

Orde van Architecten – Vlaamse Raad
Jaarverslag 2010

ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

“U denkt dat wijsbegeerte moeilijk is, maar ik kan u verzekeren dat dit
nog niets is vergeleken bij de opgave een goede architect te zijn.”

Ludwig Wittgenstein

Inhoud

Woord vooraf	1
De Orde van Architecten: taken en organisatie	3
Activiteitenverslag	17
De administratieve werking van de Vlaamse Raad	51
De kerncijfers voor 2010	59
Het digitale visum: een stand van zaken	65
De samenwerking met de architect - Beknopte gids voor de bouwheer	69
Bijlagen	81
Colofon	117

In memoriam Jan Van Breedam

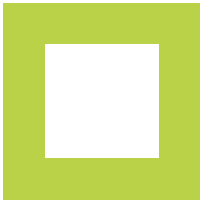
2010 was in vele opzichten een bewogen jaar. Maar vanuit persoonlijk perspectief zullen wij ons 2010 vooral herinneren als het jaar waarin Jan Van Breedam overleed. Op 28 november 2010 namen we noodgedwongen afscheid van deze drijvende kracht achter de hervorming van de Orde van Architecten. Wij missen hem nog elke dag.

Maar liefst 20 jaar was hij actief voor de Orde. Zonder zijn inspiratie, werkkraft, doorzettingsvermogen stonden we niet waar we vandaag staan.

Jan heeft jammer genoeg niet meer mogen meemaken dat de Vlaamse Raad nu eindelijk zijn eigen zetel heeft, maar hij was wel erg enthousiast over de plannen. Zijn foto was een van de eerste dingen die hier een vaste plek kregen, en we hebben de vergaderruimte de Jan Van Breedam zaal gedoopt. Zo blijft hij toch een beetje tussen ons.

Jan was een graag geziene gast en altijd van de partij. Zijn afwezigheid is daarom des te pijnlijker.

Bedankt Jan!

Woord vooraf

Jaarverslagen zijn niet altijd gemakkelijke lectuur, maar bieden meestal een verhelderend inzicht in de tendensen die zich binnen een bepaalde sector aftekenen. Dat laatste is ook de ambitie van dit jaarverslag. De Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv is een feitelijke vereniging die zich georganiseerd heeft in werkgroepen (raadscommissies en departementen) met als enig doel de werking van de vijf provinciale Vlaamse raden uniform te stroomlijnen, hun krachten te bundelen en bijgevolg ook efficiënter te opereren.

Uit het activiteitenverslag van de departementen en raadscommissies en uit hun doelstellingen voor 2011 komen inderdaad enkele krachtlijnen naar voren. Een eerste krachtlijn is de onzekerheid over de verantwoordelijkheden die bij de architect berusten. Nieuwe wetgeving roept dikwijls ook nieuwe rollen in het bouwgebeuren in het leven. Maar de grenzen tussen de rol die de verschillende bouwpartners moeten vervullen, worden niet altijd even duidelijk afgebakend. Het resultaat is dat de architect bij problemen meestal als eerste en dikwijls zelfs als enige in het vizier komt. Blijven ijveren voor duidelijke spelregels en incongruenties aan de kaak stellen is hier de boodschap voor de Orde.

De tweede krachtlijn heeft betrekking op de actualisering van het architectenberoep en de uitoefening ervan. De bestaande wetgeving en reglementering voor het beroep zijn niet langer aangepast aan de maatschappelijke, economische en ecologische ontwikkelingen. Een bezinning over de taak van de architect dringt zich op. Ook de manier van werken zit in een stevige transitie, zoals initiatieven als de architectenvennootschap en het digitale visum aantonen. De Vlaamse Raad fv gaat verder op deze weg.

Een derde is de steeds toenemende internationale dimensie van het beroep. Expansie en samenwerking over de landsgrenzen heen vinden steeds meer ingang. De regelgeving met betrekking tot de architectuur- en bouwsector is overwegend van Europese origine. Daarbij creëert de sterk economisch geïnspireerde visie op de Europese markt soms duistere schaduwen voor het architectenberoep. Binnen haar internationale werking is daar voor de Orde van Architecten een toekomstgerichte taak weggelegd.

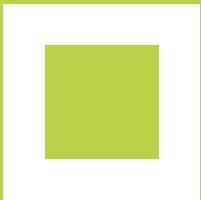
Samenhangend met het vorige vormen de uiteenlopende manieren waarop de architect wordt gepercipieerd een vierde krachtlijn. Vormgever zonder verdere meerwaarde? Star architect? Generalist met een helicopterview op het bouwgebeuren? Incubator van nieuwe, duurzame vormen van wonen, werken en leven? Onderwijs, stage, vorming maar evengoed communicatie bepalen hoe wij in de focus van onze gesprekspartners belanden. Ook hier is er nog volop werk aan de winkel.

Wij wensen u een boeiende lectuur.

Kati Lamens
Voorzitter Departement Communicatie - Vlaamse Raad fv

De Orde van Architecten is een publiekrechtelijke instantie die in 1963, op vraag van de toenmalige beroepsverenigingen, werd opgericht op initiatief van de minister van Middenstand. Om in België hun beroep te mogen uitoefenen, moeten architecten ingeschreven zijn op de tabel van de Orde of op de lijst van stagiairs.

De Orde van Architecten: taken en organisatie

De taken van de Orde

De hoofdpdracht van de Orde werd in de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten als volgt vastgelegd:

“De Orde van Architecten heeft tot taak de voorschriften van de plichtenleer voor het beroep van architect te bepalen en ze te doen naleven. Zij houdt toezicht op de eer, de discretie en de waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening of naar aanleiding van de uitoefening van hun beroep. Zij doet aangifte bij de rechterlijke overheid van elke inbreuk op de wetten en reglementen tot bescherming van de titel en van het beroep van architect.”

De Orde van Architecten is wettelijk bevoegd voor het opstellen en het doen naleven van de deontologie* en voor alle zaken die verband houden met de toegang tot het beroep van architect in België. De Orde ziet er met andere woorden op toe dat alle architecten, ook buitenlandse die een bouwproject in België uitvoeren, zich houden aan de regels die zij opstelt. Desgewenst kan zij dat afdwingen door middel van sancties.

De Orde staat tevens moreel garant voor de hoge ethische en beroepsmatige kwalificatie van haar leden. Zij ziet toe op de kwaliteit van de opleiding en de prestaties van de architecten en waakt erover dat zij de culturele en architecturale waarden respecteren.

Gezien de sociaaleconomische evolutie sinds 1963 is de Orde nauw betrokken bij de bezinning over de toekomst van het beroep. In dat kader stelt de Orde zich tot doel het belang van kwaliteitsarchitectuur voor onze leefomgeving te benadrukken en erover te waken dat de onafhankelijkheid van de architect wordt gerespecteerd. Want ook in tijden van crisis is de Orde er om het openbaar belang te behartigen.

* Deontologie: de verzameling van gedragsregels waaraan men zich moet houden bij de uitoefening van het beroep.

De Orde en niet-architecten

De Orde van Architecten komt niet alleen in contact met architecten en stagiairs, maar ook met andere doelgroepen die belangrijk zijn bij het vervullen van haar publieke opdracht.

Een niet-exhaustieve opsomming van deze doelgroepen omvat:

- de eigen personeelsleden,
- de architectuurstudenten,
- de stagiairs,
- de onderwijsinstellingen,
- bepaalde culturele instellingen (Stad & Architectuur, Bozar, Vlaams Architectuurinstituut VAI, ...)
- de overheid (Vlaams, federaal, ...),
- de aannemers (Confederatie Bouw, Bouwunie, ...),
- de bouwheren,
- de beroepsorganisaties van architecten (Architecten-Bouwers AB, Bond van Vlaamse Architecten BVA, Koninklijke Federatie van de Architectenverenigingen van België FAB, de Vlaamse Architectenorganisatie NAV, ...),
- de consumentenorganisatie Test-Aankoop,
- andere ordes,
- andere organisaties zoals de brancheorganisatie van advies- en engineeringbureaus ORI, het Vlaamse Netwerk van Ondernemingen VOKA, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen SERV, ...

In bepaalde, bij wet vastgelegde omstandigheden kan de bouwheer een beroep doen op de Orde.

- Hij kan bij de Orde terecht voor het verstrekken van een document dat bevestigt of een architect al dan niet is ingeschreven op de tabel of op de lijst van stagiairs (wet van 26 juni 1963, art. 17). Deze informatie vindt een bouwheer ook op de website van de Orde.
- Bij een betwisting over het bedrag van de erelonen kan de Orde op gezamenlijk verzoek van de architect en diens cliënt het bedrag vaststellen (wet van 26 juni 1963, art. 18). Op verzoek van de rechtbanken en hoven geeft de Orde advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen (wet van 26 juni 1963, art. 18).
- Artikel 7, §2 van het Koninklijk Besluit van 25 april 2007 betreffende de verplichte verzekering stelt dat de bouwheer de provinciale raad van de Orde kan vragen of een bepaalde architect de verzekeringsplicht naleeft.

Wie van oordeel is dat een architect de regels van de plichtenleer van zijn beroep met de voeten treedt, kan zich informeren of een klacht indienen bij de Orde van Architecten. Indien er ernstige aanwijzingen zijn, wordt de klacht via een wettelijk vastgelegde procedure onderzocht in de provinciale raad van de Orde waar de architect is ingeschreven op de tabel. De klager is geen partij in de zaak en kan dan ook niet tussenkomen in de tuchtprocedure. Via de tuchtprocedure kan een benadeelde partij ook geen schadevergoeding krijgen. Wie een schadeloosstelling wil voor het nadeel dat hem door de architect werd berokkend, moet zich tot de rechtbank wenden. De Orde kan en mag zich immers niet in de plaats stellen van de hoven en rechtbanken om de aansprakelijkheid van een architect of van eventuele andere in het bouwgebeuren betrokken partijen vast te stellen. Bouwheren winnen in een dergelijk geval het best het advies van een advocaat in.

□ De organisatie van de Orde

De Orde van Architecten is samengesteld uit een Nationale Raad, een Vlaamse en een Frans-/Duitstalige Raad, provinciale raden en raden van beroep. Om de mandaten in te vullen, worden driejaarlijks verkiezingen georganiseerd. De stemming is verplicht voor alle architecten die zijn ingeschreven op de tabel. Kandidaat-mandatarissen moeten minstens tien jaar op de tabel zijn ingeschreven.

De verkiezingen gebeuren per provincie en hebben als resultaat dat de helft van de leden van de provinciale raad wordt vernieuwd. Uit deze groep wordt een afvaardiging gekozen voor de Nationale, de Vlaamse en de Frans-/Duitstalige Raad. Na de samenstelling van de Nationale Raad wordt binnen deze Raad een nieuwe voorzitter gekozen. Om de drie jaar is dat een architect van de andere taalgemeenschap.

De laatste verkiezingen vonden plaats op 23 oktober 2008.

□ De noodzakelijke hervorming van de Orde

Om te komen tot een betere dienstverlening voor de architecten drong een hervorming van de Orde zich op.

Sinds de oprichting van de Orde worden dossiers waarin een architect is betrokken autonoom per provincie behandeld. Uit analyses bleek dat elke provincie haar eigen manier van evalueren en interpreteren hanteerde. Daardoor bestonden er dikwijls grote verschillen in beoordeling en procedures. Taken, procedures en de beoordeling van dossiers mogen echter niet ad hoc lokaal worden aangepakt, maar moeten op een uniforme leest worden geschoeid om de rechtszekerheid en de gelijke - lees: eerlijke - behandeling van de betrokken architecten te bevorderen.

Bovendien stond de Nationale Raad veel te ver af van de lokale werking en had hij geen voeling met de lokale problematiek. Klachten over een gebrek aan dynamiek, een te logge structuur en een moeizame of zelfs onbestaande informatiedoorstroming waren legio.

Ook de communautaire verschillen stonden een goede werking in de weg. De cultuurverschillen tussen de gemeenschappen zijn groot: bouwstijl, manier van werken, bouwvoorschriften. Precies daarom zijn al heel wat bevoegdheden overgedragen aan de gewesten en gemeenschappen: onderwijs, cultuur, ruimtelijke ordening, ...

Doordat de mandatarissen almaar wisselden, was het verder allesbehalve evident voort te bouwen op het werk, de kennis en de ervaring van de voorgaande mandatarissen en zo de continuïteit van de werking te verzekeren. Nochtans moet snel, professioneel en efficiënt kunnen worden ingespeeld op de maatschappelijke evoluties waarmee de architect vandaag wordt geconfronteerd.

Aan Vlaamse zijde voelden de provinciale raden daarom een steeds grotere nood om ervaringen uit te wisselen, kennis en krachten te bundelen, tot een snellere besluitvorming te komen en in heel Vlaanderen snel en op een eenvormige manier te kunnen handelen. De Vlaamse provinciale raden gingen de afgelopen jaren steeds meer samenwerken, aanvankelijk op een informele maar geleidelijk aan op een meer geformaliseerde manier. Men koos aan Vlaamse zijde ook voor een up-to-date marketingbeleid, HR-beleid en IT-beleid. Een bewuste keuze was ook de uitbouw van een stevige, centrale, competente administratie die de continuïteit moet waarborgen. Deze samenwerking leidde tot een steeds grotere autonomie, zowel aan Frans-/Duitstalige als aan Vlaamse zijde, en leidde tot de oprichting van de Vlaamse Raad fv.

Op 15 oktober 2005 keurde de Nationale Raad met quasi eenparigheid van stemmen een aantal afspraken goed als tussenstap naar een verdere, meer doorgedreven hervorming. Uiteraard zal die het overleg tussen de Frans-/Duitstalige Raad en de Vlaamse Raad fv niet in de weg staan, integendeel. Maar zij is wel nodig, want de twee taalgemeenschappen hebben duidelijk behoefte aan een autonome werking. Zo werden binnen de Vlaamse Raad fv raadscommissies en departementen opgericht, terwijl de Franstalige Raad daar vooralsnog geen werk van heeft gemaakt.

Een hervorming van de Orde moet maken dat de Frans-/Duitstalige Raad en de Vlaamse Raad fv elk hun eigen werking krijgen. Maar daarvoor is het wachten op een aanpassing van de wet van 26 juni 1963, waarin rekening wordt gehouden met de evoluties op het terrein. Rond die aanpassing rezen al heel wat problemen. Zo raakte tijdens de vorige legislatuur van de Orde een wetsvoorstel tot hervorming niet tijdig klaar. Door de perikelen in de federale regering-Leterme 1 in 2008 wist men bovendien niet goed wat er verder te gebeuren stond. In 2009 werd het werk daarom hervat door de nieuwe ploeg mandatarissen.

De ontwikkelingen in 2010

Ondanks de hooggespannen verwachtingen zal 2010 helaas niet de geschiedenis ingaan als het jaar waarin de Orde van Architecten hervormd werd. Daarvoor zijn er meerdere redenen.

In de eerste plaats heeft de val van de regering daar een stokje voor gestoken. De hervorming van de Orde kan niet behandeld worden onder de lopende zaken, dus moet er gewacht worden op een nieuwe regering. Tijdens de regeringsonderhandelingen bleek wel dat alle politieke partijen een hervorming van de Orde noodzakelijk vinden. Het besef dat de Orde zowel structureel als inhoudelijk dringend moet gemoderniseerd worden, is nu algemeen doorgedrongen.

Maar binnen de sector zelf is er jammer genoeg nog geen eensgezindheid over hoe die hervorming er moet uitzien. De verscheidenheid aan belangen binnen de Vlaamse en Waalse provinciale raden, deze van de beroepsverenigingen en andere betrokkenen liggen hierbij mee aan de basis. Zo is er binnen deze groepen nog steeds geen consensus over welke taken tot die van de Orde van Architecten behoren en welke tot de beroepsverenigingen moeten gerekend worden.

Ook de wijze van besluitvorming binnen de Nationale Raad zorgt ervoor dat de daar geformuleerde voorstellen vaak niet gedragen worden door de basis. Daar de verkozen afgevaardigde leden van deze Raad het standpunt van hun provinciale raad of van de instelling waaruit ze gekozen zijn niet vertegenwoordigen maakt dat zij hun eigen mening mogen ventileren en/of hun eigen belangen mogen verdedigen, zonder rekening te houden met wat er onder de architecten leeft.

De verslagen van de Nationale Raad worden met de grootste geheimhouding behandeld en niet overgemaakt aan al wie er niet in zetelt, zelfs niet aan de provinciale raden, de plaats waar het meeste voeling is met wat er onder de architecten leeft. De informatiedoorstroming m.b.t. de debatten en beslissingen van de Nationale Raad hangt volledig af van de mondelinge feedback van de verkozen afgevaardigden in deze Raad. Dit maakt dat de informatiedoorstroming in beide richtingen quasi onbestaande is. Dergelijk gebrek aan transparantie binnen dit Nationaal orgaan is één van de hoofdredenen van het disfunctioneren van de Orde anno 2010, en ligt dan ook een vlotte hervorming in de weg.

Tenslotte zorgt de samenstelling van de Nationale Raad zelf ook voor een niet erg representatief stemgedrag bij de besluitvorming, wetende dat de helft van de leden benoemd wordt door de koning en wordt gekozen uit de ambtenaren en mensen uit het onderwijs. Daardoor beschikt 5 % van deze beroepsgroep in België over 50 % van het stemrecht in de Nationale Raad. Daarnaast kunnen de ambtenaren en lesgevers ook via de gewone democratische weg verkozen worden binnen de Orde. Het resultaat is dat de zetelende leden van de Nationale Raad vaak geen zelfstandige praktijk hebben en sommige leden bovendien niet ingeschreven zijn op de tabel van de Orde.

De voorstellen voor de hervorming, geformuleerd door de vijf Vlaamse provinciale raden van de Orde van Architecten, moeten hieraan een oplossing geven. Ze zijn in grote lijnen geënt op de principes van de Orde van Vlaamse Balies, waar de Vlaamse en Waalse Balies prima samen werken en aldus hun deugdelijkheid reeds bewezen hebben. De hervormingsvoorstellen die op de onderhandelings-tafel liggen en ingediend werden door CD&V en NVA geven een vergelijkbare inhoud weer.

Om o.m. al deze bovenstaande redenen is de verhoopte hervorming er in 2010 niet gekomen en duimen we voor de ingang van een nieuwe regering in 2011 om deze trein weer op gang te trekken.

De Nationale Raad

De Nationale Raad is samengesteld uit twintig leden: tien leden die zijn afgevaardigd door de provinciale raden, tien leden die zijn benoemd door de koning en één rechtskundig assessor. Zij worden aangeduid voor een periode van zes jaar. Om de drie jaar kiest de Nationale Raad onder zijn leden een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter, een secretaris en een adjunct-secretaris. Samen met de rechtskundige assessor vormen zij het bureau van de Nationale Raad. De Nationale Raad kiest eveneens de ondervoorzitters van de Franstalige en van de Nederlandstalige afdeling.

De wettelijke taken van de Nationale Raad omvatten volgende zaken.

- De Raad vertegenwoordigt de Orde.
- Hij legt de voorschriften van de plichtenleer voor het architectenberoep vast.
- Hij stelt het stagereglement op.
- Hij kijkt toe op de toepassing van de deontologische regels en van het stagereglement.
- Hij doet de overheden voorstellen aangaande wettelijke of bestuursrechtelijke maatregelen in verband met het beroep en brengt advies uit over alle kwesties inzake de uitoefening ervan.
- Hij stelt de huishoudelijke reglementen van de raden van de Orde en van hun bureaus vast.
- Hij houdt toezicht op de activiteit van de raden van de Orde en verzamelt hun uitspraken.
- Hij staat in voor de administratieve afhandeling van de aanvragen van (buitenlandse) dienstverleners.
- Hij treft alle maatregelen die nodig zijn voor de realisatie van het doel van de Orde.

□ De Vlaamse Raad

De Nationale Raad omvat twee afdelingen, een Franstalige en een Nederlandstalige, die afzonderlijk of gezamenlijk kunnen beraadslagen. De Nederlandstalige afdeling van de Nationale Raad werd in 2006 herdoopt tot 'Vlaamse Raad'. Deze Vlaamse Raad is niet te verwarren met de Vlaamse Raad fv welke de feitelijke vereniging is van de vijf provinciale raden waarvan de werking in dit Jaarverslag uitgebreid wordt toegelicht.

Deze Vlaamse Raad bestaat uit 10 leden, nl. 5 leden benoemd door de koning en 5 afgevaardigden van de Nederlandstalige provinciale raden. De 5 voorzitters van de Nederlandstalige provinciale raden wonen de vergaderingen bij, maar hebben geen stemrecht.

De taak van de Vlaamse Raad beperkte zich in 2010 tot het bekrachtigen van de beleidsvoorbereidende items van de Vlaamse Raad fv, die ter stemming dienden gebracht te worden bij de Nationale Raad.

In 2010 is de Vlaamse Raad 5 keer samengekomen.

□ De Vlaamse Raad fv

De Vlaamse Raad fv van de Orde van Architecten is het beleidsvoorbereidend orgaan van de nieuwe structuur van de Orde.

In de Vlaamse Raad fv zetelen de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten. Het doel van de Vlaamse Raad fv is te komen tot een efficiëntere werking, een overkoepelend en eenvormig beleid en een verdere professionalisering van de dienstverlening. Zijn werking wordt georganiseerd in departementen en raadscommissies.

Voorlopig moeten de beslissingen van de Vlaamse Raad fv nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad. Na tussenkomst van de wetgever zal de Vlaamse Raad fv zelf ten volle de wettelijke bevoegdheden uitoefenen.

□ Missie van de Vlaamse Raad fv

De Vlaamse Raad fv is de feitelijke samenwerking van de vijf Nederlandstalige provinciale raden van de Orde van Architecten.

De Vlaamse provinciale raden van de Orde van Architecten waken over de kwalitatieve uitoefening van het beroep van architect met het oog op het openbaar belang, en dit in een steeds evoluerende maatschappelijke context.

De Vlaamse Raad fv ontwikkelt deontologische regels en bevordert de correcte naleving van het reglement van beroepsplichten.

Hij promoot en ontwikkelt een kwaliteitsvolle stage en permanente vorming, voorwaarden om het beroep van architect te mogen uitoefenen.

Hij signaleert knelpunten en doet beleidsvoorbereidend werk voor de overheden om het beroep mee te laten evolueren met de maatschappelijke context.

Hij sensibiliseert en informeert het grote publiek omtrent de meerwaarde van de architect in het bouwproces.

Hij ijvert voor de behartiging van de belangen van zowel bouwheer als architect en adviseert, bemiddelt en protesteert waar nodig.

Voorlopig moeten de standpunten van de Vlaamse Raad fv inzake de voorschriften van de plichtenleer, de organisatie van de stage en internationaal beleid nog formeel worden bekrachtigd in de Nationale Raad.

Na de hervorming van de Nationale Orde van Architecten tot twee autonome Ordes, zal over de voorschriften van de plichtenleer, het recht op toegang tot het beroep en het internationaal beleid nog steeds voorafgaandelijk overleg gepleegd worden met de Frans-/Duitstalige Raad.

□ Structuur van de Vlaamse Raad fv

De lokale werkingskernen (LWK) met de lokale werkingscellen

Het Vlaamse en het Franstalige landsgedeelte tellen elk vijf provinciale raden, meestal met zetel in de provinciehoofdstad. Ieder kantoor beschikt over een aantal personeelsleden in verhouding tot het aantal architecten in die provincie.

Elke provinciale raad bestaat uit zeven verkozen leden en één rechtskundig assessor, aangeduid voor een periode van vier jaar. Elke drie jaar kiest de provinciale raad onder zijn leden een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris. Samen met de rechtskundige assessor vormen zij het bureau. De provinciale raad kiest eveneens een afgevaardigde voor de Nationale Raad.

De provinciale raden hebben volgende bevoegdheden.

- Zij houden de leden- en stagiairlijsten van de Orde bij.
- Zij ontvangen en verstrekken de nodige documenten voor buitenlandse architecten en voor architecten die in het buitenland willen werken.
- Zij leggen op gezamenlijk verzoek van partijen het bedrag van de erelonen vast.
- In sommige gevallen geven zij advies omtrent de bepaling en het bedrag van de erelonen.
- Zij verzekeren de naleving van de plichtenleer van het beroep.
- Zij waken over de eer, discretie en waardigheid van de leden van de Orde in de uitoefening van hun beroep.
- Zij doen bij de gerechtelijke macht aangifte van alle inbreuken op de wetten en reglementen ter bescherming van de titel en het beroep van architect.
- Indien nodig leggen zij sancties op aan leden die hun plichten niet naleven.

Wat betekent dit concreet voor de bouwheer?

Een architect kan geen stedenbouwkundige vergunning aanvragen zonder het vereiste visum van de provinciale raad (behalve in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest). Dat visum bestaat uit een stempel waarmee de Orde aan de nodige instanties aangeeft dat de architect ingeschreven is bij de Orde en altijd de deontologie heeft nageleefd. Dat geeft de bouwheer de zekerheid dat hij met een erkende architect te maken heeft.

De huidige provinciale raden handelen als **lokale werkingskernen**. Zij blijven het rechtstreekse aanspreekpunt voor architecten en bouwheren.

In elke lokale werkingskern werken vijf **lokale werkingscellen** rond een bepaald thema: onderzoek, toegang tot het beroep, stage, taxatie, opvolging. Elk van deze cellen behandelt voor haar thema de individuele architectgebonden dossiers.

■ Lokale Werkingskern

LOKALE WERKINGCEL
Onderzoek

LOKALE WERKINGCEL
Toegang tot
het beroep

LOKALE WERKINGCEL
Stage

LOKALE WERKINGCEL
Taxatie

LOKALE WERKINGCEL
Opvolging

Tuchtraad

- **Lokale werkingscel Onderzoek**
Zij bestaat uit een voorzitter, een ondervoorzitter en een secretaris. Zij onderzoekt, bijvoorbeeld ten gevolge van een klacht van een architect of een bouwheer, of een bepaalde architect zijn beroep uitoefent volgens de deontologische code. Als er voldoende ernstige aanwijzingen zijn dat dit niet het geval is, kan het dossier worden doorverwezen naar de tuchtraad.
- **Lokale werkingscel Toegang tot het beroep**
Zij bereidt inschrijvingen en weglatingen op de tabel voor, coördineert mutaties tussen de lokale werkingskernen, onderzoekt de statuten van vennootschappen, enz.
- **Lokale werkingscel Stage**
Zij staat in voor de erkenning van het stagemeesterschap, de aanvragen van stagiairs, de klachten van stagiairs of stagemeesters, het stageplan, enz. Zij is eveneens verantwoordelijk voor de aanstelling van de stagecommissarissen die de stageplaatsen bezoeken en hun bevindingen rapporteren. De werkingscel Stage gaat ook na of tijdens de stage alle aspecten van het beroep voldoende aan bod komen.
- **Lokale werkingscel Taxatie**
Zij geeft raad en bemiddelt bij ereloongeschillen tussen architecten, of tussen architect en bouwheer. Als een minnelijke schikking niet haalbaar blijkt, kunnen de partijen - mits wederzijds akkoord - een taxatieprocedure starten. De partijen kunnen zich ook wenden tot een burgerlijke rechtbank. Deze laatste kan advies vragen aan de lokale werkingskern die voor de voorbereiding de lokale werkingscel taxatie aan het werk zet.
- **Lokale werkingscel Opvolging**
Zij behandelt dossiers waarbij een architectenopdracht door de bouwheer of de architect vroegtijdig wordt beëindigd. Als de architect wordt opgevolgd door een andere architect, controleert deze werkingscel of de opvolging volgens de regels gebeurt, dit ter bescherming van de aansprakelijkheid van de architecten in kwestie en van de belangen van de bouwheer. Als nog geen architect is aangesteld om de opdracht verder te zetten, wordt erover gewaakt dat dit daadwerkelijk gebeurt. Zo niet, dan wordt klacht ingediend bij de procureur des Konings en de lokale overheden.

De raadscommissies

Elke lokale werkingscel behandelt voor haar thema de individuele architectgebonden dossiers. Dossiers die extra aandacht vergen, die in de diverse provincies op een andere manier worden behandeld of waarvoor nog geen eenduidige oplossing bestaat, worden doorverwezen naar de desbetreffende raadscommissie. In deze raadscommissie zetelt de voorzitter van elke lokale werkingscel.

De raadscommissie buigt zich over specifieke dossiers op uitvoerend vlak en sleutelt aan eenvormige procedures en beoordelingen voor heel Vlaanderen. Op basis van praktische ervaringen werkt zij tevens beoordelingsroosters uit die de lokale werkingscellen kunnen hanteren. Zo kunnen deze cellen sneller en efficiënter werken en kan op termijn het aantal vergaderuren van de mandatarissen dalen.

- **Raadscommissie Onderzoek**
Zij streeft op Vlaams niveau naar eenvormige procedures en beoordelingen.
- **Raadscommissie Toegang tot het beroep**
Zij spit zaken uit waarvoor na behandeling door de lokale werkingscel Toegang tot het beroep verder advies nodig is.
- **Raadscommissie Stage**
Zij volgt de stagedossiers op die na behandeling in de lokale werkingscel Stage verder advies of een gelijkvormige procedure vereisen.
- **Raadscommissie Taxatie**
Zij komt tussenbeide bij discussies over ereloongeschillen, als bemiddelaar of als beslissende derde. Voor bepaalde dossiers kan zij op verzoek van de rechtbank ook adviserend optreden.
- **Raadscommissie Opvolging**
Zij behandelt dossiers waarbij een architectenopdracht vroegtijdig wordt beëindigd, de architect moet worden opgevolgd door een andere architect, en beide architecten niet onder dezelfde provinciale raad ressorteren. Deze raadscommissie formuleert ook voorstellen om de bestaande regelgeving te verbeteren.

De departementen

De departementen werken aan niet-persoonsgebonden dossiers. Zij doen beleidsvoorbereidend werk. Indien nodig bereiden zij, op basis van actuele gebeurtenissen of van signalen vanwege de politiek, de raadscommissies, de mandatarissen, ... wijzigingen inzake regel- en wetgeving voor. Dat gebeurt in werkgroepen die alleen bijeenkomen als een bepaalde problematiek zich stelt.

De departementen zijn ingedeeld in vijf groepen.

- **Departement Politiek en werking**
Dit departement houdt zich bezig met het algemene beleid en de koers die de Orde moet/zal varen. Het vertaalt een visie naar een praktisch beleid dat concreet wordt uitgestippeld. Het bepaalt de strategie, zet lijnen uit, formuleert advies. Het geeft richting aan de organisatie en haar mandatarissen en doet aan patrimoniumbeheer. Het stelt jaarlijks zowel een korte- als een langetermijnstrategie op.
- **Departement Beroep, recht en deontologie**
Als de raadscommissies binnen de afgesproken regels geen oplossing vinden voor een bepaald probleem, stelt dit departement regels op om te komen tot een eenvormige en geactualiseerde regelgeving, of formuleert het voorstellen om de wet te wijzigen.
- **Departement Stage en vorming**
Het departement buigt zich over de stage en de permanente vorming, het opstellen van rechten en plichten van stagemeesters, het sociaal statuut van stagiairs, ...

- **Departement Externe betrekkingen**

Dit departement organiseert en bewaakt de informatiedoorstroming naar de beroepsverenigingen, de bouwsector, het onderwijs, de Frans-/Duitstalige Raad, de overheden en andere externe partners. Het organiseert, structureert en coördineert de lobbyactiviteiten en het buitenlands beleid van de Orde.

- **Departement Communicatie**

Dit departement staat in voor alle communicatie van de Orde, zowel op het vlak van marketing als van public relations. Het coördineert de publicaties en de perscontacten, verzorgt de communicatie op evenementen en waakt over een correcte sensibilisatie inzake de problematiek en het imago van de architect.

■ Orde van Architecten – Vlaamse Raad fv

VLAAMS NIVEAU	Beleid	DEPARTEMENT 1 Politiek en werking	DEPARTEMENT 2 Beroep, recht en deontologie	DEPARTEMENT 3 Stage en vorming	DEPARTEMENT 4 Externe betrekkingen	DEPARTEMENT 5 Communicatie
	Uitvoerend	RAADSCOMMISSIE 1 Onderzoek	RAADSCOMMISSIE 2 Toegang tot het beroep	RAADSCOMMISSIE 3 Stage	RAADSCOMMISSIE 4 Taxatie	RAADSCOMMISSIE 5 Opvolging

LOKAAL NIVEAU	Lokale Werkingskern	Antwerpen	Brussel en Vlaams-Brabant	Limburg	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen
		1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5	1 2 3 4 5

Lokale Werkingscellen:

- 1 Onderzoek
- 2 Toegang tot het Beroep
- 3 Stage
- 4 Taxatie
- 5 Opvolging

Elke voorzitter van elke Lokale Werkingscel zetelt in de Raadscommissie. Een Raadscommissie werkt op uitvoerend vlak en op Vlaams niveau aan eenvormigheid qua procedure en beoordeling. Een Departement doet beleidsvoorbereidend werk op Vlaams niveau.

De tuchtraad

Elke lokale werkingskern heeft naast lokale werkingscellen ook een tuchtraad. Die bepaalt op basis van het dossier van onderzoek of een architect al dan niet inbreuken op de deontologie heeft begaan en veroordeelt desgevallend de architect tot een tuchtstraf.

Momenteel wordt de tuchtraad nog op provinciaal niveau georganiseerd. Op termijn zal hij op Vlaams niveau worden geïnstalleerd.

De raad van beroep

Tegen een sententie (= vonnis) van de tuchtraad kan de architect en/of de Nationale Raad hoger beroep aantekenen. Het dossier krijgt dan een tweede lezing voor de raad van beroep.

De raad van beroep beschikt over volgende bevoegdheden.

- Hij oordeelt over zaken waarvoor beroep is ingediend tegen beslissingen van de provinciale raden met betrekking tot inschrijvingsaanvragen en tuchtzaken.
- Hij oordeelt over aanvragen tot eerherstel betreffende de beslissingen tot schorsing of schrapping, die na een termijn van tenminste vijf jaar worden ingediend.

De raad van beroep is een orgaan van de Orde van Architecten. Er zijn er twee, één Nederlandstalige met zetel in Gent en één Franstalige met zetel in Luik. Hij behandelt enkel kwesties met betrekking tot de leden in verhouding tot de Orde en kan dus niet oordelen in geschillen tussen bouwheer en architect.

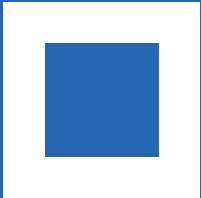
Elke raad van beroep is samengesteld uit drie raadsheren van het hof van beroep, benoemd door de koning, en uit drie architecten die bij loting zijn aangeduid onder de verkozen leden van de provinciale raden. Zij oefenen deze functie gedurende vier jaar uit.

De raad van beroep mag zeker niet worden verward met het hof van beroep. Dat laatste is de instantie van de rechterlijke macht die uitspraak doet over beroepen, ingesteld tegen vonnissen die zijn uitgesproken door de rechtbanken van eerste aanleg. Er zijn vijf hoven van beroep: Brussel, Antwerpen, Gent, Luik en Bergen.

Het Hof van Cassatie

Tegen een sententie van de raad van beroep kan de architect en/of de Nationale Raad cassatieberoep aantekenen. Het Hof van Cassatie behoort, in tegenstelling tot de tuchtraad en de raad van beroep, niet tot de structuur van de Orde. Het is het hoogste rechtscollege in ons land.

Activiteitenverslag

■ De raadscommissies

In de Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv waren ook in 2010 vijf raadscommissies actief:

- Raadscommissie 1: Onderzoek,
- Raadscommissie 2: Toegang tot het beroep,
- Raadscommissie 3: Stage,
- Raadscommissie 4: Taxatie,
- Raadscommissie 5: Opvolging.

De raadscommissies komen maandelijks samen om ervaringen uit te wisselen en beslissingen van de verschillende provincies in de toekomst op eenzelfde lijn te brengen, zodat vragen en problemen in elke provincie op dezelfde manier worden behandeld. Daartoe wordt een vaste vertegenwoordiger van elke provincie afgevaardigd naar de raadscommissies.

Op de agenda van de raadscommissies staan dossiers waarvoor in een provinciale raad geen oplossing werd gevonden, of waarvoor de Raad tot een overkoepelend Vlaams standpunt wil komen. Na overleg neemt de raadscommissie een besluit en deelt dat mee aan de provinciale raad waar het dossier in kwestie werd behandeld.

De verantwoordelijken van elke raadscommissie zetelen in de Vlaamse Raad fv en brengen daar verslag uit over de dossiers die in de raadscommissies worden behandeld.

Raadscommissie 1: Onderzoek

De raadscommissie Onderzoek tracht alle provincies op een lijn te brengen wat het dossieronderzoek, de klachtenbehandeling, het ambtshalve onderzoek en andere betreft.

■ Werking in 2010

Het werk dat in 2009 voornamelijk gericht was op een grotere uniformiteit van de klachtenbehandeling, werd in 2010 voortgezet om te komen tot een verdere gelijkenschakeling van de werkwijze in de provinciale raden en bureaus.

Tijdens de vijf vergaderingen in 2010 werden onder andere enkele persoonlijke dossiers met een provincieoverschrijdend karakter behandeld.

Een van de discussiepunten had betrekking op artikel 17 van het reglement van beroepsplichten (16 december 1983, B.S. 8 mei 1985): *“de architect waakt over het naleven van de wettelijke en reglementaire bepalingen die van toepassing zijn op de hem toevertrouwde opdracht”*.

Gezien de overvloed aan wettelijke bepalingen en regelgevingen (EPB, brand, toegankelijkheid, ...), de vele normen (glas, ...) en andere voorschriften, is het niet duidelijk welke verantwoordelijkheid op de schouders van de architect rust. De taken van de epb-verslaggever, de milieucoördinator, de veiligheidcoördinator, ... hebben een louter informatief karakter. De architect moet, zelfs bij een beperking van de opdracht van de architect tot ruwbouw-winddicht, van bij de aanvang van het project rekening houden met alle nodige maatregelen om aan de opgelegde EPB eis te kunnen voldoen. Een juridische verduidelijking over de verantwoordelijkheid en een bepaling van de taken van de architect dringen zich dan ook op.

Een ander punt van aandacht was de tegenspraak tussen artikel 4 van de wet van 1939 (*een opdrachtgever moet verplicht een beroep doen op een architect voor het opmaken van de plannen en de controle op de uitvoering van alle werken waarvoor een vergunning vereist is*) en de werken die door de Vlaamse overheid zijn vrijgesteld van de medewerking van een architect. Deze tegenstrijdigheid moet juridisch onderzocht worden en aangekaart bij de overheid.

De raadscommissie werkte ook mee aan de automatisering van de visumaanvraag. Een belangrijk discussiepunt was of het contract tussen bouwheer en architect al dan niet moet worden opgevraagd. Om het aantal erelooengeschillen te beperken, voerde de Orde destijds de verplichting in om een contract bij de visumaanvraag te voegen. Na controle van de namen van de contracterende partijen, de opdracht en de ondertekening werd dit contract afgestempeld. Bij een onderzoek kon dit afgestempelde contract worden opgevraagd en bij het dossier gevoegd. De vergadering besloot unaniem dat de visumaanvraag kan losgekoppeld worden van de controle of er voor de opdracht in kwestie een contract afgesloten is. Bij de automatisering van de visumaanvraag zal er dus geen inzage meer zijn in het contract.

Voor de secretariaatsmedewerkers werd een schematische voorstelling besproken van een procedure voor het verloop van het onderzoek en het doorgeven van het dossier aan de tuchtraad. Er werd nagekeken welke documenten bij de verschillende secretariaten in omloop zijn. Meteen werd een aanzet gegeven tot een grotere uniformiteit van de documenten en van het procedureverloop.

■ Doelstellingen voor 2011

Een van de belangrijkste doelstellingen voor 2011 is een analyse van de manier waarop de provinciale bureaus en secretariaten werken, om te komen tot een grotere eenvormigheid en een efficiëntere inzet van de middelen.

Raadscommissie 2: Toegang tot het beroep

Deze raadscommissie behandelt de persoonsgebonden en interprovinciale dossiers in verband met de toegang tot het beroep, waarvoor de lokale werkingscellen niet zelfstandig tot een besluit komen of hun bevoegdheid (provincie) overstijgt. De raadscommissie streeft naar een eenvormige benadering van de inschrijvingen, mutaties en weglatingen. De dossiers worden besproken en getoetst aan de wetgeving en deontologie.

De toegang tot het beroep is een ruim begrip en omvat:

- het opstellen van een checklist voor het nazicht van de statuten van architect-rechtspersonen volgens de wet-Laruelle;
- het opstellen van eigen voorbeeldstatuten en het nazicht van statuten die worden uitgegeven door derden zoals verzekeringsmaatschappijen of beroepsverenigingen.

■ Werking in 2010

De raadscommissie Toegang tot het beroep stond in 2010 in voor:

- advies over inschrijvingen op de tabel;
- advies over mutaties van de ene provincie naar de andere;
- advies over weglatingen van de tabel;
- nazicht van en advies over de statuten van architect-rechtspersonen;
- nazicht van en advies over de statuten van rechtspersonen die geen architect-rechtspersoon zijn, maar waarin de architect-vennoten wel het beroep uitoefenen;
- nazicht van en advies over de samenwerkingsovereenkomsten;
- alle briefwisseling omtrent onderwerpen die haar werking aanbelangen.

De raadscommissie legde in 2010 een aantal doelstellingen en prioriteiten vast die als volgt ingevuld werden.

1 Werking Raadscommissie Vennootschappen en Toegang tot het beroep

Behandeling vennootschapsdossiers. De verwerking van de vennootschapsdossiers werd verder gestroomlijnd om een uniforme behandeling, controle en procesverloop te verzekeren. Alle aanvragen worden doorgestuurd naar de Vlaamse Raad fv waar ze juridisch worden nagezien en becommentarieerd. De eventuele opmerkingen worden overgemaakt aan de provinciale raden of werkingscellen, die instaan voor de verdere lezingen, goedkeuring en administratieve opvolging. Knelpunten worden aan de raadscommissie ter advies voorgelegd.

2 Wetgevend kader

Naast haar vaste adviestaak voor interprovinciale dossiers en knelpunten heeft de raadscommissie de huidige aanbevelingen geëvalueerd en een nota opgesteld om de oude en de nieuwe aanbeveling op elkaar af te stemmen. Deze nota ligt nu ter discussie bij het departement Beroep. Het voorstel wil de ongelijkheden wegwerken tussen Laruelle-vennootschappen en andere vennootschappen, en de verschillen duidelijker afgrenzen. Zodra het departement Beroep een consensus bereikt over de aanbevelingen wordt de nota voorgelegd aan de Vlaamse Raad fv met het verzoek deze als reglement bij koninklijk of ministerieel besluit te laten goedkeuren. Tegelijkertijd werden de lacunes in de wet-Laruelle, de voorstellen tot verbeteringen en de bijhorende aanbevelingen verzameld om een voorstel tot wetswijziging te kunnen indienen. Zo moeten onder meer artikel 4 en 5 van het reglement van beroepspllichten inzake de vennootschappen herschreven worden.

3 Toegang beroep

De raadscommissie heeft zich tot doel gesteld de deontologische statuten te analyseren. Het gaat om volgende categorieën:

- architect-ambtenaar,
- architect-zelfstandige,
- architect-bezoldigde.

Tijdens het voorbije werkjaar werd het statuut van architect-ambtenaar geanalyseerd. In samenwerking met de juristen van de Orde werden een omstandige motivatie en toetsingscriteria opgesteld voor het deontologische statuut "architect-ambtenaar". De overige categorieën (architect-bezoldigde en architect-zelfstandige) volgen.

4 Event architect-vennootschappen

De raadscommissie had verder een actie of event rond de architect-vennootschappen gepland, maar met het oog op de nakende verkiezingen leek het zinvoller om pas in het najaar van 2011 een activiteit op meerdere locaties te organiseren. Thema's die dan aan bod kunnen komen, zijn:

- een stand van zaken omtrent de architect-vennootschappen;
- de voordelen van de architect-vennootschappen (+ eventueel cases);
- tips en best practices voor architect-vennootschappen.

Om een uniforme behandeling van de dossiers te garanderen, werd aan Vlaamse zijde beslist om alle vennootschapsdossiers centraal door eenzelfde medewerker (jurist) te laten verwerken. Eventuele opmerkingen worden aan de lokale werkingscellen of raden overgemaakt voor verdere afhandeling.

Naast een uniforme behandeling biedt deze werkwijze het voordeel dat interprovinciale dossiers eenduidig worden behandeld en dat de raadscommissie sneller kan reageren op problemen. Vanuit dezelfde optiek werden begin 2010 in samenspraak met de Kamer van Notarissen voorbeeldstatuten en een rooster voor de behandeling van architectenvennootschappen opgesteld.

Dankzij dit initiatief kreeg de Orde van Architecten veel minder vragen over de architect-vennootschappen.

■ Doelstellingen voor 2011

In 2011 wil de raadscommissie Toegang tot het beroep:

- de aangepaste aanbevelingen inzake vennootschappen en samenwerkingsvormen laten goedkeuren;
- op basis van een analyse van de deontologische statuten architect-bezoldigde en architect-zelfstandige de nodige suggesties doen;
- het advies omtrent het deontologisch statuut architect-ambtenaar aanpassen naar aanleiding van recente evoluties en uitspraken.

Raadscommissie 3: Stage

De stage vormt een noodzakelijke voorwaarde voor de uitoefening van het beroep van architect-zelfstandige. De raadscommissie Stage behandelt de zogenaamde B-dossiers met betrekking tot die verplichte stage. Het gaat om dossiers waarover de lokale cellen stage, conform een beslissing op hun maandelijkse vergadering, een breder advies willen. Zogenaamde A-dossiers daarentegen worden wel op lokaal niveau afgehandeld.

De verantwoordelijken van de lokale cellen geven de B-dossiers door aan de raadscommissie Stage waar ze worden besproken. De raadscommissie bezorgt dan aan de lokale raden een eenduidig en gemotiveerd advies dat moet gedragen zijn door minimaal vier van de vijf raadsleden. De lokale raad volgt dat advies, met respect voor het recht op verdediging van de betrokken confraters.

De raadscommissie Stage streeft volgende doelstellingen na.

- Een uniforme behandeling van de stagedossiers
Bedoeling is dat de vijf Vlaamse lokale cellen stage komen tot een uniforme aanpak van de stage, onder andere wat de procedures (aantal stagiairs per stagemeeester, vereiste anciënniteit van de stagemeeester, ...), de documenten, de evaluatie en de controle op de inhoud van de stage betreft.
- Detecteren van en inspelen op evoluties en tendensen
De behandeling van de B-dossiers resulteert in kennis en inzichten die aanleiding kunnen geven tot een aanpassing of uitbreiding van de wetgeving, het stagereglement of andere reglementeringen. De raadscommissie formuleert hierover voorstellen en bezorgt die aan het departement Stage.
- De adviezen van de lokale cellen controleren
De raadscommissie waakt erover dat de lokale cellen uniforme adviezen uitbrengen. Daartoe vraagt ze bij lokale cellen en raden adviezen over vergelijkbare A-dossiers op om die te evalueren en indien nodig voor advies voor te leggen aan de Vlaamse Raad fv.
- Informatie beschikbaar stellen voor de lokale en regionale cellen
Er wordt een bibliotheek/databank aangelegd van de problemen en van de verslagen van de raadscommissie met de uitgebrachte adviezen. Die kan worden geconsulteerd op de website van de Orde van Architecten. Ook de uitspraken van de raad van beroep met betrekking tot de stage zouden hierin moeten worden opgenomen.
- Het juridisch kader onderzoeken
De raadscommissie organiseert het overleg met alle assessoren om een consensus bij de verschillende lokale cellen te induceren.

■ Werking in 2010

In 2010 onderzocht de raadscommissie de regelgeving met betrekking tot de gespecialiseerde en de buitenlandse stage. Met de aanbevelingen over de stage wou de Nationale Raad in 1989 een actueel kader creëren voor de stage. De raadscommissie Stage heeft, in overleg met de provinciale raden, deze aanbevelingen in 2008 geactualiseerd via aanvullende richtlijnen. Het was de bedoeling deze te laten vertalen in wetgeving om een uniforme behandeling van de dossiers en een actualisering te bereiken. Maar de aanbeveling noch de richtlijnen zijn tot nu toe omgezet in wetgeving.

Door een beslissing van de Nederlandstalige Raad van Beroep (de sententie Peeters) dringt een grondige doorlichting van de wetgeving over de stage zich op. Gezien deze sententie zijn afspraken in of tussen de raden om te komen tot een uniforme behandeling van de stagedossiers enkel nog mogelijk als ze kaderen binnen de wetgeving en als met de betrokkene een procedure op tegenspraak wordt gevoerd.

Door het uitblijven van de vooropgestelde splitsing van de Orde moet de Nationale Raad alle wetgevende initiatieven uitwerken en aan de minister voorleggen.

De raadscommissie zal een consensusnota opmaken hoe zij de huidige stagewerking ziet. In afwachting van de geplande hervorming van de stage zal de Orde verder moeten werken met een verouderde wetgeving, tenzij binnen de Nationale Raad een algemeen akkoord wordt bereikt om de aanbevelingen stage van 1989 aan te passen aan de huidige tendensen en deze aanpassing bij wet te laten bekrachtigen.

Daarnaast werkt de raadscommissie aan een aantal aanpassingen van de maandelijkse stagefiche, waardoor de uitgevoerde taken beter kunnen worden ingevuld.

In 2010 gaf de raadscommissie een aantal adviezen over de opvolging van concrete dossiers.

■ Doelstellingen voor 2011

Naast de opvolging van de haar voorgelegde dossiers wil de raadscommissie Stage een consensusnota opstellen met een voorstel tot aanpassing van de aanbeveling stage. Zij dringt hiervoor aan op juridische ondersteuning.

Raadscommissie 4: Taxatie

Er werd een modelformulier opgesteld om ereloonbetwistingen in heel Vlaanderen op een uniforme manier op te lossen.

De raadscommissie Taxatie heeft in de voorgaande jaren de wijze van ereloonbepaling vastgesteld. Zij vroeg het departement Toegang tot het beroep om de architecten te adviseren om - indien mogelijk - een uurloon in hun erelooncontract te vermelden. Tevens werd een procedure opgesteld om in gelijkaardige dossiers te komen tot eenzelfde wijze van ereloonbepaling.

De raadscommissie Taxatie ontwierp een nieuwe versie van een aantal artikelen.

- Ontwerp artikel 18 van de Wet van 26 juni 1963
 1. *Bij betwisting van de staat van onkosten en het ereloon van de architect kunnen zowel de opdrachtgever als de architect de bevoegde Raad van de Orde vragen een bemiddelingspoging te ondernemen.*
 2. *De Raad van de Orde stelt de wijze van vaststelling en het bedrag van de erelonen vast.*
 - § 1. *onder de vorm van advies:*
 - a) *Op gezamenlijk verzoek van partijen*
 - b) *Op verzoek van de hoven en rechtbanken*
 - c) *Ambtshalve, bij ernstige tekortkoming aan de beroepsplicht*
 - d) *In geval van betwisting tussen personen die aan de rechtsmacht van de Orde zijn onderworpen.*
 - § 2. *onder de vorm van bindende derdenbeslissing:*
 - *Op gezamenlijk verzoek van partijen*
- Ontwerp artikel 28 van het reglement van beroepsplichten

De architect kan de bevoegdheid van de provinciale raad waarvan hij afhangt niet afwijzen, wanneer om de tussenkomst van deze raad wordt verzocht door de opdrachtgever in het kader van een bemiddelingspoging nopens de wijze van vaststelling en het bedrag van de erelonen.

Normaal zouden deze artikelen in 2010 worden voorgelegd aan de wetgevende instanties om ze in wetteksten te laten gieten. Door het uitblijven van een nieuwe regering staat dit initiatief 'on hold'. Voor de toepassing van beide artikelen werd in 2009 een schematische procedure opgesteld.

Verder ligt een voorstel op tafel om 300 euro per partij te vragen in geval van advies ereloon 'op gezamenlijk verzoek van partijen' (conform ontwerp art. 18.2§1).

Een bemiddelingspoging (ontwerp art. 18, 1) is niet bindend. Anderzijds zal, na goedkeuring van het artikel in kwestie, een architect de deelname aan een bemiddelingspoging nooit kunnen weigeren.

Bij de bemiddeling zullen de dossiers niet onderzocht worden. De bemiddelingspoging is gratis. Als het tot een verzoening komt, wordt dit vastgelegd in een dading.

De procedure verloopt als volgt.

- 1) De opdrachtgever en/of de architect meldt een ereloonbetwisting.
- 2) De partijen worden uitgenodigd op een zitting van een lokale werkingscel.
De provinciale raden kunnen vrij bepalen hoe de lokale werkingscel is samengesteld om de bemiddelingspoging te ondernemen. Omdat er geen wettelijke bepaling van bemiddeling is, hoeft zij niet noodzakelijk door de voltallige raad te gebeuren. Het advies luidt dat de rechtskundige assessor daarbij het best wel aanwezig zou zijn.
- 3) Als de bemiddeling slaagt, is de zaak geregeld en wordt het dossier geklasseerd.
Als de bemiddeling niet slaagt, wordt een advies (art. 18 van de wet van 1963) of een bindende derdenbeslissing (mits betaling van administratieve kosten) voorgesteld.

De modelbrief inzake ereloonbemiddeling (uitnodiging voor de architect) zal naast artikel 28 van het reglement van beroepsplichten en artikel 18 van de wet van 26 Juni 1963 eveneens artikel 29 van het reglement van beroepsplichten vermelden. Deze modelbrief wordt doorgestuurd aan de provinciale raden en de zetelende leden.

De architect kan in het ontwerp van procedure door de raad niet worden verplicht deel te nemen aan een procedure advies ereloon op eenzijdig verzoek van de bouwheer.

Tevens werd volgend voorstel van procedure bij een verzoek tot advies vanwege de rechtbank uitgewerkt voor het ontwerp van artikel:

- 1) Als de rechtbank een advies vraagt over het ereloon, wordt het vonnis van de rechtbank ter nazicht voorgelegd aan de rechtskundige assessor. Die gaat na of de vraag van de rechtbank ontvankelijk is.
- 2) Als de vraag niet ontvankelijk is, stuurt de raad het vonnis terug naar de rechtbank met de nodige toelichting waarom hij niet op de vraag kan ingaan. Als de vraag wel ontvankelijk is, vraagt het secretariaat de stukken van beide partijen op en bezorgt ze die aan de cel taxaties.
- 3) De cel taxaties nodigt de partijen uit voor een bemiddelingspoging. Als deze bemiddeling positief verloopt, wordt een akkoord opgesteld dat overgemaakt wordt aan de raad. Die maakt het op zijn beurt over aan de rechtbank. Als de bemiddelingspoging niet slaagt, wordt de zaak verwezen naar de raad.
- 4) Voorafgaand aan de raadsvergadering brengt de cel taxaties (of een lid ervan) verslag uit aan de raad, zodat de raad op de hoogte is van de inhoud van het dossier. De raad onderneemt nog een ultieme bemiddelingspoging vóór de opmaak van het voorverslag.
- 5) Als men er niet in slaagt een akkoord te bereiken, worden de partijen uitgenodigd voor een onderhoud tijdens een raadsvergadering. Daarna maakt de raad een voorverslag op en stuurt dat aan de partijen die binnen een bepaalde periode hun eventuele opmerkingen kunnen formuleren.
- 6) Na het verstrijken van de gegeven termijn wordt het eindverslag opgemaakt en toegestuurd aan de rechtbank, de partijen en hun raadslieden.

Er werd ook beslist de aangepaste modelbrief voor het opvragen van de dossiers bij partijen in geval van een advies over het ereloon (op vraag van de rechtbank of op basis van artikel 18 van de wet van 26 juni 1963) over te maken aan de provinciale raden. De aanpassing heeft betrekking op het verzoek om de inventaris van de stukken aan de tegenpartij te bezorgen.

In 2010 was er geen reden tot samenkomst van de raadscommissie Taxaties/Taak architect.

Raadscommissie 5: Opvolging

Soms beslist een architect of bouwheer om de samenwerking stop te zetten. Dat kan om het even wanneer gebeuren. Maar een bouwheer is wel wettelijk verplicht om in alle fasen van zijn bouwproject een architect te hebben. Bij het stopzetten van de samenwerking moet er daarom een opvolging gebeuren. Bij deze procedure wordt de ene architect ontheven van zijn taak en volgt een andere architect het project verder op. De raadscommissie Opvolging werd in het leven geroepen om de procedures bij opvolging in de verschillende provincies eenvormig te maken.

In het voorbije jaar hield de raadscommissie Opvolging zich hoofdzakelijk bezig met het toetsen van artikel 26 van het reglement van beroepsplichten in de praktijk.

Volgende problemen stellen zich:

- De opvolgingsprocedure moet eenvoudiger maar daadkrachtiger worden teneinde in alle gevallen te voldoen aan de wet van 1939. Daartoe zijn volgende zaken nodig:
 - een overzichtelijk stappenplan voor alle betrokken partijen;
 - onderzoek naar een betere communicatie met de overheid. Hiertoe zal contact genomen worden met het ABB (Agentschap voor Binnenlands Bestuur) om aan de hand van specifieke voorbeelden de problematiek te bespreken en te zoeken naar oplossingen;
 - een samenvatting van de inhoud van vonnissen en een strategie hoe de Orde kan reageren als het parket onze klachten seponereert.

- De situatie bij verkoop van een project waarvoor al een stedenbouwkundige vergunning is uitgereikt, moet beter worden geregeld. In dat geval bestaat er namelijk geen juridische band meer tussen de eerste architect en de nieuwe bouwheer, hoewel de vergunning geldig blijft. De vraag rijst hoe de Orde van Architecten hier verder mee moet omgaan.
 - Dit item werd mee opgenomen in het stappenplan.
- De Europese regelgeving leidt tot heel wat discussie over de aanpak van de Orde die haar toestemming tot opvolging pas gaf nadat de eerste architect was vergoed. Om problemen hiermee te voorkomen, legt de Orde deze eis momenteel niet langer op. Heel wat architecten zien dit als een inbreuk op hun rechten. Daar komt bij dat de architect in België controle moet uitoefenen op wat er wordt gebouwd. Het ziet er niet meteen naar uit dat de Belgische overheid deze controle in de toekomst op zich zal nemen. Daarom werd een juridische motivatie opgesteld waarom we voorlopig de eis tot vergoeding van de eerste architect niet zullen schrappen.

In dit kader lopen volgende acties.

- De opmaak van een studie in welke mate en waarvoor de overheid in de andere Europese landen rekent op de architect.
- De vraag om juridisch advies met betrekking tot de Europese regelgeving.
- De analyse waarom dezelfde regeling van voorafgaande betaling nog wel werd opgenomen in het in 2005 bij KB goedgekeurde reglement van beroepsplichten van de landmeters.
- De opstelling van een aanbeveling over de tussenkomst van een niet-opdrachthoudend architect als technisch raadgever van de bouwheer.

Verder werd aandacht besteed aan de gelijke behandeling van dossiers in de verschillende provinciale raden.

Tenslotte werden in de rubriek grensoverschrijdende dossiers enkele moeilijke dossiers in de goede richting gedirigeerd.

De departementen

De departementen werken aan niet-persoonsgebonden dossiers. Zij doen beleidsvoorbereidend werk. Indien nodig bereiden zij, op basis van actuele gebeurtenissen of van signalen vanwege de politiek, de raadscommissies, de mandatarissen, ... wijzigingen inzake regel- en wetgeving voor. Dat gebeurt in werkgroepen die alleen bijeenkomen als een bepaalde problematiek zich stelt.

De departementen zijn ingedeeld in vijf groepen.

- Departement 1: Politiek en werking,
- Departement 2: Beroep, recht en deontologie,
- Departement 3: Stage en vorming,
- Departement 4: Externe betrekkingen,
- Departement 5: Communicatie.

Departement 1: Politiek en werking

Departement 1 buigt zich over het algemeen beleid van en over de te voeren politiek door de Orde van Architecten. Dit departement valt niet te verwarren met departement 4 dat instaat voor de contacten met de politieke instanties.

Het algemeen beleid omvat het intern beleid, het formuleren van adviezen om de werking van mandatarissen en personeel te verbeteren, de interne communicatie en informatica, het externe beleid, de ledenbijdrage en het wettelijk kader.

Verder stelt het departement wetsvoorstellen en -ontwerpen over de organisatie van de Orde van Architecten op.

■ Werking personeel

De Orde van Architecten onderging de laatste jaren heel wat veranderingen. Bovendien geven de bevoegdheden en verwachtingen geregeld aanleiding tot conflicten tussen het nationale en het communautaire niveau. In die situatie hebben de medewerkers nood aan duidelijkheid. Eenduidige instructies zijn een must. Daarvoor alleen al moeten de communautaire niveaus rechts-persoonlijkheid krijgen. Departement 1 zal zich hier in de toekomst verder om bekommeren.

De strategische visie op de inzet en het beleid van het personeel is aan Vlaamse zijde heel anders dan bij de andere taalrol. Om die reden heeft elke taalrol al zijn eigen personeel en middelen om het personeelsbeleid vorm te geven.

Aan Vlaamse zijde is men het eens over het feit dat het administratieve personeel onafhankelijk moet kunnen opereren van de mandatarissen. Het personeel moet instaan voor de continuïteit van de werking en de praktische uitwerking van de beleidslijnen die mandatarissen opstellen.

Heel wat taken die vroeger bij mandatarissen (architecten) belandden, worden voortaan uitgevoerd door gespecialiseerd personeel dat daarvoor specifiek is opgeleid. Marketing gebeurt door marketeers, communicatie door communicatiespecialisten, IT door IT-ers, financiën door financiële experts. Dit mede op vraag van de Minister.

Juridische zaken moeten terdege worden voorbereid door juristen in plaats van door mandatarissen.

De departementen en raadscommissies, waar architecten in zetelen, moeten worden bijgestaan door personeelsleden en ondersteund door een juridische dienst. Deze juridische dienst moet erover waken dat alle activiteiten in deze werkgroepen binnen het wettelijk kader blijven.

Departement 2: Beroep, recht en deontologie

Het departement Beroep heeft volgende dossiers onder zijn bevoegdheid:

- de taak van de architect,
- de architect-vastgoedmakelaar,
- de aanbeveling verplichte verzekering architect,
- de algemene verzekering bouwpartners,
- de aanbeveling voor de uitoefening van het beroep van architect onder de vorm van een vennootschap (wel/niet conform de wet-Laruelle),
- de verplichte verzekering voor de architect.

Binnen het departement Beroep zijn momenteel twee werkgroepen actief:

- de eerste werkt rond het thema “de taak van de architect”
- de tweede werkt rond de wet-Laruelle en de toegang tot het beroep:
 - de problematiek van de vennootschappen,
 - de aanbevelingen voor deze vennootschappen,
 - de verplichte verzekering,
 - de inschrijving van architect-ambtenaren.

■ Werking in 2010

Werkgroep Taak architect

• STUDIE

Tijdens het najaar van 2009 en begin 2010 werd een voorbereidende studie opgemaakt. Die omvat:

- de historiek van de wetgeving betreffende de Orde van Architecten,
- de historiek van de wetsleer in verband met het beroep van architect,
- gegevens uit de rechtspraak in verband met het beroep van architect.

In beperkte groep werd de voorbereidende studie verder uitgewerkt om te komen tot een basistekst waarmee de voltallige werkgroep aan de slag zou kunnen.

• WERKGROEP "TAAK ARCHITECT"

Naar aanleiding van een discussie rond "ruwbouw-winddicht" maakte de werkgroep "Taak architect" een sneuveltekst tot consensusnota op. Deze nota werd aan alle provinciale raden overgemaakt en, na enkele aanpassingen, op 12 februari goedgekeurd door de Vlaamse Raad fv.

In het voorjaar van 2010 stelde de werkgroep een sneuveltekst op waarin de taak van de architect gedefinieerd wordt. Deze sneuveltekst werd in mei 2010 ter bespreking voorgelegd aan de provinciale raden.

Op de vergadering van de Vlaamse Raad fv van 21 mei 2010 werd de sneuveltekst voorgelegd. De tekst werd verstuurd aan alle provinciale raden met de vraag voor einde juni hun opmerkingen en bedenkingen aan de werkgroep over te maken.

De werkgroep kreeg van 3 provincies respons op het werkdocument. De andere provinciale raden hebben niet gereageerd.

De teksten werden aangepast, rekening houdend met de opmerkingen en bedenkingen van de provinciale raden.

In september 2010 maakte de werkgroep haar rapport over aan de Vlaamse Raad fv met de vraag de standpunten van de werkgroep in de Vlaamse Raad fv te laten goedkeuren.

Er werd binnen de Vlaamse Raad fv geen consensus bereikt over het rapport. De werkgroep kreeg van de Vlaamse Raad fv de taak om de extra opmerkingen en aanvullingen van de provinciale raden te bundelen en bij het rapport te voegen.

Werkgroep Toegang beroep

• AANPASSINGEN AANBEVELINGEN UITOEFENING VAN HET BEROEP VAN ARCHITECT IN HET KADER VAN EEN VENNOOTSCHAP

Een architect kan zijn beroep uitoefenen in het kader van een vennootschap.

- Dit kan in naam en voor rekening van de vennootschap. Dit impliceert dat de vennootschap de verantwoordelijkheid draagt, het beroep van architect uitoefent en dus opgenomen moet worden op één van de tabellen van de Orde van Architecten.
- Dit kan ook in eigen naam en voor rekening van de vennootschap. Deze vennootschap draagt niet de verantwoordelijkheid, oefent het beroep niet uit, en kan dus niet opgenomen worden op één van de tabellen van de Orde van Architecten.

Voor beide vennootschapsvormen werden aanbevelingen opgemaakt. De statuten van de vennootschappen worden getoetst aan deze aanbevelingen.

De raadscommissie Toegang beroep die zich buigt over de goedkeuring van de voorgelegde statuten en de opname op de tabellen, legde de pijnpunten bloot in de bestaande aanbevelingen.

De leden van de raadscommissie Toegang beroep zijn zowel in hun eigen provinciale raad als in de raadscommissie Toegang beroep bezig met deze materie. Daarom werd de raadscommissie gevraagd om als werkgroep voor het departement Beroep de voorbereidende studie op te maken om beide aanbevelingen op elkaar af te stemmen zodat discriminaties vermeden worden en een uniforme behandeling van de vennootschapdossiers mogelijk wordt.

Omdat het hier gaat om een specifieke materie die een grondige kennis vergt van de betreffende rechtspraak en van de deontologie, werd de hulp ingeroepen van de juristen van de Orde en van een rechtskundig assessor.

- **INSCHRIJVING ARCHITECT-AMBTENAAR**

De raadscommissie Toegang beroep meldde het departement het probleem in verband met het statuut architect-ambtenaar.

De provinciale raden hanteren verschillende parameters waaraan het statuut getoetst wordt.

De raadscommissie werd gevraagd een voorbereidende studie op te maken in verband met de toetsing van het statuut architect-ambtenaar.

Binnen de raadscommissie is een kader geschetst waaraan het statuut kan getoetst worden.

Momenteel zijn gelijkaardige dossiers in behandeling bij de Raad van Beroep. Er wordt gewacht op een uitspraak in deze dossiers om de standpunten van de werkgroep hieraan te toetsen.

- **VOORSTELLEN WETSWIJZIGINGEN**

De werkgroep legde enkele pijnpunten in de bestaande wetgeving bloot en zal voorstellen formuleren om hiervoor wetswijzigingen te vragen.

Departement 3: Stage en vorming

Het departement buigt zich over de stage en de permanente vorming, het opstellen van rechten en plichten van stagemeesters, het sociaal statuut van stagiairs, ...

■ Werking in 2010

In 2010 kwam het departement Stage en vorming tot de volgende realisaties.

Vorming

In 2010 werd verder gewerkt aan de theoretische en praktische visie op de permanente vorming van elke architect en aan de structuur van het webplatform.

Stage

In 2009 werd een principiële visie ontwikkeld op de herziening van de stage in het kader van een harmonisering op Europees niveau, een verbetering van de stagekwaliteit en een efficiënter gebruik van de beschikbare middelen. In 2010 ging de aandacht vooral naar de dialoog met de onderwijsinstellingen en beroepsverenigingen. Die moest bijdragen tot een beter begrip en een eventuele bijsturing van de voorstellen.

Zo wordt gewerkt aan een voldoende breed platform om de voorstellen daadwerkelijk te kunnen realiseren.

In overleg met de onderwijsinstellingen werd een document opgemaakt dat aangeeft welke competenties behaald moeten worden respectievelijk bij het bekomen van het masterdiploma en bij de toegang tot het beroep.

Daarmee werd een belangrijke basis gelegd voor verder denkwerk rond de concrete invulling van de stageperiode.

■ Doelstellingen voor 2011

Voor 2011 stelt het departement zich volgende doelstellingen.

Concretisering permanente vorming

- De laatste hand leggen aan een aangepast webplatform.
- Potentiële opleidingsverstrekkers benaderen.
- De aanbiedingen screenen op basis van welomschreven criteria.
- Van start gaan met door de Orde erkende vormingsmodules, op vrijwillige basis en gebruik makend van het webplatform voor de toetsing en mogelijke bijsturing van de principes.
- Informatie geven aan de leden.

Concretisering doelstellingen rond de stagehervorming

- De voorziene hervorming kaderen binnen een wetswijziging.
- Een leidraad opstellen voor de aspirant architect.
- Zich bezinnen over de beoordeling van de opgedane professionele ervaring vooraleer toegang wordt verleend tot het beroep.
- Partners benaderen voor de concrete organisatie van de evaluatieprocedure.
- Potentiële aanbieders benaderen voor de opgelegde vormingsmodules voor de stagiair.
- Het aanbod screenen.
- Van start gaan met door de Orde erkende vormingsmodules, gebruik makend van de in het kader van de permanente vorming ontwikkelde mechanismen.
- Informatie geven aan de leden.

Departement 4: Externe betrekkingen

Het departement Externe betrekkingen richt zich tot verschillende doelgroepen, zowel nationaal als internationaal. Een aantal kerntaken van het departement zoals inter-orde vergaderingen, het overleg met de diverse ministeries en de coördinatie van de lobbyactiviteiten, wordt momenteel rechtstreeks door de Nationale en/of Vlaamse Raad fv uitgeoefend en gecoördineerd. Dit gebeurt meestal op basis van concrete dossiers zoals de hervorming van de Orde, het as built attest, de nieuwe codex, ...

NATIONALE WERKING IN 2010

De belangrijkste taken van het departement omvatten in 2010 het overleg met de Vlaamse en Brusselse overheid, en met de beroepsverenigingen.

■ Overleg met de overheid

In overleg met het departement Politiek en werking en met de voltallige Vlaamse Raad fv staat het departement Externe betrekkingen in voor het lobbyen bij en het overleg met de bevoegde minister. In 2010 waren er veel contacten met politieke instanties op nationaal en regionaal niveau.

Andere instanties waarmee overleg wordt gepleegd zijn onder andere het Vlaams Energieagentschap VEA, het ministerie van Onderwijs, de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen VMSW, de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (Kruispuntbank voor Ondernemingen), de federale overheidsdienst Financiën (Algemene Administratie Patrimoniumdocumentatie) en de Chambre Bruxelloise.

● ENERGIEPROGRAMMA 2020

Veel aandacht ging en gaat naar energiebewust ontwerpen, dat een van de kerntaken van de architect wordt.

- In navolging van Europese richtlijnen moeten tegen 2020 alle woningen zijn uitgerust met dakisolatie, dubbele beglazing en een goed verwarmingssysteem (bv. een condensatieketel).
- Nieuwbouwwoningen moeten tegen die datum een E-peil van circa 20 halen en dat zonder de eventuele fotovoltaïsche installatie in rekening te brengen. Van de energiebehoefte moet 13% worden ingevuld met hernieuwbare energie.
- Ook kantoorgebouwen, scholen en andere niet-residentiële gebouwen zullen aan strenge eisen onderworpen zijn.
- De overheid moet een voorbeeldrol vervullen en zal al vroeger aan deze eisen moeten voldoen.

In België heeft men momenteel de handen vol om de huidige normen aan te passen aan de Europese richtlijnen, het epc (energieprestatiecertificaat) en epb (energieprestatieregelgeving) tot een geheel te maken, en de wetgeving in de verschillende gewesten op elkaar af te stemmen.

De Orde van Architecten neemt deel aan de vergaderingen van de stakeholders en overlegt met het Vlaams Energieagentschap VEA, de brancheorganisatie van advies- en engineeringbureaus ORI en alle andere betrokken partijen.

■ Overleg met de beroepsverenigingen

Op regelmatige basis wordt met Architecten-Bouwers AB, de Bond van Vlaamse Architecten BVA en de Vlaamse Architectenorganisatie NAV het Vlaams Permanent Overleg (VPO) georganiseerd. Dat wil een constructief gesprek op gang houden tussen de Orde en de beroepsverenigingen.

Het VPO wil komen tot een gemeenschappelijke aanpak van hete hangijzers en politieke besluitvorming. Samenwerking maakt immers dat de vertegenwoordigers van de architecten sterker staan tegenover de politici, één aanspreekpunt vormen en de rechten en belangen van de architecten beter kunnen verdedigen.

In 2010 werd tweemaandelijks een vergadering belegd met de vertegenwoordigers van Architecten-Bouwers, BVA en NAV om te komen tot gezamenlijke standpunten ten overstaan van de externe gesprekspartners.

In een werknota werden de takenpakketten voor de gesprekspartners beter omlind. Om de communicatie te stroomlijnen, werd van iedere organisatie een organigram opgesteld. Tijdens de vergaderingen worden de belangen en gevoeligheden van iedere gesprekspartner in verband met de behandelde thema's verduidelijkt. Daardoor groeit er meer begrip voor elkaars standpunten en kan er gemakkelijker een consensus worden bereikt.

In 2010 kwamen onder meer volgende onderwerpen aan bod in het VPO.

- De taakverdeling tussen de Orde en de beroepsverenigingen.
- PPS-projecten overheid: positie en onafhankelijkheid van de architect.
- Convenant architectuurwedstrijden.
- De bijdrage voor de Laruelle-vennootschappen: standpunt van de beroepsverenigingen.
- Gewestelijke verordening toegankelijkheid: olijsten van praktische bezwaren.
- Wie vertegenwoordigt de architecten bij gewestmateries zoals energie, stedenbouw, ...
- De aanpassing van de procedure om de visa aan te vragen: updates.

• Andere

Andere gesprekspartners zijn onder andere de Federatie voor Vrije en Intellectuele Beroepen FVIB, Test-Aankoop, het Vlaams Instituut voor Bio-Ecologisch Bouwen en Wonen (VIBE) en het Vlaams Netwerk van Ondernemingen VOKA, de andere Ordes, ...

INTERNATIONALE WERKING IN 2010

Het overleg over internationale aangelegenheden gebeurt op nationaal niveau tweemaandelijks in een werkgroep waarin drie leden van departement 4 en drie leden van de CfgOa (Conseil francophone et germanophone de l'Ordre des Architectes) zetelen.

De belangrijkste internationale contacten omvatten het lidmaatschap van de organisaties ACE (Architects' Council of Europe), UIA (Union Internationale des Architectes) en EFAP (European Forum for Architectural Policies).

- De **ACE** vertegenwoordigt het architectenberoep op Europees niveau. De organisatie heeft intensieve contacten met de Europese Unie en doet actief aan lobbywerk. De informatie die het departement inwint via het lidmaatschap van de ACE is erg belangrijk omdat de nationale wetgeving steeds meer wordt gedictieerd door Europa.

3 thema's: (zie bijlage 4)

- 1 Toegang tot het beroep
- 2 Beroepspraktijk
- 3 Architectuur en levenskwaliteit

- De **UIA** is actief op wereldvlak en legt zich vooral toe op wedstrijden, opleiding en culturele aspecten. Opgericht in 1948 heeft de UIA momenteel 124 landen als lid, waarvan de beroepsorganisaties in totaal meer dan 1,3 miljoen architecten vertegenwoordigen. De UIA is onderverdeeld in vijf regio's. Regio 1 omvat de landen uit West-Europa.
- De **EFAP** (European Forum for Architectural Policies) conferenties over architectuurpolitiek worden telkens gehouden in het land dat het voorzitterschap van de EU in handen heeft. Ter gelegenheid van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie vond de conferentie van EFAP in oktober 2010 plaats in Brussel met als thema: architectuur als vector voor sociale cohesie, gelinkt aan het Europees jaar 2010 tegen armoede en sociale uitsluiting.

Het departement Externe betrekkingen moet de internationale doorstroming van informatie garanderen, gegenereerd door de samenwerking met de Franstalige vleugel van de Orde van Architecten en met de beroepsverenigingen. In samenwerking met het departement Communicatie wordt gezocht naar een manier om deze informatie tot bij de leden van de Orde te krijgen.

■ Structuur

Het departement streeft naar een coherent buitenlands beleid met informatiedoorstroming naar de basis. De werkgroep Internationale betrekkingen bestaat uit zes personen: drie Nederlandstaligen en drie Franstaligen.

De stuurgroep heeft volgende taken.

- Zij bepaalt het internationale beleid. Met oog voor de financiële mogelijkheden stelt zij prioriteiten en neemt zij beslissingen over de delegaties, een eventuele deelname aan het bestuur van de ACE of UIA en de activiteiten in de werkgroepen.
- Zij bereidt de algemene vergaderingen van de ACE (2x per jaar) en UIA (driejaarlijks) voor.
- Zij inventariseert de verschillende competenties van onze afgevaardigden in de diverse werkgroepen en commissies binnen de ACE en UIA.

■ Activiteiten van de werkgroep in 2010

- Opmaak van de budgetkalender internationale betrekkingen.
- Enquête van ACE gericht aan alle leden.
- Verspreiding bij alle Belgische architecten van de ACE-vragenlijst over de effecten van de economische crisis op het architectenberoep.
- Voorbereiding ACE Sector Study + Nederlandse vertaling.
- Jaarverslag internationale betrekkingen 2009.
- Voorbereiding van de conferentie 20 jaar ACE in het Europees Parlement op 03/12/2010.
- Voorbereiding ACE tentoonstelling Sustainable Architecture: Already with us! in het Europees Parlement in samenwerking met de studenten van St-Luc in Brussel.

Belangrijkste missies en vergaderingen van de werkgroep in 2010

● ACE

- Bestuur: aanwezigheid van een Belgisch bestuurslid op alle bestuursvergaderingen.
- Financieel comité, coördinatievergaderingen, CEO-vergaderingen: aanwezigheid van een Belgische afgevaardigde.
- Algemene vergadering in Brussel op 4-5/06/2010.
- Workshop Thema 1 (Toegang tot het beroep) en verscheidene vergaderingen van de ACE werkgroepen onderwijs, beroepskwalificatierichtlijnen, beroepservaring, stage.
- Workshop Thema 2 (Beroepspraktijk) en verscheidene vergaderingen van de ACE werkgroepen richtlijnen voor prestaties van diensten in EU-staten en kwaliteitsbeleid, publieke en private architectuuropdrachten, verzekeringen, veiligheid en gezondheid, kostinformatie- systemen.
- Workshop Thema 3 (Architectuur en levenskwaliteit) en verscheidene vergaderingen van de ACE werkgroepen milieu en duurzame architectuur, stedenbouwkundige vraagstukken.
- Europese conferentie Sustainability in Brussel.
- Conferentie in Brussel over de evaluatie van de Europese dienstenrichtlijn.
- Conferentie 20 jaar ACE in het Europees Parlement op 03/12/2010.
- Algemene vergadering in Brussel op 04/12/2010.
- Medewerking aan de ACE tentoonstelling Sustainable Architecture: Already with us! in het Europees Parlement.

● UIA

- Werking: de Orde van Architecten besloot om budgettaire redenen haar activiteiten in de UIA te beperken tot de deelname aan de coördinatievergaderingen van regio 1 (2x per jaar) en aan de algemene vergadering (elke drie jaar). Op die manier wordt voldoende voeling gehouden met de internationale ontwikkelingen.
- In 2010 werd deelgenomen aan een coördinatievergadering van Regio 1 (West-Europa) die plaatsvond in Rome en Hamburg.
- De Orde van Architecten overweegt om bij internationale vertegenwoordigingen in Benelux-verband samen te werken. De eerste reacties uit Nederland en Luxemburg waren alvast positief.

Andere internationale organisaties

- **ENACA**-vergaderingen (European Network of Architects' Competent Authorities).
- Congres **EAAE** (Europese architectuurscholen) in Chania (Kreta).
- **EFAP** (European Forum for Architectural Policies) conferentie in Madrid Sustainability and integrated urban regeneration.
- **EFAP conferentie in Brussel** 17-20/11/2010. Ter gelegenheid van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie ging de conferentie van EFAP (European Forum for Architectural Policies) door in Brussel. Het thema: architectuur als vector voor sociale cohesie was gelinkt aan het Europees jaar 2010 tegen armoede en sociale uitsluiting.

De organisatie van dit forum werd geleid door de architectuurcel van de Franse gemeenschap (Wallonië-Brussel), het Vlaamse bouwmeesterteam en de Brusselse bouwmeester en kon rekenen op de medewerking van diverse culturele instellingen en professionele organisaties waaronder de Orde van Architecten.

- **Europese Commissie:** werkgroep architectuurdiploma's.

■ ACE (Architects' Council of Europe) in 2010

In 2010 werd het werk van de ACE overwegend bepaald door de economische situatie en de bevindingen van de ACE-Sector Study 2010, die gepubliceerd werd op de website van de ACE. De vooruitzichten voor ons beroep zijn in veel Europese landen niet bemoedigend en er zijn nog geen duidelijke tekenen van herstel.

Toch wil de Raad van Bestuur van de ACE nadruk leggen op het behoud van de integriteit van de professionele vorming van architecten, op de vereenvoudiging van de toegang tot het beroep, op kwalitatieve overheidsopdrachten, en op de cruciale rol van de architect die als professioneel het best geplaatst zou zijn om de leiding te nemen en de uitdaging aan te gaan om met de bouwsector de EU-doelstellingen te halen, nl. van de EU de meest duurzame, innovatieve en welvarende regio ter wereld maken. ACE zal daarom het profiel van de Architect 2020 bepalen en dit verder promoten in de komende jaren.

Via de leden van de werkgroepen gaat de ACE een dialoog aan met EU ambtenaren, om de mogelijk negatieve impact van een herziening van de Professional Qualifications Directive (beroepskwalificatierichtlijn) kenbaar te maken, en betere procedures te zoeken door de herziening van de Public Procurement Directive (overheidsopdrachtenrichtlijn). Het verder ontwikkelen van het alomvattende Scope of (Architectural) Services document blijft een cruciaal doel dat het praktijkgebied voor onze leden zal helpen verbreden. De focus van ACE voorzitter Selma Harrington blijft: toezien op en bijdragen aan het evenwicht van het werk binnen de ACE, verspreid over de effectieve uitwisseling van informatie en de beleidsvorming, actieve vertegenwoordiging en belangenbehartiging, zichtbaarheid op EU en nationaal niveau, en effectieve samenwerking met en tussen andere bevriende en verenigbare netwerken op EU en internationaal niveau.

• ACE 20STE VERJAARDAG CONFERENTIE EUROPEES PARLEMENT

3 december 2010

Er werd op de conferentie een aantal Europese richtlijnen besproken:

- de richtlijn betreffende beroepskwalificaties (Professional Qualifications Directive),
- de richtlijn diensten op de interne markt (Services in the Internal Market Directive),
- de herschikte richtlijn energieprestatie van gebouwen (Recast Energy Performance of Buildings Directive),
- de bouwproductenverordening (Construction Products Regulation).

Frieda Brepoels, Belgisch Europarlementariër en lid van de Europese Vrije Alliantie, benadrukte hoe belangrijk het was om de EU-wetgeving te bespreken, aangezien die een steeds grotere invloed heeft op ons dagelijks leven. Momenteel is 80% van de nationale of regionale wetgeving afkomstig uit de EU. Met de veranderingen die door het Verdrag van Lissabon werden aangedragen, is het Europees Parlement nu medewetgever voor 95% van alle wetgeving. Met zijn 736 parlamentsleden uit 27 lidstaten werkt het Europees Parlement in transnationale fracties, en verwelkomt het de input van de relevante belanghebbenden die waardevolle informatie uit het veld aanbrengen.

Mevrouw Brepoels, van opleiding zelf architect, zei dat ze besepte welke belangrijke rol de ACE kan spelen in belangenbehartiging, met name door het helpen opstellen van een samenhangend beleid inzake de vrije beroepen (onder wie architecten), die valt onder de dienstenrichtlijn (Services Directive). Ze was bezorgd dat architectuur, op grond van deze richtlijn, beschouwd zou worden als een louter commerciële activiteit.

Deelnemers vernamen dat federaal minister van KMO's, Zelfstandigen, Landbouw en Wetenschapsbeleid Sabine Laruelle wil dat de wetgeving de arbeidsomstandigheden van architecten verbetert. Tom Dalemans, sprekend namens de minister, zei dat de resultaten van het werk van architecten dagelijks zichtbaar zijn in de wereld rondom ons. Meer dan 90% van de architecten werkt als zelfstandige aan de verbetering van het publieke goed. Dat zouden zij onder betere omstandigheden en met meer financiële zekerheden moeten kunnen doen.

Mattia Pellegrini, lid van het kabinet van vicevoorzitter van de commissaris Antonio Tajani, verantwoordelijk voor industrie en ondernemerschap, zei namens commissaris Tajani dat de bouwsector een belangrijke industriële EU-sector is, goed voor 10% van het BBP van de EU. Deze sector is van toenemend belang, vooral op economisch vlak, daar hij 32 miljoen mensen tewerkstelt, en de EU kan helpen bij het realiseren van haar doelstelling om de CO2-uitstoot met 20% terug te dringen tegen 2020.

In 2012 zal de Commissie een mededeling over duurzaam bouwen uitgeven. Ze overweegt een EU-prijs te lanceren voor de onderneming die het meest heeft bereikt op het gebied van duurzaam bouwen en ze is van plan voor belanghebbenden een conferentie en een raadpleging te organiseren. De Commissie zal de nieuwe bouwproductenverordening (Construction Products Regulation) bespreken met de ACE en andere organisaties in deze sector. Zij zal een 'life-cycle aanpak' van producten aannemen, waarin bijvoorbeeld wordt beoordeeld hoeveel CO2 bouwproducten uitstoten over hun volledige levensloop in plaats van enkel tijdens hun fabricage.

In de **tweede sessie** werd de **mobilititeit van architecten** in Europa onder de loep genomen. Leden van de Europese Commissie stelden twee aan elkaar gelieerde EU-richtlijnen voor: de richtlijn betreffende beroepskwalificaties (Professional Qualifications Directive 2005/36/EG) en de richtlijn betreffende diensten op de interne markt (Directive on Services in the Internal Market 2006/123/EG). ACE leden gaven hun commentaar. De belangrijkste kwesties voor ACE-leden waren de noodzaak om de opleidingsperiode voor architecten te verlengen om voldoende hoge normen te kunnen behouden, en de bezorgdheid dat de liberalisering van het architectenberoep de normen zou verlagen.

Op de **derde sessie** over het **ondernemingsklimaat voor architecten** in Europa presenteerde de Europese Commissie een aantal EU-richtlijnen en verordeningen die een weerslag hebben op het beroep: de richtlijn inzake overheidsopdrachten (Public Procurement Directive 2004/18/EG), de herschikte richtlijn energieprestatie van gebouwen (Recast Energy Performance of Buildings Directive 2010/31/EU) en de bouwproductenverordening (Construction Products Regulation). Er was ook een korte presentatie over de luchtkwaliteit in gebouwen.

ACE-leden en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven reageerden hierop. ACE-leden riepen op om bij overheidsopdrachten de kwaliteit en niet de prijs te laten prevaleren, en voor de energieprestatie niet alleen het gebouw zelf maar ook de omgeving in rekening te nemen. Vertegenwoordigers van het bedrijfsleven uitten hun bezorgdheid over een teveel aan regelgeving op bouwproducten, en gaven voorbeelden van hoe ze werkten om het energieverbruik terug te dringen.

- **ACE SECTOR STUDY**

De ACE-enquête gaf een nogal somber beeld van de toekomst. Maar ondanks de economische inzinking blijken architecten nog altijd sterk te geloven in wat ze doen.

Vincent Nacey van Mizra and Nacey Research beschreef de resultaten van de enquête bij architecten (afgenomen in 2010), waaraan bijna 10 000 architecten uit 23 landen deelnamen.

De enquête toonde aan dat de bouwproductie tussen 2008 en 2010 daalde met 15%, en dat de architectuursector er met een daling van 22% het meest bekaaid van af kwam.

Deze daling beïnvloedde de inkomsten van de architectenpraktijken. Het gemiddelde jaarinkomen daalde van iets minder dan 35 000 euro naar 29 500 euro. Vooral de kleinste bureaus deelden in de klappen.

Voor 2011 wordt er in meer landen - zoals Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland - een daling van de hoeveelheid werk verwacht, terwijl het er voor architecten in de landen die momenteel hard getroffen zijn - zoals Griekenland en Ierland - alleen maar beter kan op worden.

Als we kijken naar de specifieke activiteiten, zien we dat bijna 50% van de omzet wordt gegenereerd door particuliere woningen, waarvan nagenoeg 1/3 voor individuele huisvesting. Wat de opdrachtgevers betreft, verwachten architecten de komende jaren minder werk vanwege particulieren en meer vanwege vennootschappen.

Hoe denken architecten dat ze worden gepercipieerd? Zij zijn van mening dat de overheid hen niet zeer hoog inschat (31%), in tegenstelling tot het grote publiek en individuele cliënten, vooral dan in Scandinavië en Nederland.

Wat hun eigen situatie betreft, zijn architecten in Scandinavië tevreden met hun salaris en het ondernemingsklimaat, de levenskwaliteit en de loopbaankeuze. Dit is niet veranderd, ondanks de moeilijke economische tijden en de verminderde inkomsten. Het lijkt erop dat architecten zich tevreden kunnen stellen met een lager inkomen, in ruil voor een grotere job satisfaction.

Wat leeftijd en geslacht betreft bestaat een derde van de architecten uit vrouwen, van wie de meesten in de laatste vijftien jaar toetraden tot het beroep, en tellen Zuid-en Oost-Europa meer jonge architecten.

- **EUROPESE RICHTLIJNEN DIE BELANGRIJK ZIJN VOOR HET ARCHITECTENBEROEP**

De richtlijn betreffende beroepskwalificaties (Professional Qualifications Directive 2005/36/EC)

- Uitvoering en evaluatie

De voorschriften met betrekking tot de beroepskwalificaties in de verschillende sectoren zijn sinds 2005 samengebracht in een enkele richtlijn. De Europese Commissie is verantwoordelijk voor het controleren van architectendiploma's. Wekelijks krijgt ze informatie over nieuwe diploma's en het leerplan waarop deze gebaseerd zijn. Elk diploma moet nagekeken worden zodat het voldoet aan de beroepskwalificatierichtlijn voordat het wordt opgenomen.

Een belangrijk punt is de duur van de architectuuropleiding. In de meeste landen bedraagt die vijf jaar; de richtlijn bepaalt een minimum van vier jaar. Na het voltooiën van hun studies moeten architecten een stageperiode in een architectuurpraktijk volbrengen. Die verschilt van land tot land. In sommige landen, zoals Italië, is een stage zelfs niet vereist. De meeste lidstaten zijn het erover eens dat architectuuropleidingen vijf jaar in beslag zouden moeten nemen. Ook in het UNESCO / UIA akkoord werd vijf jaar studie vooropgesteld, aangevuld met ten minste 2 jaar beroepservaring.

Commissaris voor Interne markt en diensten Michel Barnier introduceerde de idee van een "beroepskaart" voor gereguleerde beroepen, die de erkenningprocedures en het werken over de grenzen heen zou vergemakkelijken. Het registratieproces van diploma's zou ook vereenvoudigd kunnen worden door elektronische communicatie, met behulp van het Internal Market Information (IMI) systeem dat is ontwikkeld door de Commissie.

Wat de migratiemogelijkheden van de houder van een architectuurdiploma betreft, zou de ACE graag zien dat artikel 1 van de beroepskwalificatierichtlijn correct wordt uitgevoerd. Dit artikel zegt dat "kwalificaties kunnen worden verworven in een of meer lidstaten". De pas afgestudeerde architect zou dus zonder problemen stage kunnen lopen in een ander EU land.

De beroepskwalificatierichtlijn zal herzien worden in 2012, na een openbare raadpleging en de publicatie van een groenboek in het najaar van 2011.

Richtlijn betreffende diensten op de interne markt (Directive on Services in the Internal Market 2006/123/EC)

- Uitvoering en evaluatie

De dienstenrichtlijn en de beroepskwalificatierichtlijn hebben allebei betrekking op de opleiding en het dienstenverkeer van de architecten. De richtlijn betreffende beroepskwalificaties gaat over diploma's en andere beroepskwalificaties, terwijl de dienstenrichtlijn (aangenomen in 2006 om het vrije verkeer van diensten mogelijk te maken, inclusief die van architecten) onder andere voorziet in commerciële communicatie, administratieve samenwerking, verzekering, vergoedingsstructuren en gedragscodes.

De dienstenrichtlijn richt zich op:

- architecten die gevestigd zijn en 'diensten' aanbieden in een lidstaat;
- architecten die tijdelijke diensten aanbieden, bijvoorbeeld als zij betrokken zijn bij een project in een andere lidstaat. Ze moeten zich houden aan de nationale regelgeving wat de openbare orde, de veiligheid, de gezondheid en het milieu betreft.

Elke lidstaat interpreteert de regels volgens de plaatselijke normen, wat soms onduidelijke situaties creëert. De implementatie van de dienstenrichtlijn heeft problemen veroorzaakt, deels vanwege het gebrek aan vertrouwen in de overdracht van diensten tussen de lidstaten.

Het "interne marktsysteem" heeft dan weer zijn nut bewezen bij het vergemakkelijken van grensoverschrijdende dienstverlening waarbij vergunningen nodig zijn. Een ander punt van aandacht is de kwaliteit van de dienstverlening. De richtlijn stimuleert professionelen om daarvoor gedragscodes te ontwikkelen.

Deze richtlijn is ook nuttig voor werknemers die willen werken in verschillende EU-landen, in lijn met de doelstellingen van Europa 2020 om het EU-potentieel voor groei en werkgelegenheid te maximaliseren. Een reeks van bijeenkomsten is gepland om te kijken naar manieren om een innovatieve interne markt op te zetten. De lidstaten zijn momenteel verwickeld in een wederzijdse evaluatie en in de beoordeling van de bepalingen van de richtlijn en de uitvoering ervan.

Hoewel veel van de voorgestelde deregulering gewenst is, moet men vermijden dat de architectuur in Europa op lange termijn zou degraderen. De druk om de concurrentie te promoten in de EU mag niet leiden tot de uitsluiting van belangrijke kwaliteits- en sociale overwegingen. Een reëel gevaar van deze richtlijn is dat architectenbureaus in handen kunnen komen van projectontwikkelaars of bouwbedrijven die geen gekwalificeerde architecten zijn. De beroepskwalificatierichtlijn biedt, vanuit het perspectief van de architecten, de beste waarborg voor de consument, de maatschappij en het milieu. Dit moet hand in hand gaan met de dienstenrichtlijn om een Europees kader te creëren voor het reguleren van de toegang tot het beroep en de gedragsregels van de dienstverlening.

Richtlijn voor overheidsopdrachten (Public Procurement Directive 2004/18/EC) (dienstenrichtlijn)

- Evaluatie en vooruitzichten voor herziening

Volgens de richtlijn moeten de lidstaten een aannemer selecteren hetzij op basis van de laagste prijs, hetzij op basis van de 'economisch meest voordelige' offerte. In 2009 koos twee derde van de lidstaten voor de laatste optie.

De autoriteiten worden ook aangemoedigd om ontwerpwedstrijden te organiseren, maar dit is geen wijdverbreide gewoonte. Van alle architectuurwedstrijden in Europa vindt 66% plaats in Frankrijk, in totaal tussen 1 100 en 1 300 per jaar. In Duitsland zijn er 150 tot 450, in Groot-Brittannië 4 tot 24 wedstrijden per jaar.

In heel Europa wordt 80% van de opdrachten voor werken toegekend via openbare procedures. De richtlijn laat het aan de lidstaten over om te beslissen of aparte aanbestedingen georganiseerd moeten worden voor de bouwwerkzaamheden, het ontwerp (architectuur) en de techniek (vooral bouw), of dat dit gebeurt via een enkele aanbesteding.

De Commissie is begonnen met een evaluatie van deze richtlijn. Het nationaal niveau zal terug meer verantwoordelijkheid toebedeeld krijgen, maar dat zal niet inhouden dat de openbare aanbesteding zal plaatsvinden in een vacuüm zonder EU-beleid. In oktober 2010 werd een groenboek over het specifieke gebruik van overheidsopdrachten gelanceerd om een raadplegingprocedure te openen. Een tweede groenboek over de modernisering van de wetgeving met wetsvoorstellen zal binnenkort verschijnen.

Aangezien de dienstenrichtlijn de prijs als het belangrijkste criterium hanteert, dringt de vraag zich op of architecten die duurzaamheid vooropstellen, per se de goedkoopste zullen zijn.

Zo'n 60% van de overheidsopdrachten met betrekking tot architectuur worden gegund via een openbare procedure en 36% via niet-openbare procedures. Op dit moment wordt slechts 2% van de architecturale diensten gekozen via ontwerpwedstrijden.

Veel van de kleinere architectenbureaus hebben omwille van het selectieproces moeite om toegang te krijgen tot overheidsopdrachten. Sommige overheden gebruiken de selectiecriteria van de overheidsopdrachtenrichtlijn - die bedoeld was om de procedure toegankelijker te maken - als een instrument om het aantal inschrijvingen te drukken. Veel autoriteiten eisen bijvoorbeeld een minimale financiële omzet voor de laatste vijf jaar, of een minimum aantal werknemers, waardoor 95% van de kleine, mogelijk meer innovatieve architectenbureaus de facto worden uitgesloten.

Richtlijn voor herziening van energieprestaties van gebouwen (Recast Energy Performance of Buildings Directive 2010/31/EU)

- Belangrijke ontwikkelingen - de EU-strategie voor energie-efficiëntie

De politieke achtergrond van de herziene richtlijn zijn de EU-doelstellingen om tegen 2020 de uitstoot van broeikasgassen met 20% te verminderen ten opzichte van 1990, de energie-efficiëntie met 20% te verbeteren en het aandeel hernieuwbare energie in het totale EU energieverbruik op te drijven tot 20%.

De richtlijn kan leiden tot een extra energiebesparing van 5 à 6%, een extra daling van de totale EU CO₂-emissies met 5% en de creatie van 450 000 nieuwe banen.

De lidstaten spelen natuurlijk de belangrijkste rol in de energie-efficiëntie, maar de EU beschikt ook over een aantal financiële instrumenten, zoals de EU Cohesion Funds en de European Local Energy Assistance (ELENA). ELENA biedt lokale en regionale autoriteiten financiële en technische bijstand bij hun zoektocht naar de financiering van duurzame-energieprojecten. In samenwerking met de Europese Investeringsbank worden deze middelen in 2011 uitgebreid om ten minste 50 miljard euro beschikbaar te stellen voor sociale woningbouw. Daarnaast keurde het Europees Parlement de oprichting goed van een fonds van 146 miljoen euro om de energie-efficiëntie en hernieuwbare-energieprojecten te financieren.

Op 2 maart 2011 werd een energie-efficiëntie actieplan aangenomen, als onderdeel van het EU-beleid inzake een koolstofarme economie en vervoersbeleid. Ook worden acties ondernomen om schaalvoordelen te behalen.

Architecten moeten beleidsmakers en consumenten bewust maken van de rol die architectuur kan spelen. De belangrijkste maatregel wordt de nadruk op de renovatie van bestaande gebouwen, waarvan de meeste nog altijd "energie vreten".

Hoe luidt de zienswijze van ACE? Een gebouw moet bekeken worden in de context van de bestaande stedelijke of landschappelijke structuur. Men moet nadenken over de inplanting van het gebouw, de kosten voor infrastructuur en energie, de verkeersverbindingen en het verkeer van goederen en personen, de culturele aspecten. Architecten moeten ervoor zorgen dat een gebouw in harmonie is met zijn omgeving en de topografische aspecten. Zij moeten rekening houden met de kwaliteit van de bebouwde omgeving, de sociale aspecten, de biodiversiteit en het gebouw zelf: flexibiliteit, sociale ruimte voor haar inwoners, kwaliteiten zoals licht en thermisch comfort. Toegankelijkheid, energie-efficiëntie, energieproductie uit lokale bronnen en waterbeheer mogen zij evenmin vergeten. Architecten worden opgeleid om al deze elementen in evenwicht te brengen en zo naar een holistische, kwalitatieve woonomgeving te streven.

Bouwproductenverordening (Construction Products Regulation)

- Presentatie van de belangrijkste kenmerken van de nieuwe verordening

De bouwproductenverordening is een geharmoniseerd systeem voor de beoordeling en het verstrekken van informatie over bouwmaterialen. Het doel is een basis te creëren voor de correcte werking van de interne markt in Europa.

De bouwproductenverordening omvat geharmoniseerde normen en een passend systeem voor de beoordeling en controle van de prestaties. De verordening zal, een keer definitief aangenomen, gelden voor fabrikanten, verdelers, invoerders, aangifte-instanties en nationale autoriteiten. Zij moet ervoor zorgen dat bouwproducten overal in Europa voldoen aan dezelfde normen.

DOELSTELLINGEN VOOR 2011

Het departement werd in 2010 opgesplitst in een nationale en een internationale afdeling. De kosten van de internationale werking worden vanaf 2011 volledig gedragen door de Nationale Raad terwijl de binnenlandse werking in het budget voor de Vlaamse Raad fv zit. De tweemaandelijks departementsvergaderingen blijven wel gemeenschappelijk, waardoor de doorstroming van de informatie naar de Vlaamse Raad fv gegarandeerd blijft.

Het overleg met de beroepsverenigingen in de VPO blijft één van de kerntaken van het departement. In 2011 zal gewerkt worden aan een voorstel voor de taakverdeling tussen de Orde en de beroepsverenigingen.

De contacten met andere onafhankelijke raadgevers in de bouwsector gebeuren voorlopig grotendeels naar aanleiding van specifieke initiatieven. Voor de toekomst wordt gekeken of een intensiever overleg mogelijk is met ingenieurs, veiligheidscoördinatoren, energiedeskundigen, landmeters en andere.

Het departement streeft naar een coherent buitenlands beleid en wil daarom verder werken aan de oprichting van een stuurgroep, een nieuw en toekomstgericht platform internationale betrekkingen voor de Belgische architecten waarin de Orde en de beroepsverenigingen samenwerken.

Wij willen ook, in het kader van onze werking voor de ACE, maximaal meewerken aan de herziening van enkele belangrijke Europese richtlijnen die van belang zijn voor het architectenberoep: de beroepskwalificatierichtlijn (Professional Qualifications Directive 2005/36/EC), de overheidsopdrachtenrichtlijn (Public Procurement Directive 2004/18/EC), de richtlijn betreffende diensten op de interne markt (Directive on Services in the Internal Market 2006/123/EC) en de richtlijn voor herziening van energieprestaties van gebouwen (Recast Energy Performance of Buildings Directive 2010/31/EU).

Departement 5: Communicatie

Het departement Communicatie heeft een uitgebreide taak. De drie pijlers waarop de werking rust, zijn sensibilisatie, informatie en communicatie. Alle vormen en initiatieven van communicatie, zowel extern als intern, worden in dit departement grondig besproken. Tot zijn bevoegdheden behoren tevens marketing en public relations.

■ Doelgroepen

Communicatie met alle doelgroepen is erg belangrijk. Bovendien moet de boodschap worden aangepast aan de specifieke noden van elke doelgroep. Het departement Communicatie gaat na op welke manier de Orde het best kan communiceren met haar doelgroepen die zowel intern en extern zijn.

- INTERN:
 - mandatarissen,
 - assessoren,
 - personeelsleden.
- EXTERN:
 - bouwheren,
 - architecten,
 - advocaten,
 - raden van beroep,
 - politieke instanties,
 - internationale organisaties,
 - beroepsverenigingen,
 - ...

Een goede communicatie met huidige én met toekomstige bouwheren is essentieel. De Orde moet het openbaar belang dienen. Een eerste basispijler van haar core business is dat ze bouwheren het nodige inzicht in de rol, de taak en niet te vergeten de meerwaarde van een architect moet bijbrengen. Dit kan het beroep van architect alleen maar ten goede komen.

Op elke beurs en bij elk contact met bouwheren komen we tot dezelfde vaststelling: jammer genoeg bestaan er nog veel vragen, misverstanden en vooroordelen over het beroep van architect en alle aspecten die erbij horen. Misverstanden over de rol van de architect, over de kostprijs, maar ook vragen zoals: hoe vind ik een architect, wat kan/moet een architect voor mij doen, wat mag ik wel en niet verwachten van een architect?

Ook vooroordelen zoals "een architect is er enkel voor de rijke mensen en voor grote nieuwbouwwoningen" bestrijdt de Vlaamse Raad fv van de Orde van Architecten met correcte informatie.

Als bouwheren vragen: "hoeveel kost een architect", argumenteren wij dat zij niet enkel naar de prijs mogen kijken, maar ook naar de taakhoud en de kwaliteit. Om zijn taken correct te kunnen uitvoeren, heeft een architect recht op een correcte vergoeding.

Ook benadrukken wij het belang van een onafhankelijk architect.

Het departement Communicatie werkt intensief aan het bestrijden van de misverstanden en aan het wegwerken van de lacunes in de kennis omtrent bouwen en verbouwen.

Communicatie met de leden, de architecten dus, is erg belangrijk om de negatieve perceptie die sommige architecten van de Orde hebben, weg te werken. De Orde heeft veel te lang, veel te weinig gecommuniceerd met haar leden waardoor er bij een aantal architecten het misverstand bestaat dat de Orde niet voldoende zou doen voor de architect.

De Orde is nochtans actief op vele terreinen, maar dit werd nooit of te weinig gecommuniceerd naar de architecten. Veel architecten reageren positief op de nieuw ingeslagen weg van meer communicatie en meer openheid en zijn blij verrast te horen op welke terreinen de Orde zich actief inzet om het beroep van architect te verbeteren.

Via uiteenlopende evenementen en projecten (zie verder) wordt getracht de communicatie met en de betrokkenheid van de leden te verbeteren.

■ Evenementen

De Orde organiseert zelf evenementen, verleent er steun aan of is er aanwezig.

- MIJN HUIS MIJN ARCHITECT

Het openhuizenweekend Mijn Huis Mijn Architect is bedoeld om het brede publiek in te lichten over de samenwerking met een vakbekwaam en onafhankelijk architect. Sinds eind 2009 wordt dit initiatief van de Vlaamse Raad fv van de Orde van Architecten niet langer nationaal georganiseerd. De Waals-Duitse vleugel van de Orde Van Architecten besliste niet deel te nemen aan de aanbesteding die vorig jaar werd uitgeschreven voor de edities 2009, 2010 en 2011. Enkel Vlaanderen en Brussel participeerden nog.

De 11e editie vond plaats op zaterdag 25 en zondag 26 september 2010. Extra aandacht ging naar energie- en budgetvriendelijk bouwen en renoveren. Alle architecten werden persoonlijk uitgenodigd om deel te nemen aan Mijn Huis Mijn Architect. Een onafhankelijke jury keek na of de projecten voldeden aan de vooropgestelde eisen. Na deze selectieprocedure werden 160 renovatie- en nieuwbouwprojecten weerhouden, waarvan 31 budgetvriendelijke, 35 energiezuinige en 41 renovatieprojecten. In 2010 telden we 156 deelnemers, iets minder dan in 2009. Het hogere aantal toen (170) was te danken aan de deelname van het project 'Wonen in Meervoud'.

Om de architecten te ondersteunen kregen ze een deelnemersbox met allerlei ondersteuning: voorzichzelf, voor de bezoekers en voor de logistiek. Geïnteresseerden konden tijdens hun bezoek inspiratie opdoen en vragen stellen aan de architect en de bewoners. Tijdens het weekend bezochten circa 29 950 mensen een of meerdere projecten. Meer dan de helft van de bezoekers had zich niet op voorhand geregistreerd. Per project werden gemiddeld 233 bezoekers geregistreerd.

Mijn Huis Mijn Architect is de ideale gelegenheid om kandidaat-opdrachtgevers te wijzen op het belang van de samenwerking met een architect. Immers:

- de architect biedt een creatieve meerwaarde. Dankzij zijn opleiding tot ontwerper is hij in staat alle essentiële aspecten van het project (omgeving, inplanting, voorschriften, bouwstijl, organisatie, circulatie, energie, technieken, veiligheid) tot een sluitend geheel te bundelen. Daardoor zal hij ook gemakkelijker een gewillig oor vinden bij de bevoegde ambtenaren als afwijkingen of wijzigingen van de verkavelingsvoorschriften zinvol zijn;
- de architect is gedurende het volledige bouwproces de objectieve en onafhankelijke adviseur van de opdrachtgever. Bij de evaluatie van materialen en technieken kijkt hij altijd naar het geheel: locatie, omvang en stijl van de woning, leefgewoonten, budget, ... Bij de oplevering van de woning zal hij de bouwheer terzijde staan;
- de architect biedt de bouwheer zekerheid. Hij is als enige bouwpartner wettelijk verplicht om zich gedurende 10 jaar te verzekeren voor het bouwproject. Hij vertelt de bouwheer welke wettelijke verplichtingen die moet respecteren.

Mijn Huis Mijn Architect kon in 2010 niet alleen rekenen op bijna 30.000 bezoekers, maar ook op gigantisch veel pers aandacht. De free publicity op radio, tv, kranten en tijdschriften is onbetaalbaar en draagt bij tot een positief imago van de architect in Vlaanderen.

De belangrijkste respons op een rij.

- Advertenties in magazines:
Magazines Roularta (7)
Decors
Karaat (4)
- Advertenties in kranten:
Het Laatste Nieuws (5)
- Internet - banner, buttons,
redactionele artikels:
Ik Ga Bouwen, Habitos, Livios, Orde van
Architecten, Batibouw, Bouwenwonen,
HLN, Het Nieuwsblad
- Redactionele aandacht in magazines:
IGB (aankondiging + 4 pag)
- Redactionele aandacht in kranten:
Het Laatste Nieuws (6 pag)
- Radio:
Radio 2
MNM
- TV:
Tendens Wonen
Vitaya
VTM Nieuws
TV Brussel
VRT Nieuws

Inspiratieboek Mijn Huis Mijn Architect

Net zoals in voorgaande jaren werd ook in 2010 het inspiratieboek Mijn Huis Mijn Architect gepubliceerd. In dit boek zijn alle deelnemende projecten terug te vinden. Enkele specificaties van het boek:

- Prijs: 7,5 euro
- Oplage: 6.710 exemplaren, waarvan er 3.706 werden verkocht
- Verdeeld via:
Standaard boekhandel
de betere krantenwinkel (via AMP)
de deelnemers (1 exemplaar per deelnemer)

De website www.mijnhuismijnarchitect.com mocht in september ongeveer 33.500 unieke bezoekers verwelkomen. Na het evenement registreerden we maandelijks gemiddeld 4.500 unieke bezoekers, wat nog altijd heel veel is in vergelijking met andere websites.

Voor meer informatie over dit evenement, kunt u terecht op de website www.mijnhuismijnarchitect.com

- MIJN HUIS MIJN JONGE ARCHITECT (IN SAMENWERKING MET VMSW)

In de marge van Mijn Huis Mijn Architect wordt jaarlijks de wedstrijd Mijn Huis Mijn Jonge Architect georganiseerd. Deze ontwerpwedstrijd voor een concreet project van sociale woningbouw - een initiatief van Mijn Huis Mijn Architect (Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv & de Vlaamse architectenorganisatie NAV) in samenwerking met de VMSW - staat open voor pas afgestudeerde architecten, architecten-stagiairs en architecten die hoogstens vijf jaar actief zijn na hun stage. Het winnende ontwerp wordt daadwerkelijk gerealiseerd. Een mooie opportuniteit voor jonge architecten die bij gebrek aan afgewerkte projecten dikwijls niet kunnen deelnemen aan het openhuizenweekend.

In 2010 draaide Mijn Huis Mijn Jonge Architect om het ontwerp van 18 sociale woningen in Ham, in opdracht van de SHM Vooruitzien in Beringen. Binnen het woonuitbreidingsgebied 'Achter de Kerk' in Ham moesten in een 'kamer' van 29 are 6 koopwoningen, 6 koopappartementen en 6 huurappartementen worden gerealiseerd. Flexibiliteit, duurzaamheid, een prijsgunstig karakter en een meerwaarde inzake architectuur en stedenbouw waren de evaluatiecriteria. De laureaat van de wedstrijd werd op 19 november 2010 bekendgemaakt in de hoofdzetel van de Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen VMSW.

Uit de circa 45 inzendingen bekroonde de jury het ontwerp van Hanne Weltens en Dieter Verdoodt, allebei architect-stagiair. Hun concept Ten Velden creëert een schakel tussen de Dorpstraat, de kerk, de parkzone en de nieuwe woonwijk.

Met hun benaming refereren de architecten aan de manier waarop ze in de analysefase verschillende velden op het gebied hebben geprojecteerd. Hun grondige onderzoek peilde verder de publieke ruimte, de groenvoorziening, de toegankelijkheid, de korrelgrootte en de bezonning. Dat alles resulteerde in een centraal plein met in het verlengde daarvan de verlaagde straat. Die wordt links afgeboord door de woningen, die open en geschrinkt zijn geschikt en zo over een privé buitenruimte beschikken. Het plein zelf wordt beschermd door een appartementsgebouw. Rechts maken twee hogere appartementsgebouwen de overgang naar de kerk. Veel aandacht ging naar de parking. De uiterst eenvoudige structuur vormt meteen de fundering voor de appartementsgebouwen. Twee aparte trappen geven toegang tot respectievelijk de koop- en de huurappartementen. De gevel vulden ze in met ramen in standaardformaat die een esthetische surplus kregen dankzij de speelse compositie. De speciale dakvorm met de onregelmatig schuin aflopende dakvlakken schrijft zich in hetzelfde streven.

Naast de winnaars waren er ook twee eervolle vermeldingen, elk goed voor een geldprijs van 2000 euro. De eerste was weggelegd voor het project Transitions van het vorig jaar opgerichte architectenbureau bsAd (brainstormArchitecturaldesign) van Sarah Lacroix, David Catalá Miñana en Santiago Meirama Rodriguez. Hun concept is georganiseerd rond een binnenstraat met een garage op half ondergronds niveau, geïntegreerd in het straatbeeld. De appartementen en woningen strekken zich van oost naar west in de lengterichting langs deze straat uit. Hoewel ze elk hun eigen identiteit hebben, vormen ze toch een architectonisch geheel.

De tweede eervolle vermelding ging naar Wonen boven het park van het ontwerperstrio Kenny Salliau, Thomas Roex en Pieter Vercamp. Basis van het concept is een sokkel die de woningen boven het park verheft en die op diverse plaatsen onderbroken is. De woningen liggen oost-west georiënteerd en tellen vier bouwlagen. De koopappartementen zijn naar het binnengebied gericht.

- DE VLAAMSE RENOVATIEDAG

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv geeft steun aan de Vlaamse Renovatiedag, een initiatief van NAV (de Vlaamse Architectenorganisatie). Tijdens dit evenement kunnen kandidaat-verbouwers projecten bekijken, inspiratie opdoen en uitleg vragen aan opdrachtgevers en architecten. In 2009 daagden er circa 30.000 bezoekers op in de deelnemende projecten.

Voor meer informatie: www.devlaamserenovatiedag.be

- **ANDERE EVENEMENTEN**

De Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv ondersteunt de talrijke architectuuractiviteiten van Bozar (Paleis voor Schone Kunsten, Brussel), dat naast nationale en internationale tentoonstellingen en lezingen speciale aandacht besteedt aan het werk van jonge Belgische architecten.

Voor meer informatie: www.bozar.be

Tevens sponsort de Orde van Architecten - Vlaamse Raad fv de vzw Stad en Architectuur die haar schouders zet onder de promotie van de hedendaagse architectuur. Daartoe organiseert de vzw gratis toegankelijke tentoonstellingen en debatavonden, een lezingenreeks met toonaangevende Europese architecten en educatieve projecten zoals architectuurwandelingen.

Voor meer informatie: www.stadenarchitectuur.be

- **Beurzen**

Jaarlijks heeft de Orde een stand op de bouwbeurzen Batibouw (Brussel) en BIS (Gent) waar kandidaat-opdrachtgevers informatie vinden over de samenwerking met een architect.

De Orde is ook betrokken bij de Belgian Building Awards, waarbij op Batibouw 2010 onder andere awards voor architectuur en voor innovatie op het vlak van design werden uitgereikt.

Voor meer informatie: www.batibouw.be, www.bisbeurs.be.

- **Projecten**

- **VITAYA: DIT IS MIJN HUIS**

De afgelopen jaren heeft de Vlaamse Raad fv meerdere initiatieven genomen en/of gesteund om potentiële opdrachtgevers te overtuigen van de meerwaarde van de samenwerking met een degelijk architect.

De steun aan initiatieven zoals Mijn Huis Mijn Architect, de Vlaamse Renovatiedag, de aanwezigheid op Batibouw en BIS, uitgaven als De architect, tekenend voor mijn toekomst en andere zijn hier maar enkele voorbeelden van.

In 2009-2010 verleende de Vlaamse Raad fv ook haar medewerking aan een aantal van de nieuwe uitzendingen van het woonprogramma Dit is mijn huis dat momenteel loopt op Vitaya.

De bijdrages van de Vlaamse Raad fv zijn te zien in de afleveringen 2, 3 en 4. Deze kan u bekijken via onze website.

- Aflevering 2: Dit is mijn Architect - 'Mijn creatieve bemiddelaar, mijn lobbyist'

In deze aflevering ligt de klemtoon op de belangrijke rol van de een architect als bemiddelaar met stedenbouwkundige en andere overheidsdiensten en als adviseur van de bouwheer voor het kluwen aan regelgevingen omtrent epb, veiligheidscoördinatie, ...

In zijn ontwerp bundelt een architect alle essentiële aspecten, zoals bouwstijl, organisatie, circulatie, energie, technieken, en veiligheid tot een sluitend geheel. Hij giet het bouwprogramma in een goed georganiseerd concept. De uitzending zoomt in op het verhaal van twee koppels die heel goed wisten wat ze wilden, maar er ook van overtuigd waren dat ze dit zonder een architect nooit zouden bereiken.

- Aflevering 3: Dit is mijn Architect - 'Mijn onafhankelijk adviseur, mijn zekerheid'

Loont het de moeite om er een architect bij te halen of gaat die ons alleen maar veel geld kosten? We ontkrachten alvast één cliché: een onafhankelijk architect maakt een project niet duurder. Integendeel, hij geeft advies, zoekt de beste compromissen en tekent een ontwerp dat niet alleen bij de bouwheer, maar ook bij diens omgeving past. We illustreren deze stelling met het project Mère Jeanne, een legendarisch schoolgebouw in hartje Antwerpen dat werd omgevormd tot woningen.

- Aflevering 4: Dit is mijn Architect - 'Mijn psycholoog, mijn artiest'

De allerbelangrijkste kwaliteit van een architect? Hij moet goed kunnen luisteren. Eens hij de persoonlijkheid en levenswijze van zijn opdrachtgevers weet te doorgronden, kan hij met heel weinig heel veel. Dat bewijst deze woning in Bilzen. Het had een doorsnee 5 meter breed rijtjeshuis kunnen worden, maar het is een 'sculptuur' met kubistische balkons achter een glazen gevel.

- PETERSCHAPSPROJECT

Het peterschapsproject Architects for Tomorrow+, een initiatief van NAV (de Vlaamse Architectenorganisatie), wordt ondersteund door de Orde. Doelstelling van dit project is de ondersteuning en begeleiding van jonge architecten bij het opstarten en uitbouwen van hun eigen onderneming. Dat gebeurt door middel van maandelijkse bijeenkomsten waar de deelnemende architecten vragen kunnen stellen over specifieke thema's en ervaringen kunnen uitwisselen onder begeleiding van peters. Het project loopt telkens gedurende een jaar en staat open voor architecten met minder dan 15 jaar ervaring na hun stageperiode. In 2009-2010 namen 68 jonge architecten deel aan het peterschapsproject.

Thema's van de bijeenkomsten

De thema's worden door een gastspreker toegelicht en aangevuld met praktijkvoorbeelden.

- Hoe als jong architect succesvol deelnemen aan wedstrijden?
- Creativiteit en rendement: hoe deze op elkaar afstemmen?
- Hoe omgaan met moeilijke klanten, slechte betalers?
- Werken voor een overheidsinstelling: waar moet je rekening mee houden?
- Hoe een (tijdelijke) samenwerking opstarten?
- Opteren voor het opstarten, ingroeien of overnemen van een architectenonderneming?
- Hoe efficiënt klanten prospecteren?
- Financiën en fiscaliteit binnen een samenwerkingsverband.
- Inkomensverdeling: wie krijgt wat in een associatie?
- Leidinggeven en communiceren op de werf en binnen het bureau.

Voor meer informatie: www.architectsfortomorrowplus.be

■ Publicaties

- DE ARCHITECT TEKENEND VOOR UW TOEKOMST

De Vlaamse Raad fv stelde tijdens contacten op beurzen en andere gelegenheden vast dat bouwheren met een aantal steeds terugkerende vragen zitten:

- wanneer heb ik een architect nodig,
- wat kan een architect voor mij doen,
- hoe vind ik een architect,
- wat mag ik wel/niet verwachten van mijn architect,
- wat kost een architect,
- is een architect er niet alleen voor rijke mensen die grote huizen (kunnen) bouwen,
- wat is het belang van een onafhankelijk architect?

Toekomstige bouwheren kennen het beroep, de taak en de rol van een architect onvoldoende. Tevens stellen ze zich veel vragen bij termen zoals epb en veiligheidscoördinatie. Daarom besloot de Vlaamse Raad fv een boekje op te stellen dat op een laagdrempelige, eenvoudige manier een antwoord biedt op die vragen: De architect tekenend voor uw toekomst. Dat initiatief bleek een schot in de roos. Duizenden exemplaren werden al uitgedeeld op beurzen en een digitale versie is beschikbaar op de website.

Het boekje werd ook door andere partijen verspreid, onder meer door de Antwerpse Woonwijzers en verschillende stedenbouwkundige diensten van gemeentes. Uit de vele positieve reacties blijkt dat bouwheren de gids bijzonder nuttig vinden. Bovendien vragen steeds meer architecten gratis exemplaren aan omdat ook zij dit een nuttig instrument vinden om uit te delen aan hun opdrachtgevers. Ook de stedenbouwkundige diensten van steden en gemeenten tonen interesse voor de publicatie. Kortom, het initiatief levert met een laag budget een groots resultaat op. In 2010 werd dit boekje nog breder verspreid en werd gewerkt aan een heruitgave met een nieuwe look en een herwerkte inhoud. Dit zal in 2011 worden verspreid. Ook interesse in een aantal exemplaren van deze brochure? Stuur dan een mail naar vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be.

- JAARVERSLAG 2009

In 2010 werkte het departement aan het jaarverslag 2009. Het is de bedoeling dat er jaarlijks een jaarverslag verschijnt. Dit alles wordt gecoördineerd door het departement Communicatie.

- **Andere communicatiekanalen**

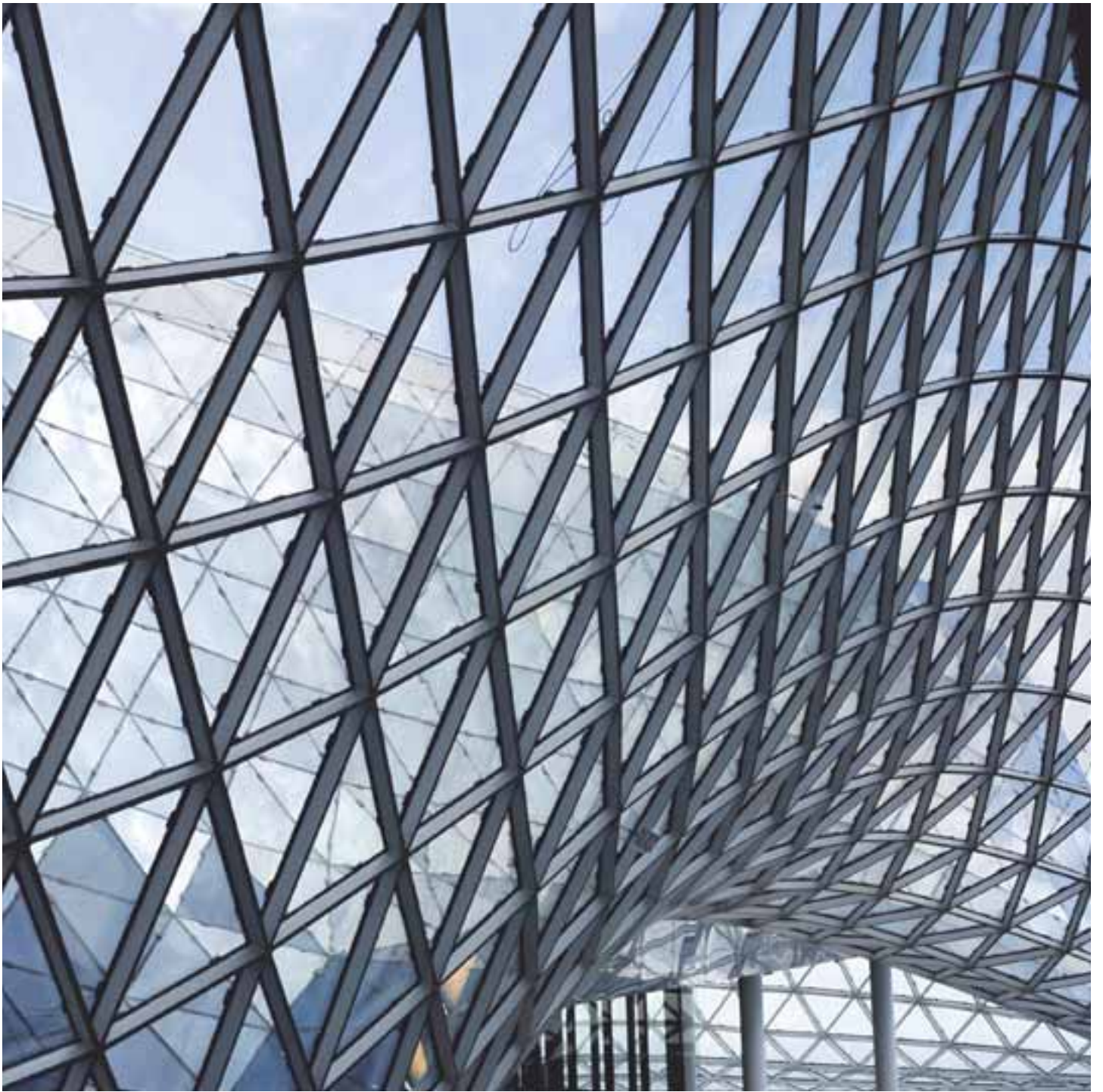
Voor de interne communicatie maakt de Orde van Architecten – Vlaamse Raad fv gebruik van een agenda en van verslagen. In de komende jaren wil het departement Communicatie werk maken van een professionele huisstijl voor die communicatiemiddelen.

De Orde ontvangt dagelijks aanvragen van organisaties die hun evenementen, trainingen of andere nuttige informatie willen bekendmaken bij onze leden. Vroeger werden deze niet of fragmentarisch doorgestuurd. Sinds enkele jaren wordt deze informatie gebundeld en gezamenlijk doorgestuurd via Archimail. Dit wordt aangevuld met informatie over de activiteiten van de Orde. Daarnaast worden de leden via die weg geïnformeerd over actueel nieuws in verband met het architectenberoep en aansluitende thema's.

Tenslotte verspreidt de Orde informatie via haar druk bezochte website. In 2010 werd de nieuwe website van de Orde van Architecten - Vlaamse raad fv gelanceerd. Deze staat voortaan op de pagina www.architect.be. De nieuwe look gaat gepaard met een betere toegankelijkheid.

Voor meer informatie: www.architect.be

De administratieve werking
van de Vlaamse Raad

ICT

Werking in 2010

In 2007 werd gestart met de volledige digitalisering van het architectendossier. In 2010 werd intensief verder gewerkt aan dat ambitieuze project. De eerste echt zichtbare resultaten worden verwacht in de loop van het jaar 2011 met de lancering van het digitaal visum en van een nieuwe interne applicatie voor het beheer van de architectenfiches door het personeel van de provinciale raden.

In het kader van het gebruik van de digitale identiteitskaart voor de webapplicaties, die de architecten zullen kunnen consulteren en gebruiken vanaf 2011, werd intern een informatieveiligheidsaudit uitgevoerd. Daarbij werd de aanvraag van de machtiging voor het gebruik van het rijksregisternummer bij de Privacycommissie voorbereid. Dit dossier werd eind 2010 ingediend bij de Privacycommissie. De machtiging wordt verwacht in de loop van februari 2011.

De nieuwe website van de Orde van Architecten – Vlaamse Raad fv werd verder uitgewerkt. Gezien het succes van de job- en stageaanbiedingen werd ook gestart met de ontwikkeling van een website/webapplicatie voor een efficiëntere publicatie en beheer van de aanbiedingen. Die website, die de naam archijobs.be kreeg, zal na een uitgebreide testfase in de loop van 2011 gelanceerd worden.

Met het oog op een grondige hervorming van de Orde van Architecten werden in 2010 de nodige voorbereidingen getroffen om de IT infrastructuur te kunnen opsplitsen zodat elke taalvleugel een autonoom IT beleid kan voeren. De feitelijke opsplitsing is voorzien tegen juni-september 2011.

Doelstellingen voor 2011

De belangrijkste planning voor 2011 is de lancering van het digitale visum. Het archaïsche visumstempel wordt vervangen door een digitaal ondertekend visumdocument. Het digitaal visum zal gelanceerd worden na een grondige testperiode, in samenwerking met de beroepsverenigingen en een aantal architecten, en zal gepaard gaan met een uitgebreide communicatiecampagne naar steden, gemeenten en overheden en het architectenkorps. Verwacht wordt dat tegen eind 2011 de meeste architecten gebruik zullen maken van dit systeem.

De Orde van Architecten werkt ook al een tijdje aan een grondige hervorming van de stageformule. Aansluitend bij deze stagehervormingen zal een systeem voor permanente vorming ingevoerd worden. Architecten zullen verplicht worden jaarlijks een aantal uren opleiding te volgen (voor stagiairs zal dat aantal hoger liggen). In 2011 zal er een systeem worden uitgewerkt voor het beheer van deze permanente vorming. De Orde van Architecten zal op zijn website een lijst van opleidingen aanbieden, die architecten kunnen volgen. Hierbij zal nauw worden samengewerkt met de organisatoren van de opleidingen teneinde een vlotte afhandeling van de aanwezigheden mogelijk te maken. Het beheer van de gegevens van de architecten met betrekking tot de permanente vorming zal zo efficiënt mogelijk worden ondersteund door een IT systeem.

In 2011 zal de Vlaamse Raad fv een volledig nieuwe huisstijl invoeren. De dienst Informatica zal er mee voor zorgen dat de huisstijl wordt toegepast in alle elektronische documenten, websites en applicaties, rekening houdend met de richtlijnen van het huisstijlhandboek. Tegen eind 2011 moeten alle nodige aanpassingen gebeurd zijn.

Secretariaat

De **secretaris-generaal** heeft als taak de administratie te professionaliseren en te organiseren met als doel een optimale ondersteuning van het beleid en een continuïteit te verzekeren. Het takenpakket omvat:

- de algemene leiding over de administratie en haar verschillende afdelingen (IT, juridische dienst, secretariaat, personeelsdienst, financiële dienst);
- personeelsverantwoordelijke;
- beleidsbeslissingen van de raden van de Orde vertalen naar een praktische uitvoering;
- aanwezig zijn op alle vergaderingen van de Nationale Raad, Vlaamse Raad fv, Vlaamse Raad, lid van het directiecomité;
- coördinatie van de externe contacten;
- communicatieve link met interne doelgroepen (tussen de verschillende mandatarissen onderling, tussen het personeel en de mandatarissen,...), en externe doelgroepen (beroepsverenigingen, culturele organisaties, politieke instanties, overheden,...);
- verantwoordelijke marketing en communicatie - ondersteunen en organisatie departement Communicatie – organisatie events en informatieuitingen;
- ondersteunen van verscheidene werkgroepen waaronder Vlaams Professioneel Overleg (permanent overleg met de beroepsverenigingen), digitalisering bouwvraag,...
- verzekeren continuïteit en opbouwen informatiedraaischijf;
- professionalisering dienstverlening.

Werking in 2010

■ Basistaken secretariaat:

- een optimale administratieve ondersteuning bieden aan de mandatarissen, de verschillende werkgroepen, raadscommissies en departementen; het centraal beheer van informatie over alle mogelijke verschillende onderwerpen, verslagen van raadscommissies, departementen;
- de verwerking van informatie; het behandelen en voorbereiden van binnenkomende post en vragen van allerlei aard van externe organisaties;
- het voorbereiden, bijwonen en notuleren van de vergaderingen van de directiecomités en algemene vergaderingen van de Vlaamse Raad fv en de Vlaamse Raad;
- het bijhouden en opvolgen van de takenlijst die voortvloeit uit beslissingen, genomen door de Vlaamse Raad fv en Vlaamse Raad; de betrokken mandatarissen en personeelsleden per e-mail hiervan op de hoogte stellen en hen geregeld aan hun opdrachten herinneren;
- het uitvoeren van genomen beslissingen (bv. het opstellen van brieven naar verschillende instanties, de opvolging van projecten, ...);
- het ondersteunen van verschillende werkgroepen en departementen (bijwonen vergaderingen en notuleren, uitvoeren genomen beslissingen);
- de vertaling van voorbereidende documenten en verslagen van de Nationale Raad van het Frans naar het Nederlands;
- het vertalen van Franstalige brieven naar het Nederlands naar aanleiding van beslissingen genomen door de Nationale Raad;
- het organiseren en uitvoeren van offerteaanvragen / openbare aanbestedingen;
- de verfijning van het elektronische klassemment voor de Vlaamse Raad fv en Vlaamse Raad;
- de constante optimalisering van de vergaderstructuren en -regels voor het bewerkstelligen van een zo optimaal mogelijke informatiedoorstroming binnen alle niveaus: de Vlaamse Raad (fv) (van het directiecomité naar de algemene vergadering van de Vlaamse Raad (fv)), van de Vlaamse Raad (fv) naar de provinciale raden en van de Vlaamse Raad (fv) naar de Nationale Raad;
- het beheer en de praktische organisatie van de verschillende communicatiemiddelen (content management van de website, elektronische nieuwsbrief Archimail, jaarverslag, ...);
- het actief werken aan organisatie van beurzen en andere evenementen zoals Mijn Huis Mijn Architect, Dag Van de Architectuur, ...);

- het professioneel en objectief behandelen van sponsoraanvragen;
- het up-to-date houden van een digitale bibliotheek op extranet waar alle mandatarissen de verslagen van de verschillende departementen en raadscommissies kunnen raadplegen;
- de opmaak en het bijhouden van een globale kalender van de vergaderingen van alle departementen en raadscommissies binnen de Vlaamse Raad (fv) die on-line geraadpleegd kan worden door alle mandatarissen op extranet;
- het opstellen van het jaarverslag Vlaamse Raad 2010.

■ Nieuwe initiatieven secretariaat:

- het opstellen van een consistente huisstijl: gelijkvormige lay-out voor alle verslagen die worden opgesteld binnen alle departementen en raadscommissies van de Vlaamse Raad fv, en andere communicatie-uitingen van alle provinciale raden en de Vlaamse Raad (fv);
- de organisatie en de ondersteuning van vergaderingen met de assessoren en juristen van de Orde van Architecten.

Doelstellingen voor 2011

Om de dienstverlening aan de mandatarissen nog meer te optimaliseren, zijn voor 2011 volgende doelstellingen vastgelegd:

- de opmaak van het jaarverslag van de Vlaamse Raad 2011;
- de medewerking aan het jaarverslag van de Nationale Raad 2011;
- de opmaak van de Gids voor de mandatarissen, een handleiding voor mandatarissen over de werking van de Orde (gepland tegen de verkiezingen eind 2011);
- het up-to-date houden van de website en van de nieuwe jobsite Archijobs die in 2011 gelanceerd zal worden;
- de vernieuwing van de brochure De architect tekenend voor uw toekomst;
- het vooronderzoek naar de verschillende mogelijkheden betreffende de digitalisering van de archieven van de Orde van Architecten;
- de organisatie van de verkiezingen.

□ Receptie en onthaal

Werking in 2010

De receptie van de Vlaamse Raad (fv) is het eerste aanspreekpunt.

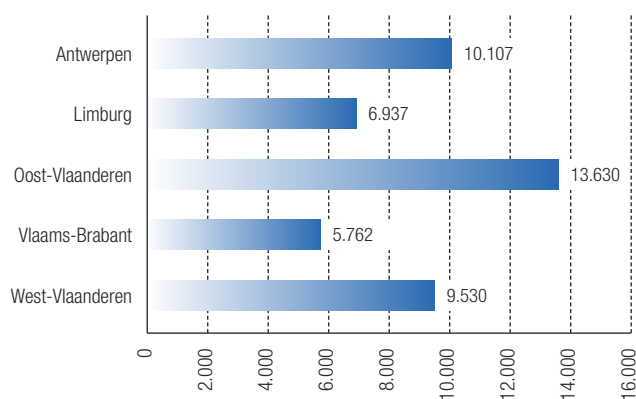
De taken van de receptie zijn de volgende:

- agendabeheer,
- onthaal van mandatarissen bij vergaderingen,
- klaarzetten van de vergaderzaal,
- bestellingen plaatsen van kantoomateriaal, catering, etc.,
- telefonische vragen van architecten en bouwheren beantwoorden,
- invoeren prestaties mandatarissen op basis van aanwezigheidslijsten in Prestys,
- verwerken en beheer van de post.

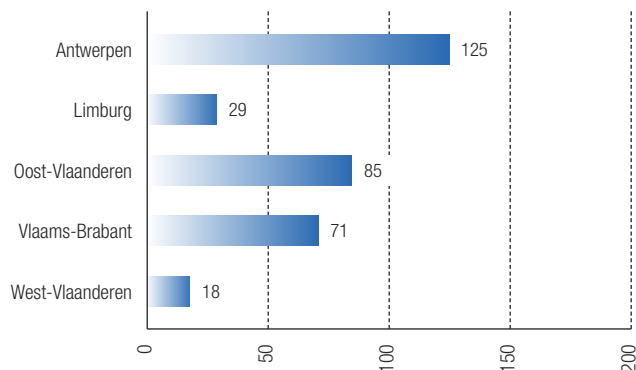
Doelstellingen voor 2011

Een belangrijke doelstelling voor 2011 is de organisatie van een duurzame en efficiënte interne werking.

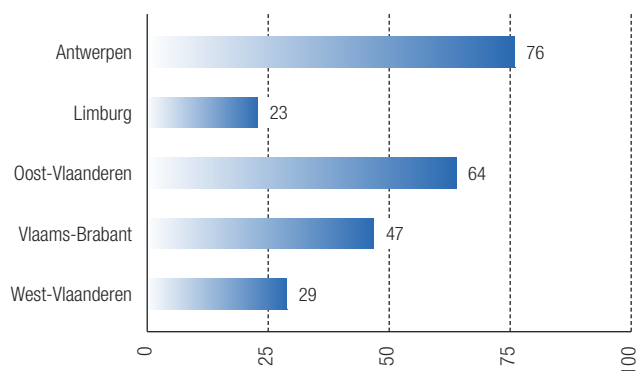
■ Aantal visa 2010

■ Aantal opnames tabel 2010
natuurlijke personen

■ Aantal opnames tabel 2010
rechtspersonen

Provinciale raden

Werking in 2010

De taken van de provinciale raden hangen samen met de dossiers van de architecten die ingeschreven zijn op de tabel van de provinciale raad. De provinciale secretariaten zijn het eerste aanspreekpunt voor de architecten. De architect kan er terecht voor het afstempelen van zijn visa en het stellen van vragen. De provinciale raden zijn verantwoordelijk voor de hele administratie rond de opname op de tabel van de architecten en stagiairs.

De dagelijkse taken van de medewerkers van de provinciale raden bestaan vooral uit het uitreiken van visa, het voorbereiden van vergaderingen, het maken van verslagen, de ondersteuning van de activiteiten van de mandatarissen, het per mail of telefonisch beantwoorden van vragen van bouwheren en architecten, de opvolging van de dossiers en de volledige administratie die met dit alles samenhangt.

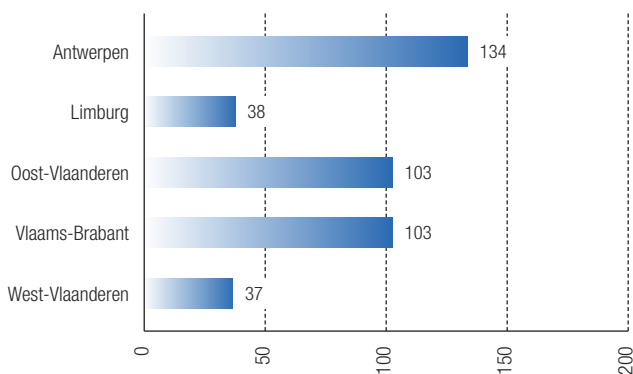
Hiernaast vindt u een overzicht van de cijfers met betrekking tot de activiteiten van de provinciale raden.

Sinds 2007 kunnen architectenvennootschappen zich laten opnemen op de tabel van de Orde van Architecten. Dit houdt in dat de vennootschap conform de wet-Laruelle optreedt als architect en dat de vennoten beschermd zijn.

De opname op de tabel van vennootschappen is zeer populair. Steeds meer architecten doen een aanvraag hiervoor.

Hiernaast vindt u de cijfers per provincie wat betreft de opnames van architect natuurlijke personen en architect rechtspersonen.

■ Aantal opnames lijst stagiairs 2010

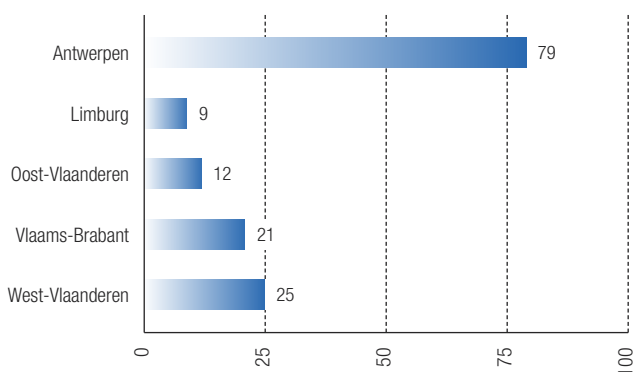

Een afgestudeerde architect die het beroep wil uitoefenen moet eerst twee jaar stage volgen.

De stagiair moet hiervoor zijn opname op de lijst van stagiairs aanvragen bij de provinciale raad waar zijn stagemeester gevestigd is. Tijdens de stage kan de stagiair ook al opdrachten in eigen naam uitvoeren.

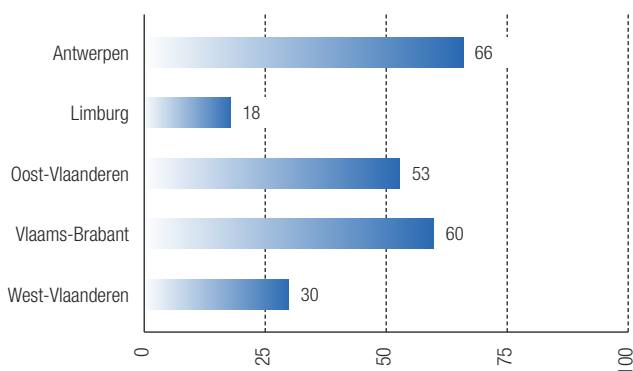
In 2010 hebben opnieuw heel wat afgestudeerden de stap gezet om hun stage aan te vatten.

■ Aantal opnames lijst stagemeesters 2010

Een architect kan als stagemeester optreden zodra hij, met inbegrip van zijn stageperiode, ten minste 10 jaar op de tabel van de Orde van Architecten is ingeschreven.

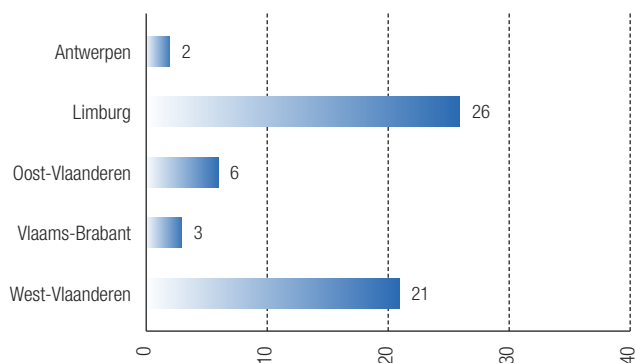
■ Aantal weglatingen tabel 2010

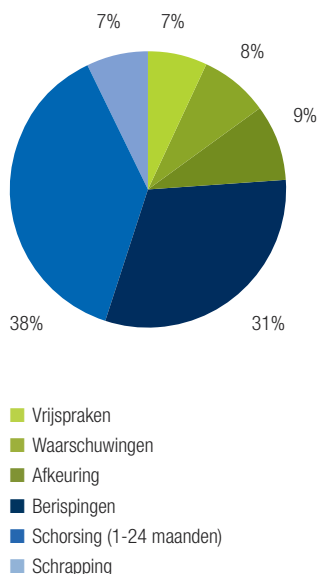
Na onderzoek van klachten van bouwheren of andere betrokkenen is het mogelijk dat een architect voor de provinciale tuchtraad moet verschijnen. De uitspraken die de provinciale raden kunnen doen zijn:

- vrijspraak,
- waarschuwing,
- berisping,
- schorsing van de tabel,
- levenslange schrapping van de tabel.

■ Aantal uitspraken tuchtsancties 2010

■ Uitgesproken tuchtsancties 2010

Bij een niet-effectieve straf, dat wil zeggen een waarschuwing of een berisping, krijgt de architect na vijf jaar automatisch eerherstel. In het geval van een effectieve straf kan de architect na vijf jaar een verzoek tot eerherstel richten aan de voorzitter van de raad van beroep.

In 2010 werden meestal berispingen en schorsingen gegeven.

□ Reprografievergoeding

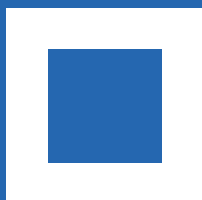
Als een architect een kopieerapparaat heeft en hiermee kopieën maakt, moet hij aan Reprobél de zogenaamde reprografievergoeding betalen. Deze bijdrage kan al snel oplopen tot ettelijke honderden euro's. De architecten die zijn ingeschreven op de tabel van de Orde moeten deze vergoeding niet meer betalen. Sinds 2000 betaalt de Orde van Architecten immers een eenmalige jaarlijkse vergoeding voor alle ingeschreven architecten.

Architecten die toch een uitnodiging krijgen voor de betaling van de jaarlijkse bijdrage sturen die het best door naar de financiële dienst van de Orde. De Orde neemt dan contact op met Reprobél.

De reprografievergoeding mag niet worden verward met de eenmalige taks bij de aanschaf van een nieuw kopieerapparaat. Die taks zit immers niet vervat in het contract dat de Orde met Reprobél heeft. Meestal is de taks trouwens inbegrepen in de verkoopprijs van het toestel en dus niet als dusdanig herkenbaar.

Ter informatie: voor 2010 betaalde de Orde aan Reprobél 83.601,48 euro.

De kerncijfers voor 2010

□ Vergelijkende balans per 31 december 2010

		2010	2009	Verandering	%
Vaste activa	20/28	2.222.416,78	2.457.491,43	-235.074,65	-9,57%
II. Immateriële vaste activa	21	P.M.	P.M.	P.M.	P.M.
III. Materiële vaste activa	22/27	2.214.388,88	2.445.498,58	(231.109,70)	-9,45%
A. Terreinen en gebouwen	22	2.011.779,23	2.165.703,23	(153.924,00)	-7,11%
B. Installaties, machines en uitrusting	23	85.448,58	147.107,16	(61.658,58)	-41,91%
C. Meubilair en rollend materieel	24	104.016,42	119.677,91	(15.661,49)	-13,09%
D. Leasing en soortgelijke rechten	25	0,00	0,00	0,00	0,00%
E. Overige materiële vaste activa	26	13.144,65	13.010,28	134,37	1,03%
IV. Financiële vaste activa	28	8.027,90	11.992,85	(3.964,95)	-33,06%
C. Andere financiële vaste activa	284/8	8.027,90	11.992,85	(3.964,95)	-33,06%
2. Vorderingen en borgtochten in cont.	285/8	8.027,90	11.992,85	(3.964,95)	-33,06%
Vlottende activa	29/58	4.356.675,58	3.793.815,76	562.859,82	14,84%
VII. Vorderingen op ten hoogste één j.	40/41	118.794,33	17.910,11	100.884,22	563,28%
A. Handelsvorderingen	40	118.794,33	17.910,11	100.884,22	563,28%
B. Overige vorderingen	41	0,00	0,00	0,00	0,00%
VIII Geldbeleggingen	53	252.851,40	519.575,98	(266.724,58)	-51,34%
IX. Liquide middelen	54/58	3.939.105,46	3.223.540,56	715.564,90	22,20%
X. Overlopende rekeningen	490/1	45.924,39	32.789,11	13.135,28	40,06%
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	6.579.092,36	6.251.307,19	327.785,17	5,24%

□ Vergelijkende balans per 31 december 2010

		2010	2009	Verandering	%
Eigen verm. + Overgedragen winst	10/15	5.529.708,19	5.047.065,93	482.642,26	9,56%
I. Eigen Vermogen	10	3.157.585,94	3.157.585,94	0,00	0,00%
A. Eigen vermogen	100	3.157.585,94	3.157.585,94	0,00	0,00%
V. Overgedragen winst	140	2.372.122,25	1.889.479,99	482.642,26	25,54%
Voorzieningen en uitgestelde bel.	16	188.000,00	182.000,00	6.000,00	3,30%
VII.A. Voorzieningen voor risico's en k.	168	188.000,00	182.000,00	6.000,00	3,30%
Schulden	17/49	861.384,17	1.022.241,26	-160.857,09	-15,74%
VIII. Schulden op meer dan één jaar	17	0,00	0,00	0,00	0,00%
A. Financiële schulden	170/4	0,00	0,00	0,00	0,00%
3. Leasingschulden en soortgelijke sch.	172	0,00	0,00	0,00	0,00%
IX. Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	861.384,17	1.023.429,66	(162.045,49)	-15,83%
A. Schulden > 1j die op < 1j verv	42	0,00	0,00	0,00	0,00%
C. Handelsschulden	44	284.515,27	379.877,14	(95.361,87)	-25,10%
1. Leveranciers	440/4	284.515,27	379.877,14	(95.361,87)	-25,10%
2. Te betalen wissels	441	0,00	0,00	0,00	0,00%
D. Ontvangen vooruitbetalingen	46	0,00	0,00	0,00	0,00%
E. Schulden m.b.t. bel., sociale lasten en bezoldigingen	45	539.805,22	575.736,92	(35.931,70)	-6,24%
1. Belastingen	450/3	153.692,46	142.443,46	11.249,00	7,90%
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	386.112,76	433.293,46	(47.180,70)	-10,89%
F. Overige schulden	47/48	37.063,68	66.627,20	(29.563,52)	-44,37%
X. Overlopende rekeningen	492/3	0,00	0,00	0,00	0,00%
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	6.579.092,36	6.251.307,19	327.785,17	5,24%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2010

		2010	2009	Verandering	%
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	5.711.631,88	5.478.968,14	232.663,74	4,25%
A. Omzet	70	5.666.941,47	5.439.846,17	227.095,30	4,17%
D. Andere bedrijfsopbrengsten	74	44.690,41	39.121,97	5.568,44	14,23%
II. Bedrijfskosten	60/64	5.278.080,20	5.613.474,98	(335.394,78)	-5,97%
A. Handelsgoederen, grond- en hulpst.	60	0,00	0,00	0,00	0,00%
B. Diensten en diverse goederen	61	2.343.710,02	2.949.716,23	(606.006,21)	-20,54%
C. Bezoldigingen, sociale last en pens.	62	2.455.605,28	2.236.122,78	219.482,50	9,82%
D. Afschrijvingen op IVA en MVA	630	315.841,05	344.714,58	(28.873,53)	-8,38%
E. Waardeverminderingen op handelsv.	631/4	64.945,21	-47.548,75	112.493,96	-236,59%
F. Voorzieningen voor risico's en kost.	635/7	6.000,00	45.000,00	(39.000,00)	-86,67%
G. Andere bedrijfskosten	640/8	91.978,64	85.470,14	6.508,50	7,61%
III. Bedrijfsresultaat	70/64	433.551,68	-134.506,84	568.058,52	-422,33%
IV. Financiële opbrengsten	75	61.309,10	56.847,03	4.462,07	7,85%
A. Opbrengsten uit financiële vaste act.	750	55.949,14	29.463,49	26.485,65	89,89%
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	5.359,96	27.383,54	(22.023,58)	-80,43%
V. Financiële kosten	65	12.218,52	5.523,64	6.694,88	121,20%
A. Kosten van schulden	650	3.871,48	5.443,65	(1.572,17)	-28,88%
C. Andere financiële kosten	652/9	8.347,04	79,99	8.267,05	10335,10%
VI. Resultaat uit gewone bedr. vb.	70/65	482.642,26	-83.183,45	565.825,71	-680,21%
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	0,00	0,00	0,00	0,00%
VII. Uitzonderlijke kosten	66	0,00	12.091,43	(12.091,43)	-100,00%
E. Andere uitzonderlijke kosten	664/9	0,00	12.091,43	(12.091,43)	-100,00%
IX. Resultaat van het bkj voor belast.	70/66	482.642,26	-95.274,88	577.917,14	-606,58%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2010

		2010	2009	Verandering	%
IX. Resultaat van het bkj voor belast.	70/66	482.642,26	-95.274,88	577.917,14	-606,58%
A. Belastingen	670/3	0,00	-4.737,37	4.737,37	-100,00%
XI. Resultaat van het boekjaar	70/68	482.642,26	-100.012,25	582.654,51	-582,58%
XII. Te bestemmen resultaat van bkj.	70/68	482.642,26	-100.012,25	582.654,51	-582,58%

□ Vergelijkende resultatenrekening per 31 december 2010

		2010	2009	Verandering	%
A. Te bestemmen winst/verliessaldo	70/69	2.372.122,25	1.889.479,99	482.642,26	25,54%
1. Te bestemmen winst/verlies van bkj.	70/68	482.642,26	-100.012,25	582.654,51	-582,58%
2. Overgedragen verlies/winst vorig bkj.	790	1.889.479,99	1.989.492,24	(100.012,25)	-5,03%
D. Over te dragen resultaat					
1. Over te dragen winst/verlies	693	2.372.122,25	1.889.479,99	482.642,26	25,54%

Het jaarverslag van 2009 ging al uitvoerig in op de introductie van het digitale visum. Toegelicht werd waarom de ontwikkeling al enige tijd duurde, hoe de voorlopige timing was en welke knelpunten er nog moesten worden weggewerkt.

In 2010 werd intensief verder gewerkt aan het digitale visum.
Een stand van zaken.

Het digitale visum:
een stand van zaken

□ Machtiging privacycommissie

Om er zeker van te zijn dat niemand anders dan de architect zelf de visumaanvraag indient, werd beslist om de architect met zijn identiteitskaart in het systeem in te laten loggen. Daarvoor heeft de Orde een machtiging van de Privacycommissie nodig voor het gebruik van de rijksregisternummers van de architecten. Eind 2010 werd de aanvraag voor deze machtiging ingediend, na een uitgebreide informatieveiligheidsaudit van de interne werking van de Orde van Architecten. In nauwe samenwerking met een externe partner werd de informatieveiligheid kritisch onder de loep genomen en een actieplan op poten gezet om de interne werking te verbeteren met het oog op het veiligheidsbeleid. Dit actieplan stelde ons ook in staat om te beantwoorden aan de eisen van de Privacycommissie.

Vermoedelijk zal de Orde van Architecten de machtiging in het eerste kwartaal van 2011 krijgen.

□ Vervanging van het fysieke visumstempel door een digitale variant

In 2009 en 2010 werd bestudeerd hoe het digitale visum kon worden ingevoerd als alternatief voor het archaische fysieke visumstempel dat op de bouwaanvraag wordt aangebracht. Al snel werd duidelijk dat in een overgangsfase een papieren versie nodig zou blijven naast de digitale versie van het stempel. Niet alle steden en gemeenten zullen immers onmiddellijk de digitale documenten aanvaarden. Als oplossing kwam een digitaal ondertekende PDF uit de bus waarop toch nog een zichtbaar 'zegel' wordt aangebracht. Aan de hand van het nummer en de code van dit zegel kan via een speciaal daarvoor ontwikkelde website de geldigheid toch nog worden gecontroleerd als een afdruk van de PDF wordt gebruikt in plaats van de digitaal ondertekende versie. Een externe firma ontwikkelde de oplossing om visumdocumenten in grote hoeveelheden te laten ondertekenen in combinatie met hardware USB sleutels die de digitale handtekening bevatten. De software zal in de loop van 2011 in gebruik genomen worden.

□ Workflow

- 1 De architect moet de Orde laten weten dat hij gebruik wil maken van het digitale visumsysteem. De provinciale raad waaronder de architect ressorteert, brengt alles in orde, zodat de architect kan inloggen in het systeem.
- 2 De architect logt in met zijn identiteitskaart door invoeren van zijn pincode. De identiteitskaart moet bij het invullen van de aanvraag in de kaartlezer blijven zitten.
- 3 Het invullen van de gegevens omvat volgende elementen:
 - A Gegevens architect: hieronder vindt men de architect voor wie de visumaanvraag wordt ingediend, zijn verzekeringspolis en eventuele architecten waarmee wordt samengewerkt voor de realisatie van het project.
 - B Gegevens opdracht: deze gegevens hebben betrekking op het soort opdracht, de omschrijving van de werkzaamheden en de taakverdeling onder de betrokken architecten.
 - C Gegevens opdrachtgever: hier komen de gegevens van de opdrachtgever, de contractdatum en eventuele PPS/DBFM-gegevens aan bod.

- D Gegevens project: hier geeft de architect algemene en statistische gegevens op.
 - E Overzicht: op een overzichtspagina worden alle gegevens nogmaals weergegeven. De architect kan hieraan nog extra informatie over zijn aanvraag toevoegen.
 - F Nadat hij de gegevens in het overzicht heeft bevestigd, dient de architect zijn aanvraag definitief in door een verklaring op eer te ondertekenen.
- 4 Als alle gegevens correct zijn ingevuld, is de aanvraag in principe ingediend. Afhankelijk van een aantal factoren wordt het visum automatisch aangemaakt. Factoren die een automatische visumverlening in de weg kunnen staan, zijn onder andere het deontologisch statuut van de aanvrager(s), eventuele openstaande bijdragen, en het aantal architecten dat bij het project betrokken is. Als er meerdere architecten bij het project betrokken zijn, dienen zij allemaal hun goedkeuring te geven over de inhoud van de aanvraag. In dat geval wordt ook per betrokken architect een visum gegenereerd.
- 5 In een latere fase wordt het ook mogelijk om extra documenten met betrekking tot het bouwaanvraagdossier te genereren.

Database met architectengegevens

Om het digitale visum te kunnen realiseren wordt al een tijdje koortsachtig gewerkt aan een volledig vernieuwde interne database met architectengegevens. De verschillende interne werkingsprocedures werden gestroomlijnd en uniform gemaakt, en er werd gezocht naar een manier om de gegevens in het nieuwe systeem efficiënter te laten verwerken.

De overschakeling naar de nieuwe database is voorzien tegen juli of augustus 2011.

Verdere timing

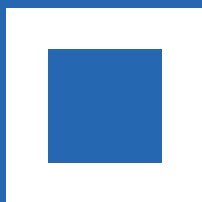
De definitieve invoering van het digitale visum is momenteel gepland voor september of oktober 2011. Aan de lancering zal een uitgebreide communicatiecampagne voorafgaan. Ook wordt gestreefd naar de nodige media-aandacht, gezien de impact die het systeem zal hebben voor de bouwheer, de architect en de Orde.

Digitalisering van de bouwaanvraag

Het visum is slechts één onderdeel van een bouwaanvraagdossier. Op Vlaams en Federaal niveau wordt ook al geruime tijd gewerkt aan een volledige digitalisering van dat dossier. De Orde van Architecten is eveneens betrokken bij deze verschillende initiatieven. Ook in 2010 werd daaraan verder samengewerkt met de verschillende partijen. Concrete resultaten worden verwacht in de loop van 2011.

Omdat er nog steeds veel vragen zijn rond de samenwerking met de architect, voegen we ook aan dit jaarverslag deze beknopte gids voor de opdrachtgever toe.

De samenwerking met de architect Beknopte gids voor de bouwheer

□ Een wettelijke verplichting

Voor alle bouw- of verbouwingswerkzaamheden waarvoor een stedenbouwkundige vergunning is vereist, is de tussenkomst van een architect wettelijk verplicht. De wet op de bescherming van de titel en van het beroep van architect van 20 februari 1939 legt de tussenkomst van een architect met name op voor het opmaken van de plannen en de controle op de uitvoering van de werken. Bouwen of verbouwen met een architect biedt u talrijke waarborgen.

- Een specifieke opleiding.
De architect is hooggeschoold. Hij heeft vijf jaar hogere opleiding en twee jaar stage onder controle van de Orde van Architecten achter de rug voor hij als zelfstandig architect aan de slag kan.
- Een gereguleerd beroep.
Een architect moet strikte deontologische beroepsregels naleven en wordt daarop gecontroleerd door de Orde van Architecten.

Hij moet zijn beroep in totale onafhankelijkheid uitoefenen. Zijn beroep is niet verenigbaar met dat van aannemer van openbare of particuliere werken. Hij mag geen enkele commissie ontvangen van aannemers, leveranciers of fabrikanten.

- Een openbare opdracht.
De architect engageert er zich deontologisch toe bouwwerken te ontwerpen die het landschap verrijken en het cultureel patrimonium vrijwaren.
- Een verplicht contract.
De architect moet de wederzijdse rechten en plichten van de betrokken partijen vastleggen in een geschreven overeenkomst. Hij kan alleen projecten voorstellen die haalbaar zijn met het budget dat, samen met het bouwprogramma, in die overeenkomst werd vastgelegd.
- Een professionele verantwoordelijkheid.
De architect kan gedurende tien jaar aansprakelijk worden gesteld voor ernstige fouten.*

□ Bouwen met een architect

Een huis bouwen of verbouwen is geen alledaagse gebeurtenis maar een van de belangrijkste beslissingen in uw leven. Het is een boeiende ervaring die veel fijne momenten met zich meebrengt. Maar het houdt ook duidelijke keuzes in waarmee u uw verdere leven geconfronteerd blijft. Uw huis is dus meer dan een aantal vierkante meter en wat bakstenen of andere bouwmaterialen. Het is in de eerste plaats uw leef- en leefomgeving.

* Artikel 1792 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt: "Indien een gebouw (...) geheel of gedeeltelijk teniet gaat door een gebrek in de bouw, zelfs door de ongeschiktheid van de grond, zijn de architect en de aannemer daarvoor gedurende tien jaren aansprakelijk." Onder deze aansprakelijkheid vallen ernstige tekortkomingen die het gebouw in zijn stabiliteit geheel of gedeeltelijk kunnen aantasten, voor zover ze niet zichtbaar waren bij de voorlopige oplevering. De architect is aansprakelijk voor het ontwerp en de controle op de uitvoering van de werken; de aannemer voor de uitvoering. Afhankelijk van de oorzaak van de gebreken zal de aannemer of de architect verantwoordelijk worden gesteld. De aansprakelijkheid kan enkel worden ingeroepen bij ernstige fouten. Dit houdt in dat bijvoorbeeld een lekkende kraan of een schurende deur of raam vanaf de voorlopige oplevering bij de normale onderhoudswerkzaamheden hoort. De aansprakelijkheid betekent evenmin dat men gedurende 10 jaar zonder vergoeding een beroep kan doen op de architect.

Om van uw huis ook uw thuis te maken, moet u er zich goed in voelen. Een huis moet niet enkel mooi maar ook comfortabel en functioneel zijn. Een huis kan ook een identiteit hebben die overeenstemt met uw persoonlijkheid, uw omgeving en uw cultuur.

Een architect kan u helpen om dat te bereiken. Hij fungeert als uw vertrouwenspersoon, luistert naar uw wensen en heeft aandacht voor wat niet gezegd wordt. Zo kan hij een omgeving creëren die uw behoeften en uw gevoelens weerspiegelt.

Deze brochure heeft tot doel u inzicht bij te brengen in de opdracht van de architect bij het bouwproces en u te informeren over de rol die de architect kan vervullen bij het vertalen van uw wensen naar de werkelijkheid van het bouwen of verbouwen.

Uw architect kiezen

De snelste en eenvoudigste manier om een architect te vinden is de telefoongids raadplegen of surfen op het internet. De kans dat u langs die weg de architect van uw dromen vindt wordt echter groter als u grondiger te werk gaat.

Informeel bij familieleden, vrienden, kennissen, collega's en vaklui naar hun ervaringen met hun architect. Ga woningen bekijken die door hem of haar ontworpen zijn. Doorblader tijdschriften en andere publicaties, zoek naar woningen die u bevallen. Houd uw ogen open als u de baan op gaat en bel eventueel aan als u een woning ziet die u bevalt om de naam van de architect te vragen. De meeste bouwheren zijn blij met een positieve belangstelling en zullen u graag meer vertellen over hun bouwavontuur. Zij kunnen u zeggen hoe de samenwerking met hun architect verlopen is en hoe hij te werk gaat. U kunt ook deelnemen aan initiatieven ter promotie van kwaliteitsvolle architectuur zoals Mijn Huis Mijn Architect en de Vlaamse Renovatiedag.

Een andere vraag die u zich moet stellen is of u met een groot architectenbureau of met een individueel werkende architect aan de slag wil. Grotere bureaus kunnen bijvoorbeeld zelf instaan voor een ingenieursstudie, wat interessant is als u kiest voor een meer complexe constructie. Met een individuele architect hebt u meer kans op persoonlijk contact en een persoonlijke service. Kiezen voor een architect uit de streek kan ook voordelen hebben. Hij of zij kent de regio, de ondergrond, plaatselijke vaklui, de stedenbouwkundige dienst en plaatselijke reglementen, en hij kan makkelijker en vaker de bouwplaats bezoeken.

Een goede vertrouwensrelatie is alleszins de beste garantie voor een geslaagd project. Neem daarom de nodige tijd om de architect te kiezen die het best bij u en uw project past. De lijst van bij de Orde ingeschreven architecten is beschikbaar op de website van de Orde van Architecten, www.architect.be.

Een eerste gesprek

Een verkennend gesprek met een architect kan makkelijk twee uren vergen. Meestal is dat vrijblijvend, dus zonder één van de partijen verder te verbinden. Maar dit is geen regel, zodat u het best van bij de aanvang de eventuele vergoeding van bepaalde prestaties aankaart. Een eerste gesprek is een goede manier om kennis te maken en standpunten toe te lichten en te vergelijken. De architect kan u zijn opvattingen over het beroep toelichten, referenties tonen en zijn manier van werken omschrijven.

Hij stelt u daarbij vragen over uw wensen en huidige en toekomstige verwachtingen. De architect informeert ook over een mogelijke fasering van het project. Na de toewijzing van de opdracht kan de architect daar dan verder op ingaan.

Geef uw architect zoveel mogelijk informatie. Hoe duidelijker u uw leefgewoonten en verwachtingen meedeelt, hoe beter de architect later zijn voorontwerp volgens uw wensen kan opmaken. Zelfs kleine details in de architectenopdracht kunnen van belang zijn om van uw toekomstige huis uw thuis te maken.

Het kan gebeuren dat u na een eerste gesprek met twijfels blijft. In dat geval staat het u vrij een andere architect te raadplegen. Maak wel duidelijke afspraken over de manier waarop de eerste bespreking wordt beëindigd. Als u meent uw geschikte architect gevonden te hebben, kunt u hem of haar een opdracht geven.

Tip: een architect kunt u niet vroeg genoeg inschakelen.

Betrek uw architect al bij uw allereerste plannen, hoe vaag die misschien nog zijn. Laat hem al meedenken over de aankoop van een bouwterrein of een bestaand gebouw. Sommige architecten rekenen zo'n eerste contact niet aan. Anderen vragen een uurloon of een vast bedrag. Aarzel niet daarover vooraf duidelijke afspraken te vragen.

Het contract met de architect

Voor u de architect belast met een volledige opdracht kunt u een overeenkomst sluiten voor een haalbaarheidsonderzoek, al dan niet met een voorafgaand onderzoek van de stedenbouwkundige mogelijkheden, een eerste kostenraming of zelfs een ontwerpvoorstel. Dit kan een afzonderlijke opdracht zijn, vastgelegd in een precontract en later uitbreidbaar naar een contract voor een volledige opdracht.

De architect gaat dan in die fase al na of uw wensen budgettair en stedenbouwkundig wel haalbaar zijn. Bestaat er een kans dat uw dromen niet realistisch zijn, dan kan een beperkte opdracht u veel nutteloze kosten en tijdverlies besparen.

Als u het eens bent over zijn taak en honorarium, legt u de samenwerking met de architect vast in een contract. Dit contract wordt in het belang van beide partijen het best ondertekend op het moment dat de noodzakelijke gegevens voor de overeenkomst voldoende gekend zijn. Het contract is een belangrijk document en bewijsstuk bij een mogelijke conflictsituatie. Stel het dus duidelijk en onduidelijk op en som ieders rechten en plichten zo volledig mogelijk op.

Er bestaan weliswaar modelcontracten, maar u moet een overeenkomst opmaken die aangepast is aan uw specifieke situatie. Naast de algemene zaken, zoals de volledige identiteit van beide partijen en de gegevens van de bouwplaats en het project, staat in het contract vermeld welke taken u van de architect mag verwachten, welk honorarium hij hiervoor aanrekent en welke de betalingsmodaliteiten zijn.

In het contract kunt u opnemen welk budget u ter beschikking stelt. Let er op of de btw en het ereloon al dan niet in dit bedrag zijn inbegrepen. Een van de taken van de architect houdt in dat hij uw budget onder controle moet houden. In grote lijnen kunnen we stellen dat de architect een drastische overschrijding van het voorziene budget moet signaleren zodra hij dit vermoedt. De mogelijke overschrijding van het budget is uiteraard makkelijker te voorzien bij een nieuwbouw dan bij een verbouwing waar sneller onvoorziene situaties kunnen voorkomen.

Als de architect een mogelijke overschrijding van een voorzien budget gesignaleerd heeft en de plannen eventueel moeten worden gewijzigd of het budget aangepast, kan desgevallend een wijziging van de architectenovereenkomst worden overwogen.

Tip: wat u in een architect investeert, verdient u al snel terug.

De architect kan bijzondere aandacht besteden aan een lager energieverbruik of aan een nauwkeurige vergelijking van de prijsofferten. De architect ziet toe op de goede verwerking van kwalitatief goede materialen. Hij kan ook de facturen (vorderingsstaten) van de aannemer controleren. Het is trouwens raadzaam de facturen van een aannemer pas te betalen na uitdrukkelijke toestemming van de leidende architect.

Het ereloon

Voor het ereloon van de architect bestaan geen vaste tarieven. Om achteraf discussie te vermijden maakt u daarover het best van in het begin duidelijke en sluitende afspraken. Voor elke opdracht aan de architect moet over het ereloon onderhandeld worden, rekening houdend met de taken en de omvang van de opdracht. Een vrije onderhandeling over de overeenkomst voor de architectenopdracht is de regel. Wel is de architect wettelijk verplicht minstens de stedenbouwkundige aanvraag op te maken en controle uit te oefenen op de uitgevoerde werkzaamheden.

Het ereloon kan op verschillende manieren bepaald worden. Het kan berekend worden als percentage van de waarde van het uitgevoerd werk; het kan een forfaitair bedrag zijn; er kan een uurvergoeding overeengekomen worden; u kunt een combinatie van deze mogelijkheden afspreken.

De betaling van het ereloon gebeurt naarmate de werken vorderen en zoals in het contract wordt opgenomen. De hiernavolgende verdeling is een mogelijkheid:

- een overeengekomen voorschot, eventueel voor voorafgaande prestaties, opmeting en dergelijke,
- 20% bij het overhandigen van het definitief voorontwerp,
- 20% bij het overhandigen van de aanvraag voor de stedenbouwkundige vergunning,
- 20% bij het overhandigen van het aanbestedingsdossier voor de aannemers,
- 30% naarmate de werken vorderen,
- het saldo bij de voorlopige oplevering.

Tip: kies een geregistreerde aannemer

Werken met geregistreerde aannemers is voor particulieren die een eigen woning willen laten bouwen geen wettelijke verplichting maar het biedt wel bepaalde garanties en mogelijke voordelen.

Of een aannemer geregistreerd is kan onder meer worden gecontroleerd bij de provinciale registratiecommissies van het ministerie van Financiën of via het internet. Uw architect verstrekt u de nodige informatie daarover.

□ Het takenpakket van de architect

De rol van de architect is niet beperkt tot het tekenen van bouwplannen en het controleren van de uitgevoerde werken maar omvat ook de praktische begeleiding doorheen het bouwproces op basis van de specifiek overeengekomen architectenopdracht. De architect is uw vertrouwenspersoon die uw wensen omzet in werkelijkheid. Hij regelt in de praktijk uw vergunningsaanvraag, vraagt de offerten van de aannemers op en vergelijkt de offerten. Dit betekent echter niet dat hij ook onderhandelt over de offerten.

De architect controleert de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden, ziet de facturen (vorderingsstaten) van de aannemers na, eventueel op specifieke vraag, en levert bijstand bij de oplevering van het werk.

□ Het voorontwerp

Een ontwerp is zelden meteen raak. Dikwijls moet een idee enige tijd bezinken of rijpen, zowel bij u als bij de architect. Daarom maakt de architect eerst een studie van het bouwproject waarbij hij rekening houdt met uw wensen en behoeften, uw budget, het bouwterrein en de stedenbouwkundige voorschriften. Het resultaat is een voorontwerp dat u een duidelijk beeld geeft van uw toekomstige woning.

Een goed doordacht voorontwerp is van essentieel belang. Het vormt namelijk de basis voor alles wat volgt. Neem dus de tijd om het grondig te evalueren. Als het ontwerp niet beantwoordt aan uw verwachtingen is dit het geschikte moment om bij te sturen. Wijzigingen doorvoeren tijdens latere fases van het bouwproces kan de werken vertragen en de kosten doen oplopen.

Zolang de belangrijkste projectgegevens zoals de locatie en het programma niet wijzigen, kunnen aanpassingen binnen de opdracht leiden tot verschillende voorontwerpen, in de praktijk veelal beperkt tot maximum drie. De architect werkt de laatste, in samenspraak goedgekeurde versie uit en vult die aan met een beschrijving van de materialen en een eerste (of aangepaste) raming van de bouwkost. Als u een maquette van het voorontwerp wenst, mag de architect voor deze prestatie een bijkomende vergoeding aanrekenen.

In die fase beschikt u het best al over een onderzoek naar de bodemstabiliteit en een correcte opmeting en uittekening van het perceel of de bestaande toestand van een gebouw. Dit kan problemen in een latere fase vermijden.

□ De aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning

Op basis van het goedgekeurde voorontwerp stelt de architect het dossier samen voor de stedenbouwkundige aanvraag. Het dossier voor de aanvraag omvat onder meer alle wettelijk vereiste officiële formulieren, in het vereiste aantal exemplaren door de bouwheer ondertekend; een situatieplan in de gemeente; een correcte inplantingsplan dat uw woning situeert op het terrein en eventueel ten opzichte van aanpalende constructies; de grondplannen, doorsneden en geveltekeningen; de vereiste foto's van het terrein of de bestaande toestand; de aansluiting op openbare leidingen van de nutsvoorzieningen; de nodige informatie over bouwmaterialen en -technieken.

U moet het dossier indienen bij de gemeentelijke overheid die op haar beurt, voor zover dit vereist is, de stukken overmaakt aan de betrokken diensten: Ruimte & Erfgoed Vlaanderen, de administratie van Wegen en Verkeer, Aminoal, Natuur en Bos, Monumentenzorg, de brandweer, de administratie van het Kadaster enz. Bij het afgeven levert de gemeente verplicht een ontvangstbewijs af. De termijn waarbinnen de gemeente moet beslissen over de stedenbouwkundige aanvraag ligt wettelijk vast.

Het uitvoeringsdossier

Wanneer u de stedenbouwkundige vergunning hebt ontvangen, maakt de architect een uitvoeringsdossier op. Dit dossier omvat niet alleen de uitvoeringsplannen en de nodige bijpassende detailtekeningen maar ook een bestek (of lastenboek of technische beschrijving) en eventueel een samenvattende of gedetailleerde opmetingsstaat. Dit laatste is geen wettelijk verplicht document maar wel zeer bruikbaar voor prijsaanvragen waarover in detail kan overeengekomen worden bij het opmaken van het contract.

Het administratieve lastenboek beschrijft de rechten en plichten van de partijen voor de uitvoering en omvat onder andere contractuele bepalingen met de aannemers over de aanneming, de uitvoering en de kostprijs, de uitvoeringstermijn, eventuele boetes en waarborgen, enz.

De technische beschrijving, ook gekend als bijzonder bestek, omschrijft alle bijzonderheden van het gebouw, de ligging, de aard van de werken, de uitvoering en de kwaliteit en verwerking van de materialen. Eventuele detailtekeningen kunnen bepaalde constructie-elementen verduidelijken. Ze geven een beter inzicht in de uitvoering van de ruwbouw en de afwerking. Het aantal detailtekeningen is afhankelijk van de moeilijkheid van het project. In de opmetingsstaat of beschrijvende opmeting staan de hoeveelheden van alle materialen die gebruikt worden. Aan de hand van het uitvoeringsdossier kunnen de aannemers een nauwkeurige en gedetailleerde offerte opstellen. Dring er bij de aannemers op aan een gedetailleerde offerte op te maken met vermelding van alle eenheidsprijzen.

Eventueel samen met u controleert de architect of de offertes van de aannemers volledig zijn en of zij beantwoorden aan de plannen en de bestekken. Hij adviseert u over de beste keuze, rekening houdend met prijs en kwaliteit maar ook met de vakbekwaamheid, referenties en kredietwaardigheid van de aannemer. De architect gaat ook na of de aannemer geregistreerd en beroepsaansprakelijk verzekerd is. De architect kan u informeren over de consequenties van deze zaken.

De meeste architecten stellen aannemers voor waarmee ze eerder al samenwerkten. Ze kennen de vakbekwaamheid en de werkwijze van deze aannemers. Eventuele problemen kunnen op een meer vriendschappelijke manier en sneller opgelost worden. Let er wel op dat de architect op elk moment geacht wordt uw belangen te verdedigen en dus onafhankelijk van de aannemer moet zijn. U kunt de lijst met door de architect voorgestelde aannemers eventueel aanvullen met anderen die degelijk werk geleverd hebben bij familie of vrienden.

De architect kan altijd de nodige bijstand verlenen bij de aanbesteding, dit is bij het afsluiten van een overeenkomst voor de aanneming of het contract met de aannemer.

Tip: geen problemen met de btw

Bloed- en aanverwanten tot de tweede graad (ouders, grootouders, broers en zussen) mogen op de bouwplaats een handje toesteken zonder het risico te lopen van zwartwerk beticht te worden. Op hun kosteloze hulp en op eigen werk hoeft u geen btw te betalen, tenzij zij zelf het beroep van aannemer uitoefenen.

Om achteraf problemen te vermijden laat u de btw-controleur voor aanvang van het werk per aangetekend schrijven weten welke werken u zelf wil uitvoeren en wie u daarbij zal helpen. Noteer gedurende de werken dagelijks de begin- en einddatum van het eigen werk en de naam van de personen die gratis hebben geholpen.

Dit verslag krijgt meer gewicht als u het laat ondertekenen door een officiële of bevoorrechte getuige zoals de wijkagent, de gemeentesecretaris of de burgemeester. Als administratieve verplichting moet u de beëindiging van het werk aan het kadaster meedelen en moet u gedurende vijf jaar zorgvuldig alle facturen en leveringsbewijzen bewaren van materialen en gereedschappen die u voor eigen gebruik hebt gekocht.

□ Controle op de bouwplaats

Enmaal het aannemingscontract getekend is, kunnen de werken echt van start gaan. De architect is wettelijk verplicht uitgevoerde werken te controleren. Dit betekent dat hij geregeld de uitgevoerde werken van de aannemer inspecteert, zijn aandacht vestigt op eventuele uitvoeringsfouten en samen met hem eventuele problemen voorkomt en deze desnoods oplost. De architect controleert ook het tijdschema van de werken indien daarover bij de aanbesteding met de aannemer(s) afspraken zijn gemaakt. Hij gaat ook na of de materialen overeenstemmen met de vereisten van het lastenboek en adviseert bij de planning van de verschillende aannemingen. De architect legt alles vast in een bouwplaatsverslag met vermelding van datum en uur van de bouwplaatsbezoeken, een bondige commentaar op de uitgevoerde werken, de vorderingen van het werk, eventueel uitzonderlijke weersomstandigheden en de periodes waarin geen werken werden uitgevoerd en met de genomen beslissingen. Een goede gewoonte wil dat alle betrokken partijen dit verslag op een bij voorkeur wekelijkse bouwplaatsvergadering ondertekenen.

Wanneer de architect niet beantwoordt aan de verwachtingen die geformuleerd zijn in de architectenovereenkomst, kunt u hem voor gebeurlijke gebreken verantwoordelijk stellen. Wijs hem bij een gebrekkige uitvoering van zijn taak schriftelijk op zijn controleplicht.

□ De bouwplaats begeleiden tot de oplevering

Enmaal de werkzaamheden in algemene of in afzonderlijke loten opgesplitste aanneming beëindigd zijn, kunnen ze worden opgeleverd. De aannemer moet om de oplevering verzoeken. Als de wet-Breyne van toepassing is of als dit contractueel zo is bepaald, gebeurt de oplevering in twee fasen, een voorlopige en een definitieve oplevering.

De aannemer kan de voorlopige oplevering vragen zodra hij oordeelt dat hij de aanneming beëindigd heeft of dat normale bewoning mogelijk is. Samen met uw architect gaat u na of alle werken uitgevoerd zijn volgens de vereiste kwaliteitsnormen. Wanneer prijsaanpassingen en de prijs van eventuele meerwerken niet eerder werden besproken en vastgelegd, worden deze op dat moment kritisch doorgelicht. Van de oplevering wordt een proces-verbaal opgemaakt op datum, dat alle partijen ondertekenen. Als er geen tevredenheid is over het geleverde werk, kan de oplevering voorwaardelijk zijn of compleet geweigerd worden.

Voorwaardelijke weigering houdt in dat de aannemer alle eventuele gebreken die u vaststelt binnen een op dat moment vast te stellen termijn moet herstellen, eventueel op straffe van een daaraan gekoppelde waarborgsom.

Opgelet: als u de woning zonder voorbehoud betreft, kan dat beschouwd worden als een onvoorwaardelijke stilzwijgende aanvaarding van de voorlopige oplevering.

Na verloop van een bepaalde termijn, bijvoorbeeld één jaar na de voorlopige oplevering, volgt de definitieve oplevering. De definitieve oplevering kan stilzwijgend verlopen of gepaard gaan met een laatste bezoek aan de woning waarbij nog eventuele onvolkomenheden en gebreken die tijdens dat jaar zichtbaar zijn geworden, kunnen worden vastgesteld en verholpen.

Tip: de veiligheidscoördinator, een bijkomende partij in de bouw.

Om het aantal arbeidsongevallen op bouwplaatsen te verminderen kwam er onder de Europese regelgeving een wet tot stand die voor nagenoeg alle bouwwerkzaamheden de aanstelling verplicht van een veiligheidscoördinator.

In principe moet de architect de veiligheidscoördinator aanstellen en dat al in de fase van het ontwerp. De bouwheer moet wel de vergoeding van de veiligheidscoördinator betalen. Hiertoe wordt voor alle partijen een bijzondere aanstellingsovereenkomst opgemaakt. Mits een bijkomende opleiding en kwalificatie kan uw architect zelf de taak van veiligheidscoördinator op zich nemen, maar dit is geen vanzelfsprekendheid.

De veiligheidscoördinator stelt een aantal documenten op die de veiligheid moeten bevorderen, zowel bij het ontwerp als tijdens de uitvoering en het gebruik van en eventuele toekomstige werkzaamheden aan het gebouw. Het postinterventiedossier (PID) is een noodzakelijk document bij een eventuele latere verkoop. De architect verstrekt u hierover ten gepaste tijde alle nodige inlichtingen.

Tip: de E(nergie)P(restatie)B(innenklimaat)-verslaggever: een nieuwe partner in de bouw.

Zoals in alle Europese landen moet iedere bouw- en verbouwer sinds 2006 ook in Vlaanderen aandacht schenken aan energiebesparende maatregelen. Sinds 1 januari 2006 is in Vlaanderen namelijk een EPB-decreet van kracht dat deze maatregelen vastlegt. Dit decreet verplicht de bouwheer onder andere tot het aanstellen van een EPB-verslaggever die een EPB-aangifte moet opmaken.

De EPB-aangifte is de berekening en de bewijsvoering of de woning al dan niet voldoet aan de gestelde energetische eisen. De aangifte gebeurt online door de verslaggever. Dit resulteert in het energieprestatiecertificaat dat de energetische kwaliteiten van de nieuwe woning aangeeft. Hierdoor kunnen nieuwe woningen op hun energiezuinigheid met elkaar vergeleken worden en kunnen gunstiger gebouwen een hogere waarde en eventueel fiscale of andere voordelen genieten.

De verslaggever moet houder zijn van het diploma van burgerlijk ingenieur, ingenieur-architect, architect, industrieel ingenieur, bio-ingenieur of technisch ingenieur of beschikken over een gelijkwaardige kwalificatie. Uw architect kan dus mits een afzonderlijke vergoeding eventueel zelf de taak van EPB-verslaggever op zich nemen.

De aanstelling van de verslaggever moet in principe ten laatste acht dagen voor de start van de werkzaamheden gebeuren. Op dat ogenblik moet de verslaggever namelijk de startverklaring indienen. Aan te raden is dat de verslaggever al een tijd vroeger wordt aangesteld zodat hij al in de fase van het ontwerp een berekening van de woning op het vlak van EPB kan maken.

De verslaggever reikt samen met de aangifte van de EPB het energieprestatiecertificaat uit voor de woning. Ook over deze materie verstrekt uw architect u op het juiste moment alle noodzakelijke of nuttige informatie.

□ Wat als het even mis gaat?

De meeste bouwheren kijken tevreden terug op de realisatie van het huis van hun dromen. Toch kunnen tijdens het bouwen altijd problemen, vergissingen en teleurstellingen opduiken. Als bouwheer bent u daartegen beschermd door de wetgeving en door een goede communicatie en dito overeenkomsten met de betrokken bouwpartners.

□ Wat als er jaren na het bouwproject tekortkomingen opduiken?

Zichtbare gebreken moet u uiterlijk bij de voorlopige oplevering meedelen. Vanaf de voorlopige oplevering is de architect wel nog tien jaar aansprakelijk voor de door hem gemaakte fouten in het ontwerp. Hij blijft gedurende die periode ook aansprakelijk voor fouten in de controle op de werken. De aannemer van zijn kant is tien jaar aansprakelijk voor de uitvoering van het werk en voor voorheen onzichtbare gebreken in de materialen en de verwerking van die materialen. Eventueel krijgen de architect en de aannemer de aansprakelijkheid onderling verdeeld opgelegd.

De tienjarige aansprakelijkheid dekt niet alles. Ze geldt enkel als de fouten niet zichtbaar waren bij de oplevering of als ze uitdrukkelijk vermeld werden in het proces-verbaal van de oplevering. In principe dekt ze enkel fouten die de algemene veiligheid van de woning of van belangrijke delen ervan in gevaar brengen. Fouten in de afwerking hebben meestal niet dergelijke verreikende gevolgen en vallen daardoor grotendeels buiten de tienjarige aansprakelijkheid.

Wat als ik het contract met de architect wil verbreken?

Als de voorontwerpen totaal niet beantwoorden aan uw verwachtingen, kunt u de samenwerking met de architect beter al in deze fase stopzetten en hem vergoeden voor de geleverde prestaties.

Wil u de samenwerking beëindigen na het ondertekenen van het contract, dan moet u naast de geleverde prestaties mogelijk ook een schadevergoeding voor eenzijdige contractbreuk betalen.

Opgelet: als u de overeenkomst verbreekt in een latere fase, bijvoorbeeld na het verkrijgen van de bouwvergunning of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden, moet u voor de verdere opvolging van het bouwproject een andere architect aanstellen.

Als u tijdens het bouwproces gefundeerde bedenkingen hebt bij de werkwijze van uw architect kunt u de Orde van Architecten daarvan op de hoogte brengen. De Orde heeft in het kader van de architectenopdrachten als taken onder meer het bijhouden van de lijst van de ingeschreven architecten en het bewaken van de deontologie van het beroep. De Orde behandelt eventuele klachten op een discrete en objectieve manier.

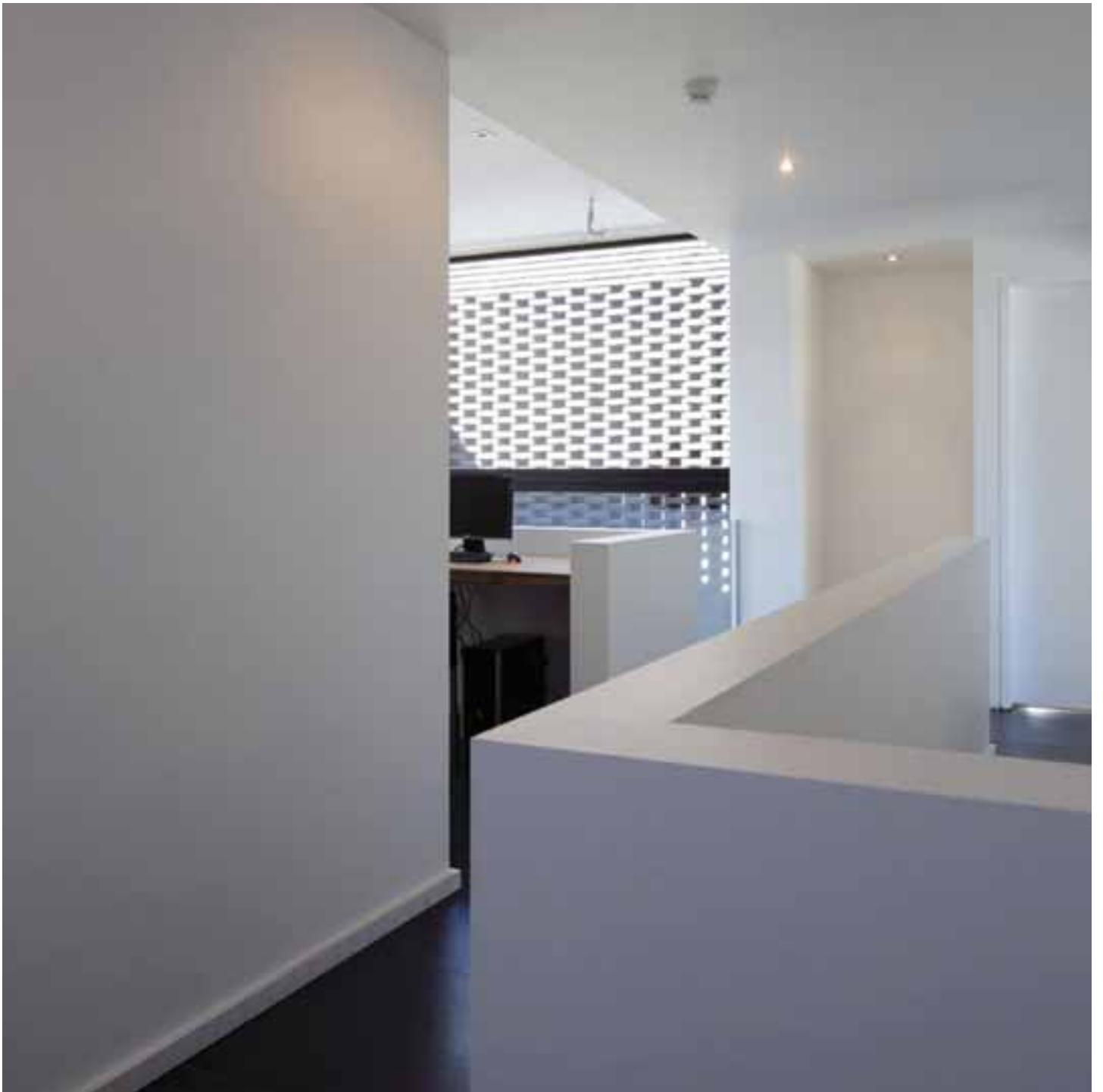
Stap ik naar de rechtbank als ik niet tevreden ben over mijn bouwpartners?

Om lange en dure juridische procedures te voorkomen, bestaat de Verzoeningscommissie Bouw. Deze commissie is samengesteld uit vertegenwoordigers van de aannemers- en architectenfederaties en van de consumentenorganisatie Test-Aankoop.

De verzoeningscommissie kan bij een ernstig onderling conflict worden geraadpleegd als dit contractueel werd vastgelegd of als de partijen hiermee instemmen.

De commissie fungeert niet als rechtbank. Bij eventuele geschillen stelt ze een deskundige aan (een architect, aannemer of ingenieur) die het probleem ter plekke bestudeert. Op basis van dit bezoek formuleert hij een voorstel tot verzoening.

Kunnen de partijen zich niet vinden in dit voorstel, dan schrijft de deskundige een verslag. Dit verslag is bindend wat de technische oorzaken van het schadegeval betreft en kan dienen als basis voor een mogelijke rechtszaak. Maar in heel wat gevallen kunt u beter trachten om het probleem in onderling overleg op te lossen.

Bijlagen

□ Bijlage 1: Wie is wie in de Vlaamse Raad fv?

Hieronder vindt u de samenstelling van 2010, gebaseerd op de verkiezingen in 2008.

Het directiecomité

Naam	Afgevaardigd als	Provincie
Tuur Ceuppens	door de koning benoemd	
Bernard Vauterin	waarnemend voorzitter	West-Vlaanderen
Kati Lamens	woordvoerder	Vlaams-Brabant
Jan Van Breedam (+28/11/2010)	voorzitter Vlaamse Raad fv	Antwerpen
Ludo Haesevoets	ondervoorzitter	Limburg
Philip Adam	secretaris	Oost-Vlaanderen
Christophe Van Oyen	adjunct-secretaris	West-Vlaanderen
Anneleen Vandewynckel	secretaris-generaal	
Johan Huygh	senior jurist	

De Vlaamse Raad fv

Naam	Afgevaardigd als	Provincie	Plaatsvervanger
Tuur Ceuppens	door de koning benoemd		
Veronique Degroote	provinciaal voorzitter	Antwerpen	Luc Vaes
Jean-Paul Decordier	provinciaal voorzitter	Oost-Vlaanderen	Dirk Mattheeuws
Christophe Van Oyen	provinciaal voorzitter	West-Vlaanderen	Jan Debuyck
Annick Deboes	provinciaal voorzitter	Limburg	Karla Menten
Jos Leyssens	provinciaal voorzitter	Vlaams-Brabant	Marnik Dehaen
Jan Van Breedam (+28/11/2010)	nationaal afgevaardigde	Antwerpen	Catherine De Bie
Jos Leyssens	nationaal afgevaardigde	Vlaams-Brabant	Lut Vanden Broeck
Philip Adam	nationaal afgevaardigde	Oost-Vlaanderen	Dirk Mattheeuws
Jean-Marc Luypaert	nationaal afgevaardigde	West-Vlaanderen	Pierre Tuypens
Ludo Haesevoets	nationaal afgevaardigde	Limburg	Peter Ketsman
Bernard Vauterin	departement Politiek en werking	West-Vlaanderen	
Lieve Joosten	departement Beroep, recht en deontologie	Antwerpen	Ludo Haesevoets
Peter Ketsman	departement Stage en vorming	Limburg	Jean-Marc Luypaert
Sara Van Rompaey	departement Externe betrekkingen	Oost-Vlaanderen	Paul Van Hees
Kati Lamens	departement Communicatie	Vlaams-Brabant	Marnik Dehaen
Lut Vanden Broeck	raadscommissie Onderzoek	Vlaams-Brabant	Annick Deboes
Patrick Derycker	raadscommissie Toegang tot het beroep	Oost-Vlaanderen	Philip Adam
Egide Meertens	raadscommissie Stage	Limburg	Dominic Tholen
Luc Soete	raadscommissie Taxatie	West-Vlaanderen	
Frank Vissers	raadscommissie Opvolging	Antwerpen	Marnik Dehaen
Koen Van De Vreken	gemeenschapsonderwijs	door koning benoemd	
Johan Rutgeers	Nederlandstalig gesubsidieerd vrij onderwijs	door koning benoemd	
Firmin Mees	officieel universitair onderwijs	door koning benoemd	
Evy Van Beurden	Nederlandstalige federale ambtenaren	door koning benoemd	
Anneleen Vandewynckel	secretaris-generaal	toegevoegd lid	
Johan Huygh	senior jurist	toegevoegd lid	

De departementen

Leden	Provincie	Plaatsvervanger(s)
Departement 1 - Politiek en werking		
Bernard Vauterin (voorzitter)	West-Vlaanderen	
Philip Adam	Oost-Vlaanderen	Antoon Demuyck
Jos Leyssens	Vlaams-Brabant	Lut Vanden Broeck
Wim Van Opstal	Antwerpen	Ludo Haesevoets
Dominique Versluys	Limburg	Jan Van Breedam (†28/11/2010), Frank Vissers
Departement 2 - Beroep, recht en deontologie		
Lieve Joosten (voorzitter)	Antwerpen	Jef Heymans, Jean-Pierre de Jaegere, Frank Vissers
Walther Decléyn	Vlaams-Brabant	Dominic Van Clé
Ludo Haesevoets	Limburg	Peter Ketsman
Egied Vandezande	West-Vlaanderen	
Christian Van Soye	Oost-Vlaanderen	
Departement 3 - Stage en vorming		
Peter Ketsman (voorzitter)	Limburg	Dominic Tholen, Egide Meertens
Luc Brasseur	Vlaams-Brabant	
Antoon Demuyck	Oost-Vlaanderen	Jean-Marie Molleman
Jean-Marc Luypaert Jacky Tavernier	West-Vlaanderen	
Wim Van Opstal Kris Minnen	Antwerpen	Jan Verbist, Luc Vaes, Catherine De Bie, Guy Dollez, Jef Heymans
Departement 4 - Externe betrekkingen		
Sara Van Rompaey (voorzitter)	Oost-Vlaanderen	Jean-Paul Decordier, Antoon Demuyck
Jan Debuyck	West-Vlaanderen	
Veronique Degroote	Antwerpen	Kris Minnen, Marc Van Bortel
Lut Vanden Broeck	Vlaams-Brabant	Walther Decléyn, Chris Verhelst
Paul Vanhees	Limburg	Koen Claesen
Anneleen Vandewynckel		
Departement 5 - Communicatie		
Kati Lamens (voorzitter)	Vlaams-Brabant	Paul Van Welden, Marnik Dehaen
Pieter Goffin	Antwerpen	Wim Van Opstal, Jef Heymans
Dirk Medland	Limburg	Annick Deboes
Dirk Vanbecelaere - vervangen door Jean-Pierre Van Houtteghem	West-Vlaanderen	Jean-Pierre Van Houtteghem
Henk Vanthuyne	Oost-Vlaanderen	
Anneleen Vandewynckel		

De raadscommissies

Leden	Provincie
Raadscommissie Onderzoek	
Lut Vanden Broeck (voorzitter)	Vlaams-Brabant
Annick Deboes	Limburg
Veronique Degroote	Antwerpen
Jean-Marc Luyvaert	West-Vlaanderen
Dirk Mattheeuws	Oost-Vlaanderen
Raadscommissie Toegang tot het beroep	
Patrick Derycker (voorzitter)	Oost-Vlaanderen
Lieve Joosten	Antwerpen
Dominic Van Cle	Vlaams-Brabant
Koen Claesen	Limburg
Jean-Pierre Vanhoutteghem	West-Vlaanderen
verantwoordelijke secretariaat: Chris Joosen	Antwerpen
juridisch assessor: Arsène Colpaert	Oost-Vlaanderen
Raadscommissie Stage	
Egide Meertens (voorzitter)	Limburg
Jean-Marie Molleman	Oost-Vlaanderen
Jacky Tavernier	West-Vlaanderen
Paul Van Welden	Vlaams-Brabant
Jan Verbist	Antwerpen
verantwoordelijke secretariaat: Christy Vanderstraeten	Limburg
Raadscommissie Taxatie	
Luc Soete (voorzitter)	West-Vlaanderen
Luc Brasseur	Vlaams-Brabant
Leo Friant	Oost-Vlaanderen
Dirk Medland	Limburg
Marc Van Bortel	Antwerpen
verantwoordelijke secretariaat: Els Van Dael	West-Vlaanderen
Raadscommissie Opvolging	
Frank Vissers (voorzitter)	Antwerpen
Jan Debuyck	West-Vlaanderen
Marnik Dehaen	Vlaams-Brabant
Peter Ketsman	Limburg
Henk Vanthuynne	Oost-Vlaanderen
verantwoordelijke secretariaat: Lieve Gotemans	Antwerpen

Provincie Antwerpen

Functie	Naam	E-mail
Voorzitter	Veronique Degroote	veroniquedegroote@skynet.be
Ondervoorzitter	Catherine De Bie	arch.de.bie@pandora.be
Secretaris	Pieter Goffin	pieter@ff-architecten.be
Penningmeester	Wim Van Opstal	wimvanopstal@lsie.be
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Jan Van Breedam (+28/11/2010) opgevolgd door Marc Van Bortel	
Raadsleden	Kris Minnen	architect@minnen.be
	Luc Vaes	Luc@aatbvba.be
Plaatsvervangende raadsleden	Jan Verbist	jan@eon-architecten.net
	Lieve Joosten	lieve.joosten@skynet.be
	Jean-Pierre De Jaegere	dejaegere.jp@pandora.be
	Guido Dollez	info@dollez.be
	Frank Vissers	frank.vissers@vlra.be
	Marc Van Bortel	marc.vanbortel@scarlet.be
Rechtskundige assessoren	Jef Heymans	jefheyman@skynet.be
	Bart Van De Venster	
	Kristiaan Dehing	
	Ralph De Wit	
Lokale werkingscel Onderzoek	Philip Lepere (vanaf 26/05/2010)	
	Veronique Degroote	
	Catherine De Bie	
	Pieter Goffin	
	Wim Van Opstal	
	Jan Van Breedam (+28/11/2010)	
	Luc Vaes	
Kris Minnen		
Lokale werkingscel Opvolging	Catherine De Bie	
	Kris Minnen	
	Jan Van Breedam (+28/11/2010)	
	Frank Vissers	

Provincie Antwerpen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Taxatie	Jean-Pierre De Jaegere
	Guy Dollez
	Jef Heymans
	Kris Minnen
	Marc Van Bortel
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Lieve Joosten
	Jean-Pierre De Jaegere
	Guy Dollez
	Jef Heymans
	Wim Van Opstal
	Frank Vissers
Lokale werkingscel Stage	Jan Verbist
	Guy Dollez
	Kris Minnen
	Wim Van Opstal
Tuchtraad	Wim Van Opstal
	Jan Van Breedam (+28/11/2010)
	Luc Vaes
	Kris Minnen
	Jan Verbist
	Lieve Joosten
	Jean-Pierre De Jaegere
	Guy Dollez
	Frank Vissers
	Marc Van Bortel
	Jef Heymans

Provincie Oost-Vlaanderen

Functie	Naam	E-mail
Voorzitter	Jean-Paul Decordier	decordier.jp@telenet.be
Ondervoorzitter	Dirk Mattheeuws	info@projectadvies.be
Secretaris	Jo Lefebure	jo.lefebure@gent.be
Penningmeester	Jo Lefebure	
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Philip Adam	philip.adam@telenet.be
Raadsleden	Leo Friant	leo.friant@friant.be
	Sara Van Rompaey	sara.vanrompaey@skynet.be
	Henk Vanthuyne	henk.vanthuyne@telenet.be
Plaatsvervangende raadsleden	Joëlle De Bock	jdb@egus.be
	Christian Van Soye	christianVS@skynet.be
	Patrick Derycker	patrick.derycker@telenet.be
	Antoon Demuynck	aan.toonder@gmail.com
	Paul Vossaert (†08/03/2010)	
	Roger Van Driessche INACTIEF	
	Jean-Marie Molleman	jean.marie.molleman@eurostation.be
Rechtskundige assessoren	Geert De Coninck	geertdeconinck@pandora.be
	Arsène Colpaert	arsenecolpaert@skynet.be
Lokale werkingscel Onderzoek	Jean-Paul Decordier	
	Dirk Mattheeuws	
	Jo Lefebure	
	Philip Adam	
	Leo Friant	
	Sara Van Rompaey	
	Henk Vanthuyne	

Provincie Oost-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Stage	Philip Adam
	Leo Friant
	Sara Van Rompaey
	Henk Vanthuyne
	Joëlle De Bock
	Christian Van Soye
	Patrick Derycker
	Antoon Demuynck
	Roger Van Driessche
	Jean-Marie Molleman
Tuchtraad	Leo Friant
	Sara Van Rompaey
	Henk Vanthuyne
	Joëlle De Bock
	Christian Van Soye
	Patrick Derycker
	Antoon Demuynck
	Roger Van Driessche
	Jean-Marie Molleman

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam	E-mail
Voorzitter	Christophe Van Oyen	info@archimago.be
Ondervoorzitter	Jan Debuyck	arch@debuyck.be
Secretaris	Franki Maes	orde@maesdebusschere.be
Penningmeester	Jan Debuyck	
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Jean-Marc Luypaert	jmluypaert@skynet.be
Raadsleden	Bernard Vauterin	vauterin@pacer.be
	Pierre Tuypens	p.tuypens@skynet.be
	Dirk Vanbecelaere	architect@vanbecelaere.be
Plaatsvervangende raadsleden	Egied Vandezande	Egied.Vandezande@C3A.be
	Jacky Tavernier	mail@jtART.be
	Luc Soete	arch.luc.soete@online.be
	Willy Naert	info@architectnaert.be
	Marc Vandendries	Tekton42@skynet.be
	Jean-Pierre Vanhoutteghem	jean-pierre.vanhoutteghem@telenet.be
	Hubert Verhaeghe	verhaeghe.christophe@belgacom.net
Rechtskundige assessor	Dirk Vermeersch	Dirk.vermeersch@just.fgov.be
Plaatsvervangend rechtskundig assessor	Gerard Soete	Soete.ampe@pandora.be
Lokale werkingscel Onderzoek	Christophe Van Oyen	
	Jan Debuyck	
	Franki Maes	
	Jean-Marc Luypaert	
	Dirk Vermeersch	
Lokale werkingscel Opvolging	Jan Debuyck	
	Christophe Van Oyen	
	Jean-Marc Luypaert	
	Franki Maes	
	Dirk Vermeersch	
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Soete	
	Pierre Tuypens	
	Hubert Verhaeghe	

Provincie West-Vlaanderen

Functie	Naam
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Christophe Van Oyen
	Jan Debuyck
	Jean-Marc Luypaert
	Franki Maes
	Dirk Vermeersch
Lokale werkingscel Stage	Jacky Tavernier
	Dirk Vanbecelaere
	Egied Vandezande
	Jan Debuyck
	Jean-Marc Luypaert
	Willy Naert
	Pierre Tuypens
	Marc Vandendries
Hubert Verhaeghe	
Tuchtraad	Bernard Vauterin
	Pierre Tuypens
	Dirk Vanbecelaere
	Egied Vandezande
	Jacky Tavernier
	Luc Soete
	Willy Naert
	Jean-Pierre Vanhoutteghem
	Marc Vandendries
Hubert Verhaeghe	

Provincie Vlaams-Brabant

Functie	Naam	E-mail
Voorzitter	Jos Leyssens	jos.leysens@licencetobuild.be
Ondervoorzitter	Marnik Dehaen	marnik.dehaen@edpnet.be
Secretaris	Kati Lamens	architect@lamens.be
Penningmeester	Lut Vanden Broeck	lut@2-start.be
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Jos Leyssens	
Raadsleden	Willy Alaerts	willy@alaertswp.be
	Luc Brasseur	brasseur.luc@skynet.be
	Paul Van Welden	paulvanwelden@gmail.com
Plaatsvervangende raadsleden	Chantal Bonne	chantal@chantalbonne.be
	Jan Vanderlinden	arch.jvanderlinden@scarlet.be
	Luc Vanautgaerden	luk@vanautgaerden.be
	Chris Verhelst	chris.verhelst1@telenet.be
	Walther Decleyn	awdc@vlra.be
	Dominic Van Clé	architectuur.van.cle@skynet.be
Rechtskundige assessoren	Pieter Jongbloet	pieter.jongbloet@jddv-law.be
	Willem Van Betsbrugge	adv.vanbetsbrugge@skynet.be
	Steven Verbeke	steven.verbeke@mombaers-verbeke-law.be
Lokale werkingscel Onderzoek (bureau)	Jos Leyssens	
	Marnik Dehaen	
	Kati Lamens	
	Lut Vanden Broeck	
Lokale werkingscel Opvolging (bureau)	Jos Leyssens	
	Marnik Dehaen	
	Kati Lamens	
	Lut Vanden Broeck	
Lokale werkingscel Taxatie	Luc Brasseur	
	Willy Alaerts	
	Lut Vanden Broeck	

Provincie Vlaams-Brabant

Functie	Naam
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep (bureau)	Jos Leyssens
	Marnik Dehaen
	Kati Lamens
	Lut Vanden Broeck
Lokale werkingscel Stage	Paul Van Welden
	Chantal Bonne
	Jan Vanderlinden
	Chris Verhelst
Tuchtraad	Jan Vanderlinden
	Willy Alaerts
	Luc Brasseur
	Chantal Bonne
	Luk Vanautgaarden
	Walther Decleyn

Provincie Limburg

Functie	Naam	E-mail
Voorzitter	Annick Deboes	architect.deboes@skynet.be
Ondervoorzitter	Karla Menten	info@karlamenten.be
Secretaris	Dirk Medland	info@buro21architecten.be
Penningmeester	Annick Deboes	
Afgevaardigde bij de Nationale Raad	Freddy Thoelen	freddy.thoelen@pandora.be
Raadsleden	Peter Ketsman	peter.ketsman@skynet.be
	Egide Meertens	info@egidemeertens.be
	Ludo Haesevoets	haesevoets-vermeulen@telenet.be
Plaatsvervangende raadsleden	Paul Vanhees	Paul@atech-architecten.be
	Dominic Tholen	dominic@arch-tholen.be
	Jean-Louis Vandebriel	vandebriel.architect@scarlet.be
	Dominique Verboven	dominique.verboven@universum.be
	Dominique Versluys	dominique@3800.be
Rechtskundige assessoren	Koen Claesen	architect.koenclaesen@pandora.be
	Marc Similon	
	Johan Dewez	
Lokale werkingscel Onderzoek	Peter Martens	
	Annick Deboes	
	Karla Menten	
Lokale werkingscel Opmenging	Dirk Medland	
	Peter Ketsman	
	Freddy Thoelen	
Lokale werkingscel Taxatie	Dirk Medland	
	Dominique Versluys	
Lokale werkingscel Toegang tot het beroep	Freddy Thoelen	
	Koen Claesen	

Provincie Limburg

Functie	Naam
Lokale werkingscel Stage	Egide Meertens
	Dominic Tholen
	Koen Claesen
	Freddy Thoelen
	Jean-Louis Vandebriel
	Paul Vanhees
	Dominique Verboven
Tuchtraad	Freddy Thoelen
	Paul Vanhees
	Dominic Tholen
	Jean-Louis Vandebriel
	Dominique Verboven
	Dominique Versluys
	Koen Claesen

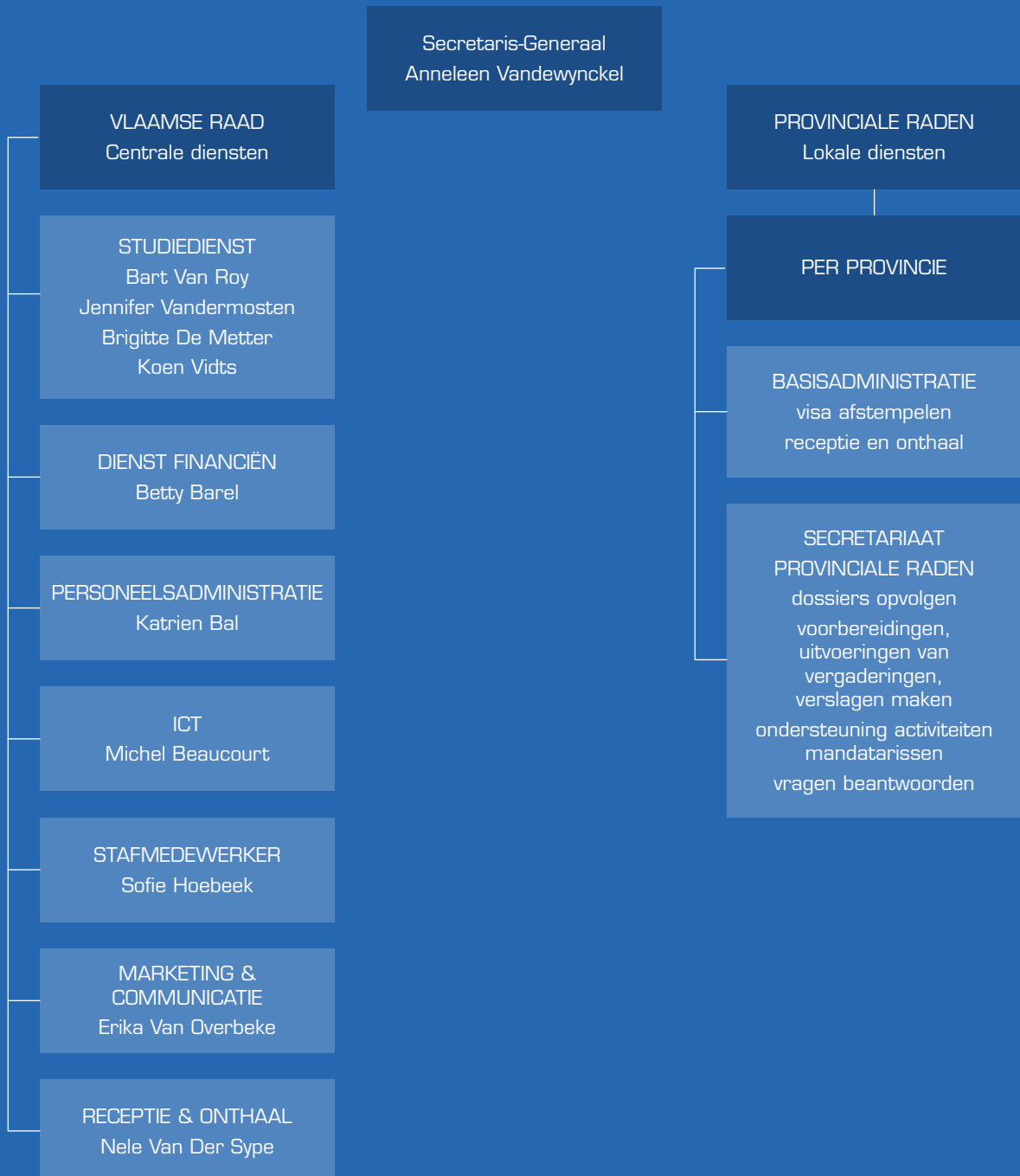
Raad van beroep

Functie	Naam	Provincie	Plaatsvervanger
Voorzitter	Luc Janssens		Robert Thybergin
	Louis Meyer (†17/09/2010)		Emile Teirlinck
	Edward Hulpiau		Jean Van Der Eecken
Leden-architecten	Kati Lamens	Vlaams-Brabant	Paul Van Welden
	Leo Friant	Oost-Vlaanderen	Jean-Paul Decordier
	Karla Menten	Limburg	
Vervangende leden-architecten	Bernard Vauterin	West-Vlaanderen	Franki Maes
Griffiers	Frank Jodts		Patrick De Mey

□ Bijlage 2: Het personeelsbestand van de Vlaamse Raad situatie voorjaar 2011

De Vlaamse Raad

Secretaris-generaal	Anneleen Vandewynckel
Studiedienst	Bart Van Roy
	Jennifer Vandermosten
	Brigitte De Metter
	Koen Vidts
Financiën	Betty Barel
Personeelsadministratie	Katrien Bal
ICT	Michel Beaucourt
Stafmedewerker	Sofie Hoebeek
Marketing & communicatie	Erika Van Overbeke
Receptie & onthaal	Nele Van Der Sype
West-Vlaanderen	Els Van Dael
	Katia Deneve
	Carine Coucke
Oost-Vlaanderen	Eddy Van Der Vorst
	Nathalie Decruyenaere
	Sofie D'Hantschotter
Antwerpen	Lieve Gotemans
	Chris Joosen
	Els Burger
	Karlijne Moons
Limburg	Caroline Cuyx
	Christy Vanderstraeten
Vlaams-Brabant	Nathalie De Clerck
	Kathleen Bauwens

□ Bijlage 3: De Orde van Architecten – ledenbestand en geschiedenis*

Ledenbestand

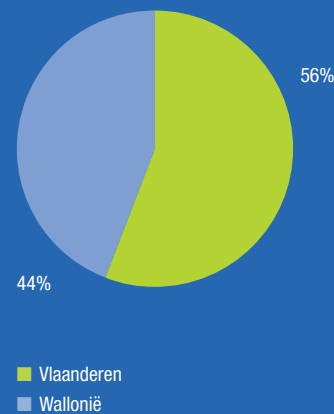
Iedere architect moet zich aansluiten bij de provinciale raad van de provincie waar zijn hoofdactiviteit zich bevindt.

■ Aantal natuurlijke personen

In 2010 telde Vlaanderen 146 architecten meer dan in 2009, goed voor een totaal van 7.263 architecten of 56% van het gehele architectenkorps in België. In Vlaanderen telt Antwerpen de meeste architecten (2.006 - 15%), gevolgd door Oost-Vlaanderen (1.771 - 14%). De grootste groeier is Vlaams-Brabant, waar 63 architecten de provinciale raad vervoegden in de loop van 2010 (+4% in vergelijking met 2009). Met 860 architecten is Limburg de hekkensluis.

Alle Vlaamse provincies kenden in 2010 een stijging wat aantal ingeschreven natuurlijke personen betreft.

Aantal natuurlijke personen per landsgedeelte in 2010

In het Frans- en Duitstalige landsgedeelte daalde het aandeel naar 5.796 architecten of 44% van het Belgische architectenkorps. De provincie Henegouwen kende een beperkte daling (-0,8%).

Waals-Brabant telde nog altijd het grootste aantal architecten in België (19% van het Belgische totaal, 43% van Wallonië), op enige afstand gevolgd door Luik (11% van België, 24% van Wallonië).

Aantal natuurlijke personen per provincie in 2010 (gerangschikt per grootte)

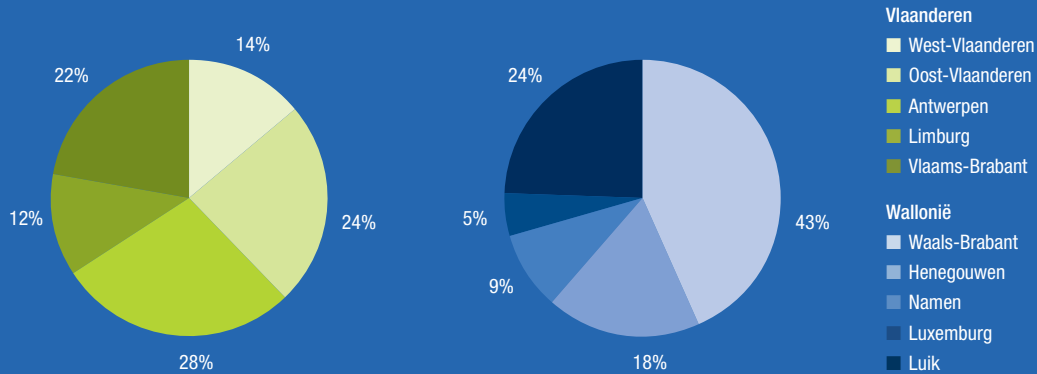
Provincie	Aantallen	Percentage	Provincie	Aantallen	Percentage
Antwerpen	2.006	28%	Waals-Brabant	2.486	43%
Oost-Vlaanderen	1.771	24%	Luik	1.404	24%
Vlaams-Brabant	1.577	22%	Henegouwen	1.066	18%
West-Vlaanderen	1.049	14%	Namen	528	9%
Limburg	860	12%	Luxemburg	312	5%
Vlaanderen	7.263	100%	Wallonië	5.796	100%
Nationaal totaal					13.059

* Bron: Orde van Architecten

De grafieken en tabellen in bijlage 3 zijn opgesteld op basis van gegevens van de tabel van de Orde van Architecten en houden geen rekening met architecten die niet ingeschreven zijn op de tabel.

Procentueel ziet de verhouding tussen de provincies er als volgt uit.

Aantal natuurlijke personen per provincie in 2010

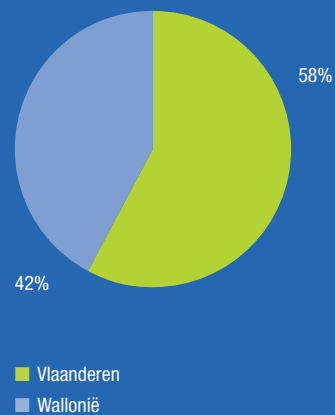
Aantal architectenvennootschappen

Ten gevolge van de Wet-Laruelle die in voege trad op 1 januari 2007, werd in de loop van de voorbije jaren een groeiend aantal architectenvennootschappen opgericht. De Wet-Laruelle mikte onder meer op een verbeterde bescherming van de bouwheer door architecten een verplichte verzekering beroepsaansprakelijkheid op te leggen. Bovendien konden deze laatste zich via hun zogenaamde Laruellevennootschap als rechtspersoon inschrijven bij de Orde en zo hun persoonlijke aansprakelijkheid afschermen.

De hiernaast weergegeven cijfers hebben betrekking op architectenvennootschappen conform de wet-Laruelle. Over "gewone" vennootschappen opgericht door architecten bestaan geen statistieken.

Eind 2010 telde Vlaanderen 1.000 (58% van het nationale totaal) en Wallonië 722 Laruellevennootschappen (42%).

Aantal rechtspersonen in 2010

In Wallonië zijn de verhoudingen tussen de provincies voor vennootschappen bijna identiek aan die voor natuurlijke personen. In Vlaanderen geldt dat enkel voor Antwerpen en Limburg. Vlaams-Brabant haalt pas een vierde plaats met 163 vennootschappen (16% van het Vlaamse totaal), en is ingehaald door West-Vlaanderen (178 vennootschappen, 18%).

Aantal Laruelle-vennootschappen per provincie in 2010 (gerangschikt per grootte)

Provincie	Aantallen	Percentage	Provincie	Aantallen	Percentage
Antwerpen	281	28%	Waals-Brabant	313	43%
Oost-Vlaanderen	261	26%	Luik	176	24%
West-Vlaanderen	178	18%	Henegouwen	119	16%
Vlaams-Brabant	163	16%	Namen	81	11%
Limburg	117	12%	Luxemburg	33	5%
Vlaanderen	1.000	100%	Wallonië	722	100%
Nationaal totaal				1.722	

■ Verhouding mannen/vrouwen

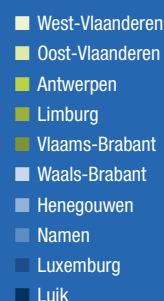
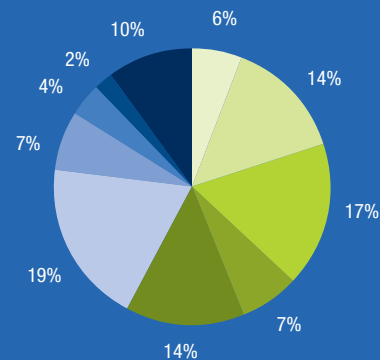
Hoewel zich nog altijd vooral mannen vestigen als architect, telt dit creatieve beroep steeds meer vrouwen. In de loop van 2010 steeg het aantal vrouwelijke architecten in België met 4,6% tot 3.736 (eind 2009: 3.572).

Vlaanderen blijft koploper met 58% van het aantal vrouwelijke en 55% van het aantal mannelijke architecten. In Wallonië stagneerde het aantal mannelijke architecten en was de groei in het architectenkorps geheel te danken aan de aansluiting van vrouwelijke architecten bij de Frans- en Duitstalige Raad van de Orde.

2010	Vrouwen	%	Mannen	%
Vlaanderen	2.158	58%	5.105	55%
Wallonië	1.578	42%	4.218	45%
Nationaal	3.736	100%	9.323	100%

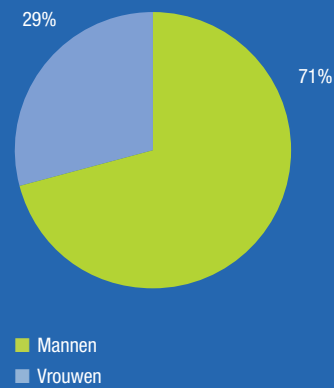
Waals-Brabant draagt het grootste aantal vrouwelijke architecten (19%) bij aan het nationale totaal, gevolgd door Antwerpen (17%).

Aantal vrouwen per provincie in 2010

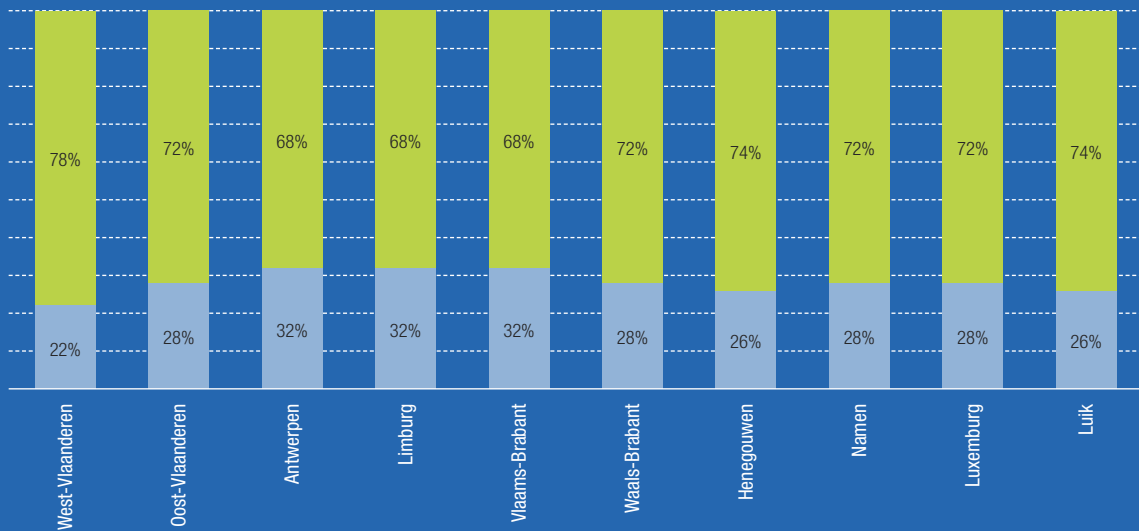
De verhouding mannen/vrouwen is dezelfde in de twee taalgebieden, namelijk 29% vrouwen en 71% mannen.

Verdeling mannen/vrouwen (België)

Op provinciaal niveau daarentegen tellen niet minder dan drie Vlaamse provincies bijna één derde aan vrouwen in 2010: Antwerpen, Limburg en Vlaams-Brabant. West-Vlaanderen is de provincie met procentueel het laagste aantal vrouwen.

Verdeling mannen/vrouwen (België)

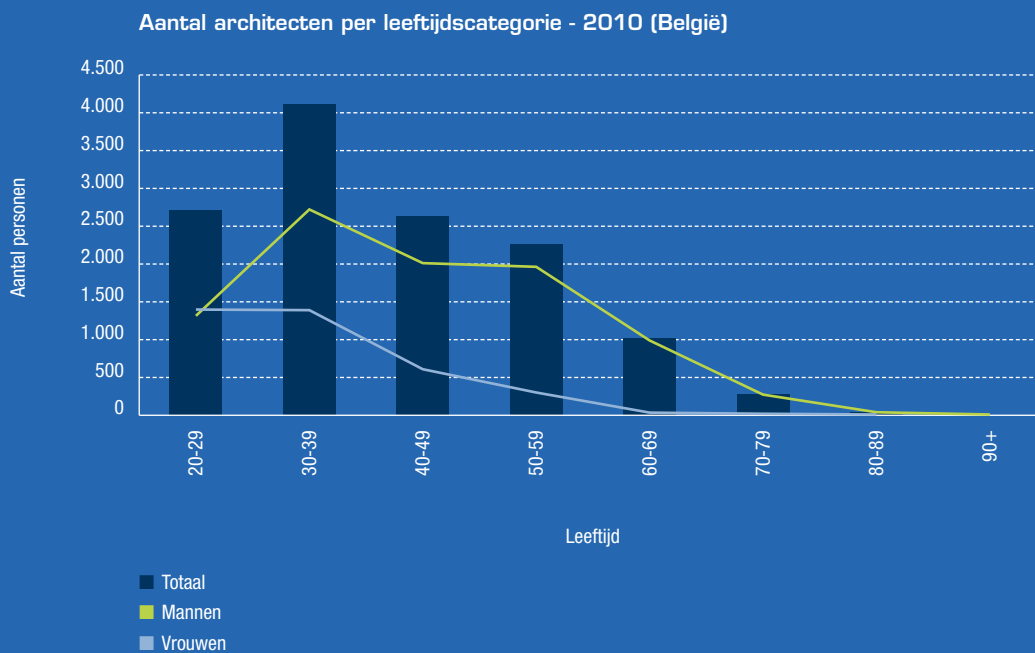

■ Leeftijd

Het grootste aantal ingeschreven architecten (31%) is tussen 30 en 39 jaar. Voor de aanvangsjaren van de carrière (20-29 jaar) zijn meer vrouwen ingeschreven; mannen nemen het leeuwendeel voor zich vanaf de leeftijdscategorie 30-39 jaar.

Onderstaande grafiek toont ook dat vrouwen minder lang in het architectencircuit blijven. Vanaf 40 jaar gaat het aantal geregistreerde vrouwelijke architecten pijlsnel omlaag. Bij mannen zien we de scherpste daling pas vanaf 60 jaar.

Ook rond en na de pensioenleeftijd zijn het voornamelijk mannen die de sector vertegenwoordigen. De verdeling wat leeftijd betreft is dezelfde in beide taalgemeenschappen.

■ Deontologisch statuut

De meeste architecten in België zijn zelfstandig, maar een architect kan zijn beroep onder verschillende hoedanigheden uitoefenen. Dat gaat soms gepaard met bepaalde beperkingen. Zo mag bijvoorbeeld een architect die als ambtenaar voor de Regie der Gebouwen werkt, geen zelfstandige opdrachten aannemen.

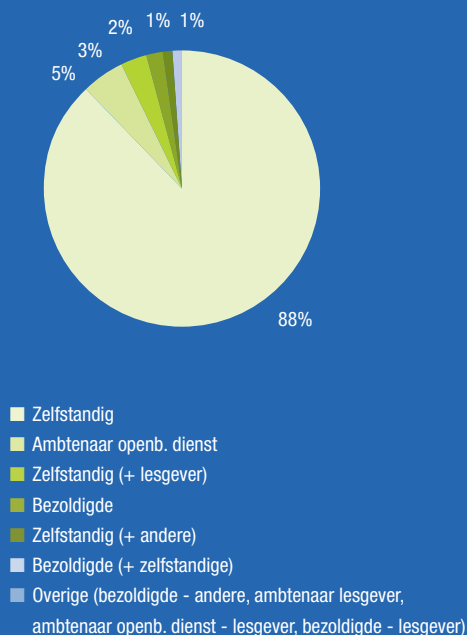
Deontologisch statuut	Aantal architecten	%
Zelfstandig	11.480	88%
Ambtenaar openb. dienst	680	5%
Zelfstandig (+ lesgever)	337	3%
Bezoldigde	297	2%
Zelfstandig (+ andere)	153	1%
Bezoldigde (+ zelfst.)	97	1%
Bezoldigde (+ andere)	6	0%
Ambtenaar lesgever	3	0%
Ambt openb. d. + lesgever	2	0%
Bezold. (+ lesgever)	2	0%
Nationaal totaal	13.057	100%

■ Diploma

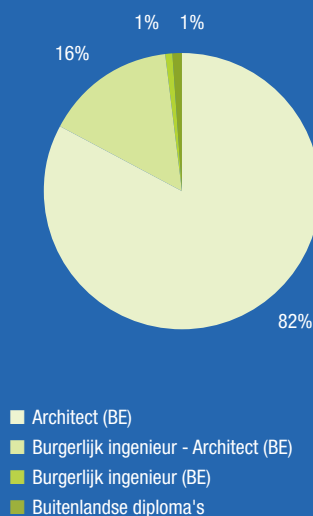
Verschillende diploma's geven toegang tot de uitoefening van het beroep van architect in België. Het merendeel van de in België ingeschreven architecten heeft een diploma van architect, behaald in België. Op de tweede plaats komen architecten met een diploma burgerlijk ingenieur-architect (16%). De andere erkende diploma's, vaak uit EU-landen, vormen een verwaarloosbaar aandeel.

Diploma's	Aantal architecten	%
Architect (BE)	10.561	82%
Burgerlijk ingenieur - Architect (BE)	2.108	16%
Burgerlijk ingenieur (BE)	124	1%
Buitenlandse diploma's	154	1%

Deontologisch statuut in 2010 (België)

Diploma's in 2010 (België)

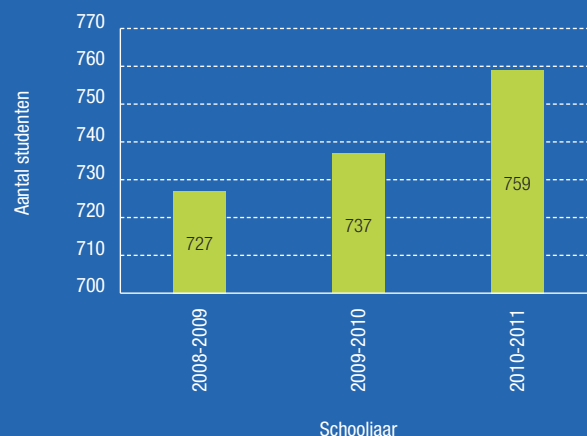

■ Studenten

In tegenstelling tot de vorige jaarverslagen geven we vanaf nu enkel cijfers voor generatiestudenten. Die leveren namelijk een meer realistisch beeld op. Een generatiestudent is een student die zich voor het eerst met een diplomacontract inschrijft aan een Vlaamse hogeschool of universiteit voor een academisch gerichte bachelor in de architectuur.

De zes Vlaamse architectuurscholen (de lijst vindt u in bijlage 6) tellen in 2010-2011 iets meer dan 750 generatiestudenten architectuur, een lichte stijging met 3% in vergelijking met het voorgaande academiejaar. Wel ligt de groei hoger dan bij andere academische bacheloropleidingen (gemiddeld +2% in 2010-2011).

Aantal generatiestudenten in de architectuur

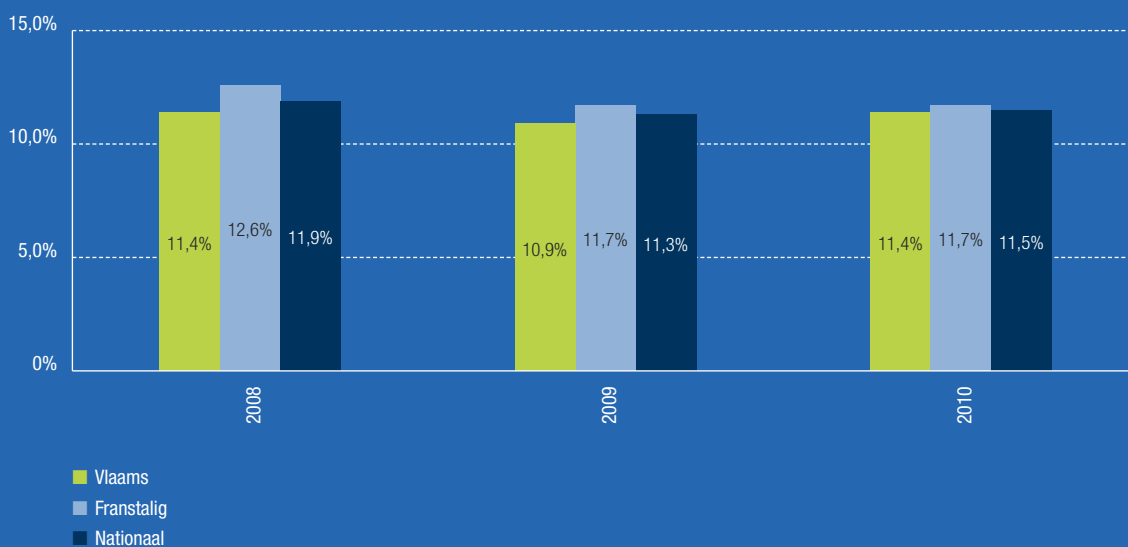

■ Stagiairs

Iedere afgestudeerde die het beroep van architect wil uitoefenen, moet eerst een stage doorlopen. De Orde oefent daarop toezicht uit. Na twee jaar wordt beoordeeld of de stagiair klaar is om opgenomen te worden op de tabel en volwaardig het beroep van architect uit te oefenen.

Begin januari 2011 waren er nationaal 1.506 stagiairs ingeschreven bij de Orde. Daarmee was 11,5% van alle architecten stagiair, een verhouding die in beide landsgedeelten identiek is.

Stagiairs: % van architectentotaal *

* Bron: Ministerie van Onderwijs en Vorming, Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs en Studietoelagen.

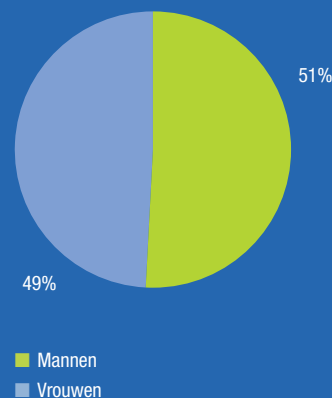
Jaar	Stagiairs			Architecten			datum telling
	Vlaams	Franstalig	Nationaal	Vlaams	Franstalig	Nationaal	
2008	800	719	1.519	7.013	5.700	12.713	18/01/2009
2009	776	668	1.444	7.119	5.696	12.815	22/01/2010
2010	827	679	1.506	7.263	5.796	13.059	3/01/2011

Bovenstaande cijfers geven het totaal aantal ingeschreven stagiairs weer, los van de inschrijvingsdatum. Als we kijken naar het aantal nieuwe (eerste) inschrijvingen, is dat goed voor ongeveer de helft van het totaal aantal stagiairs in België.

Jaar	Aantal nieuwe inschrijvingen (raming)
2008	681
2009	677
2010	702

De verhouding mannen/vrouwen is met bijna 50/50 meer in evenwicht bij de stagiairs dan bij het hele architectenkorps (71% mannen in 2010). Dit valt deels te verklaren door het feit dat vrouwen ook vroeger stoppen met hun architectencarrière.

Verdeling mannen/vrouwen stagiairs in 2010 (België) *

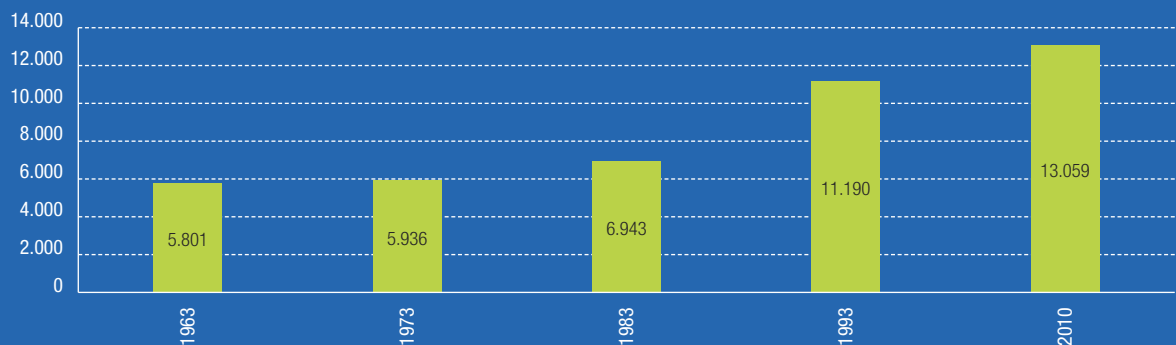

Geschiedenis

- 26 juni 1963 Oprichting van de Orde van Architecten.
- September 2005 Aan Vlaamse zijde worden de raadscommissies en departementen in het leven geroepen. Dit betekent een grote stap in de hervorming van de Orde. De mandatarissen worden geïnstalleerd in de nieuwe werkingsstructuur.
- 30 september 2005 De Nationale Raad beslist unaniem tot een grondige hervorming door een wijziging van de wet van 26 juni 1963. De nodige maatregelen worden getroffen om te komen tot een autonome werking.
- November 2005 De Nederlandstalige Raad van de Orde van Architecten wordt de Vlaamse Raad fv.
- 16 september 2009 De Vlaamse Raad fv houdt in Leuven zijn eerste algemene vergadering en zet daarmee een verdere stap in de hervorming van de Orde.

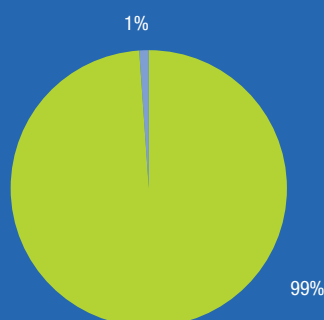
De Orde van Architecten bestaat meer dan 45 jaar en is in die periode sterk gegroeid. Vandaag telt de Orde van Architecten meer dan 13 000 leden, een stijging met 125% (ruim een verdubbeling dus) in vergelijking met 1963. Tussen 2009 en 2010 kwamen er 223 architecten bij, een honderdtal meer dan het jaar voordien.

Evolutie aantal leden

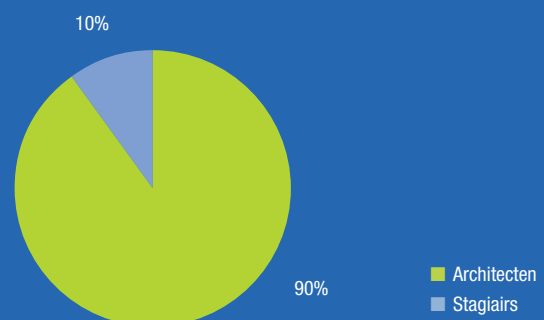

Ook het aantal stagiairs groeide gestaag, niet alleen in aantal, maar ook verhoudingsgewijs. In 1963-1964, het eerste jaar dat zij operationeel was, telde de Orde 5 801 inschrijvingen, waaronder slechts 87 stagiairs (1%). In 2010 namen stagiairs met 10% een aanzienlijk groter aandeel van het Belgisch architectenkorps in.

Verhouding stagiairs/architecten in 1963 (België)

Verhouding stagiairs/architecten in 2010 (België)

In 1964 realiseerde de Orde een omzet van 11,6 miljoen Belgische frank (287.500 euro) en telde zij 13 personeelsleden. Twintig jaar later bedroeg het omzetcijfer 51,9 miljoen Belgische frank (1.287.500 euro) en waren er 21 personeelsleden in dienst. In 2009 bedraagt het budget 5.913.000 euro en is het aantal personeelsleden verdubbeld, vergeleken met 1983.

De ledenbijdrage is in de loop van de jaren gestegen van 2 000 Belgische frank (49,58 euro) in 1964 tot 3.000 frank (74,37 euro) in 1973, 8.250 frank (204,51 euro) in 1983 en 490 euro in 2005. In 2008 werd de bijdrage teruggebracht tot 450 euro in 2009 en 2010 bedroeg deze 470 euro.

□ Bijlage 4: Doelstelling en werking van de ACE

De Architects' Council of Europe ACE vertegenwoordigt het architectenberoep op Europees niveau. De lidorganisaties van de ACE, die voortdurend in aantal toenemen, zijn de reglementaire instanties en beroepsverenigingen die het beroep op nationaal niveau vertegenwoordigen in alle lidstaten van de Europese Unie (EU), in de kandidaat EU-landen, in Noorwegen en in Zwitserland. Zodoende vertegenwoordigt de ACE de belangen van circa 480.000 architecten in 33 Europese landen (cijfers voor 2009). De organisatie heeft haar zetel en secretariaat in Brussel.

Een van de essentiële taken van de ACE houdt in dat de organisatie de ontwikkelingen op EU-niveau op de voet volgt. De ACE wil zo kunnen anticiperen op de elementen in het politieke beleid en de wetgeving van de Europese Unie, die een impact hebben op de architectuurpraktijk, de kwaliteit en de duurzaamheid van onze bebouwde omgeving.

De objectieven van ACE

- De architecturale kwaliteit van de bebouwde omgeving verbeteren.
- Duurzame ontwikkeling in de bouwsector bevorderen.
- Hoge normen voor de kwalificaties van architecten waarborgen.
- Kwaliteit in de architectuurpraktijk bepleiten.
- Ten volle rekening houden met de noden van de gebruiker.
- Grensoverschrijdende beroepspraktijken ondersteunen.
- Het imago van het beroep versterken.
- Architectuur in Europa promoten.

De activiteiten van ACE

De werking van de ACE is georganiseerd rond drie thema's die elk ingedeeld zijn in verschillende werkgroepen.

- Thema 1: toegang tot het beroep (Access to the Profession)
Werkgroepen:
 - opleiding en vorming (Education and Training),
 - beroepskwalificatierichtlijnen (Professional Qualifications Directive),
 - beroepservaring, stage (Professional Experience),
 - accreditatie/validatie (Accreditation/Validation),
 - contacten met aanverwante beroepen (Interface with Sister Professions).
- Thema 2: beroepspraktijk (Practice of the Profession)
Werkgroepen:
 - richtlijnen voor prestaties van diensten in EU-staten en kwaliteitsbeleid (Services in the Internal Market and Quality Policy),
 - handel in diensten (Trade in Architecture Services),
 - gezondheid en veiligheid (Health and Safety),
 - publieke en private architectuuropdrachten (Procurement of Architectural Services),
 - kostinformatiesystemen (Cost Information Systems),
 - verzekering (Insurance and Professional Liability),
 - conflictoplossing (Dispute Resolution).

- Thema 3: architectuur & levenskwaliteit (Architecture and Quality of Life)
Werkgroepen:
 - milieu & duurzame architectuur (Environment and Sustainable Architecture),
 - stedenbouwkundige vraagstukken (Urban Issues),
 - cultureel erfgoed (Cultural Heritage),
 - huisvesting (Housing),
 - kwaliteitsindicatoren van de bebouwde leefomgeving - openbare ruimtes (Indicators of Quality of the Built Environment – Public Spaces),
 - onderzoek (Research).

□ Bijlage 5: Belgische vertegenwoordigers bij de ACE (vanaf 2011)

	Current delegate	E-mail
ACE Finance Committee	Nathalie Huygens	nathalie.huygens@regiedesbatiments.be
	Evy Van Beurden	Evy.vanbeurden@builingsagency.be
Head of Delegation	Michel Procès	m.proces@brutele.be
President	Michel De Keyser	Michel.Dekeyser@atelier-delta.be
CEO/Secretary General/Director	Anneleen Vandewynckel	avdw@ordevanarchitecten.be
	Frédéric Lapôte	direction@ordredesarchitectes.be
Information/Communication correspondent	Sara Van Rompaey	sara.vanrompaey@skynet.be
Delegates Nationale Raad	Michel Procès	m.proces@brutele.be
	Sara Van Rompaey	sara.vanrompaey@skynet.be

THEMATIC AREA 1: ACCESS TO THE PROFESSION

Coordinator: Wolfgang Haack (DE) – Vice-Coordinator: Constantinos Belimpassakis (EL)

Education Ferenc Makoveňy (HU), Chair	Michel Procès Johan Rutgeerts	m.proces@brutele.be johan.rutgeerts@skynet.be
Professional Qualifications Directive Toal O Muire (IE), Chair	Michel Procès Jos Leysens	m.proces@brutele.be info@licencetobuild.be
Professional Experience Michel Procès (BE), Chair	Michel Procès Jacky Tavernier	m.proces@brutele.be mail@jart.be
Accreditation / Validation Sarah Lupton (UK), Chair	Jos Leysens Michel Procès	info@licencetobuild.be m.proces@brutele.be

THEMATIC AREA 2: PRACTICE OF THE PROFESSION

Coordinator: Pawel Kobylanski (PL)

Vice-coordinators: Georg pendl (AT) & Pierre-Henri Schmutz

Architectural Design Contests G. Pendl (AT), Chair	Evy van Beurden Jos Leysens	Evy.vanbeurden@builingsagency.be info@licencetobuild.be
Trade in Services Ian Pritchard (UK), Chair	Bernard Vauterin	vauterin@pacer.be
Scope of Services P. Ridgway (FR), Chair	Stephan Stouffs Philippe Vermeren	stouffs@idstudio.be philippe.vermeren@skynet.be
Health and Safety J. Graby (IE), Chair	Jean-Marie Fauconnier Pierre Tuypens	fauconnier.jeanmarie@skynet.be p.tuypens@skynet.be
Services in the internal Market D. Falla (UK), Chair	Philip Adam Frédéric Segers	philip.adam@telenet.be fse@ordredesarchitectes.be

	Current delegate	E-mail
Insurance Steven Daelman (BE), Chair	Jean-Philippe Brodsky Steven Daelman Koen Van de Vreken	brodsky@grollet-partners.be architect.daelman@telenet.be koen.vandevreken@telenet.be
Public Procurement T. Maibaum (DE), Chair	Evy van Beurden Nathalie Huygens Bernard Voglet Jef Heymans	Evy.vanbeurden@builingsagency.be nathalie.huygens@regiedesbatiments.be b.voglet@arbredor.be jef.heyman@skynet.be
THEMATIC AREA 3: ARCHITECTURE AND QUALITY OF LIFE		
Coordinator: Lionel Dunet (FR)	Vice-coordinator: Mauro Latini (IT)	
Environment and Sustainable Architecture D. Borak (CZ), Chair	André de Herde Dirk Mattheeuws	deherde@arch.ucl.ac.be info@projectadvies.be
Urban Issues A. Borghi (IT), Chair	Sara Van Rompaey	sara.vanrompaey@skynet.be
Housing P. Colombier (FR), Chair	Jos Leysens	info@licencetobuild.be

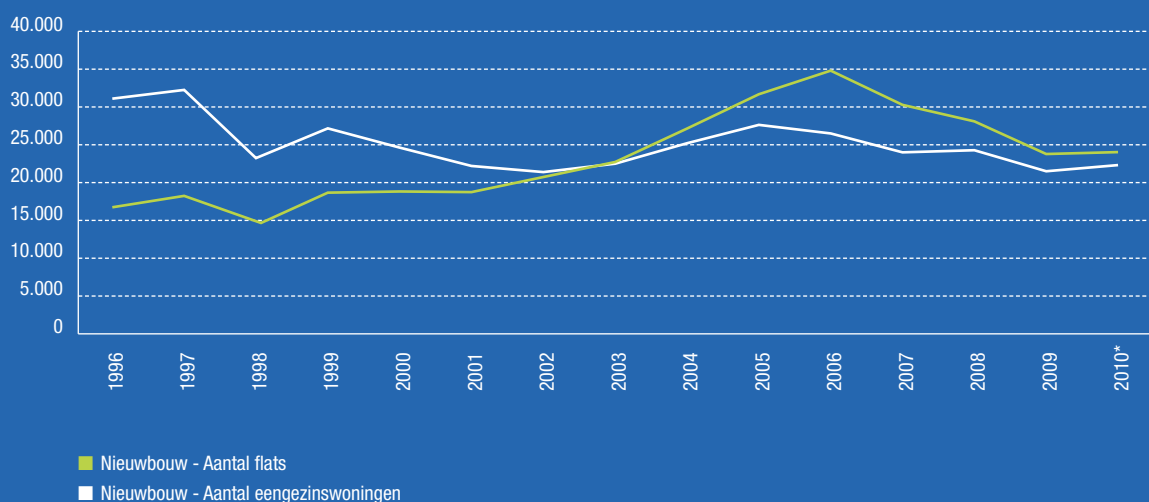
Bijlage 6: De architectuurscholen in de Vlaamse Gemeenschap

- Artesis Hogeschool Antwerpen - Henry van de Velde Architectuurwetenschappen
Mutsaardstraat 31
2000 Antwerpen
+32 (0)3 205 61 70
www.artesis.be/architectuurwetenschappen/
- Hogeschool voor Wetenschap en Kunst – Sint-Lucas Architectuur Campus Brussel
Paleizenstraat 65-67
1030 Brussel
+32 (0)2 242 00 00
www.architectuur.sintlucas.wenk.be
- Hogeschool voor Wetenschap en Kunst – Sint-Lucas Architectuur Campus Gent
Hoogstraat 51
9000 Gent
+32 (0)9 225 10 00
www.architectuur.sintlucas.wenk.be
- Vrije Universiteit Brussel – Architectonische Ingenieurswetenschappen
Pleinlaan 2
1050 Brussel
+32 (0)2 629 28 40
www.vub.ac.be/ARCH/index.php
- Provinciale Hogeschool Limburg – Arts & Architecture
Universitaire campus - Agoralaan (gebouw E)
3590 Diepenbeek
+32 (0)11 24 92 00
<http://cms.phl.be/eCache/DEF/3/346.html>
- Universiteit Gent - Faculteit Ingenieurswetenschappen
Jozef Plateaustraat 22
9000 Gent
+32 (0)9 264 37 42
www.architectuur.ugent.be
- Katholieke Universiteit Leuven - Faculteit Ingenieurswetenschappen
Kasteelpark Arenberg 1
3001 Heverlee
+32 (0)16 32 13 61
www.asro.kuleuven.be

Bijlage 7: De bouwconjunctuur in 2010

Het aantal opdrachten voor architecten volgt de economische conjunctuur in de bouwnijverheid. In 2010 kende het aantal nieuwbouwvergunningen opnieuw een lichte stijging. Voor residentiële nieuwbouwwoningen werden bijna 1000 vergunningen meer uitgereikt dan in 2009. Het leeuwendeel daarvan ging naar eengezinswoningen (96%).

Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw in België

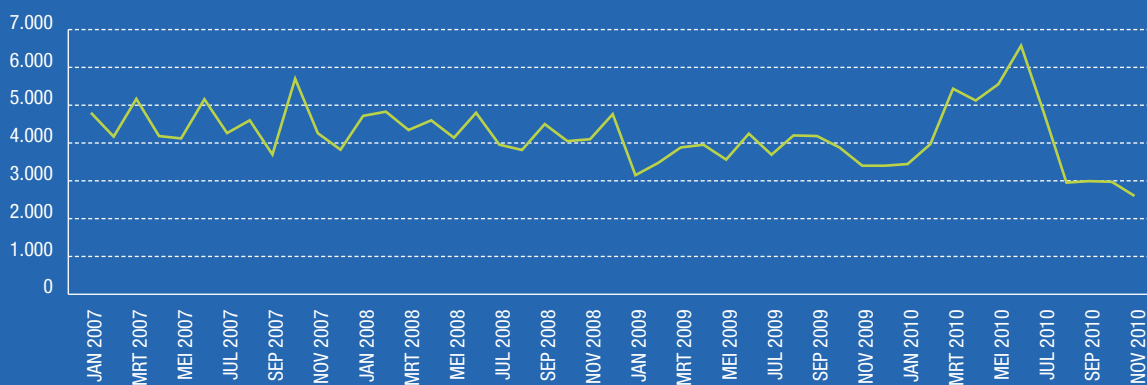

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

* Data t/m november

Het aantal toegekende bouwvergunningen piekt in juni, wat hoogstwaarschijnlijk te danken is aan het tijdelijke verlaagde btw-tarief¹.

Residentiële nieuwbouw bouwvergunningen - aantal woningen in België

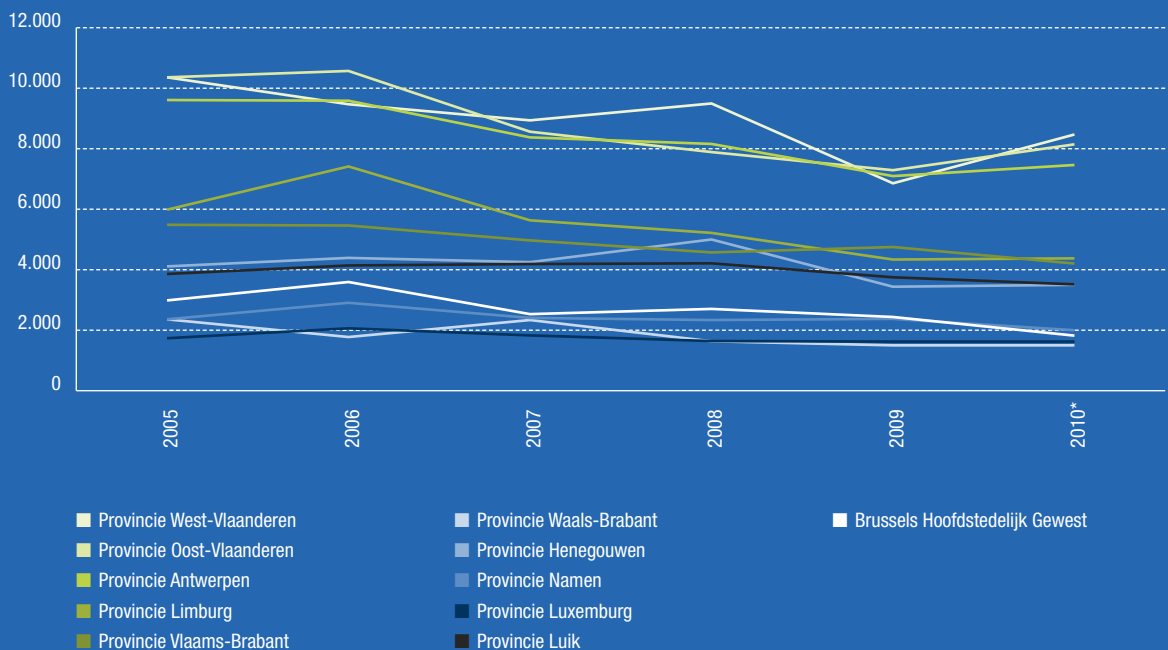

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

¹ In het kader van de crisismaatregelen gold voor de bouw van een nieuwe woning tijdelijk een lager btw-tarief van 6% op een schijf van 50.000 euro. Deze maatregel liep af eind 2010, en de stedenbouwkundige vergunning moest aangevraagd zijn vóór 1 april 2010.

De meeste vergunningen voor nieuwbouw werden uitgereikt in de provincies West-Vlaanderen, Oost-Vlaanderen en Antwerpen. De provincie Limburg kende een minder uitgesproken stijging. Vlaams-Brabant zag het aantal vergunningen dalen in 2010, maar was wel de enige Vlaamse provincie die in 2009 een opflakering kende.

Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële nieuwbouw - provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

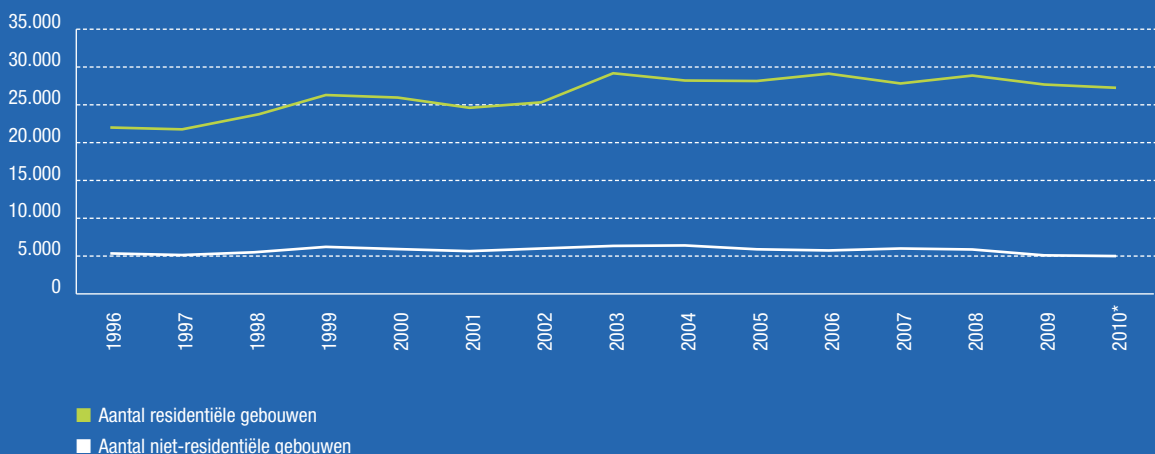

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

* Data t/m november

De renovatiemarkt bleek stabielier dan de nieuwbouwmarkt maar kende in 2010 opnieuw een lichte daling, vooral voor het aantal niet-residentiële gebouwen.

Bouwvergunningen uitgereikt voor renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

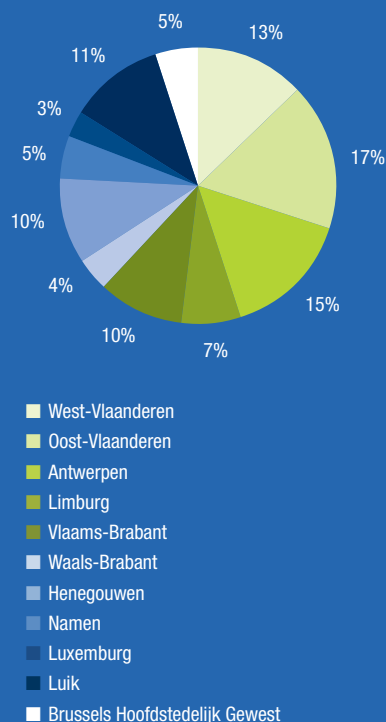
* Data t/m november

Voor residentiële projecten kennen renovatie en nieuwbouw eenzelfde evolutie binnen de diverse provincies. Uitzonderingen hierop zijn Limburg, waar de verbouwingsactiviteiten lichtjes dalen ten opzichte van nieuwbouw, en Vlaams-Brabant, waar een omgekeerd effect zich aftekent.

Het topjaar voor nieuwbouwwoningen blijft 2006, toen meer dan 60 000 vergunningen werden uitgereikt. Voor renovaties was 2006 het op één na beste jaar met net geen 35 000 vergunningen, iets minder dan in 2003. De neerwaartse trend die vooral door de crisis in 2008 werd teweeggebracht, zette zich voor verbouwingen voort in 2010. Nu de verlaagde btw-maatregel voor renovaties² niet langer beperkt is in de tijd, en er steeds minder nieuwe bouwgronden beschikbaar zijn, mogen we verwachten dat de renovatiemarkt zich in 2011 zal stabiliseren.

² Sinds 2000 gold een verlaagd btw-tarief voor renovatiewerken aan woningen tussen vijf en vijftien jaar oud. Aanvankelijk liep deze maatregel af op 30 juni 2010. Na een tijdelijke verlenging besliste de overheid in maart 2011 om deze steunmaatregel een blijvend karakter te geven.

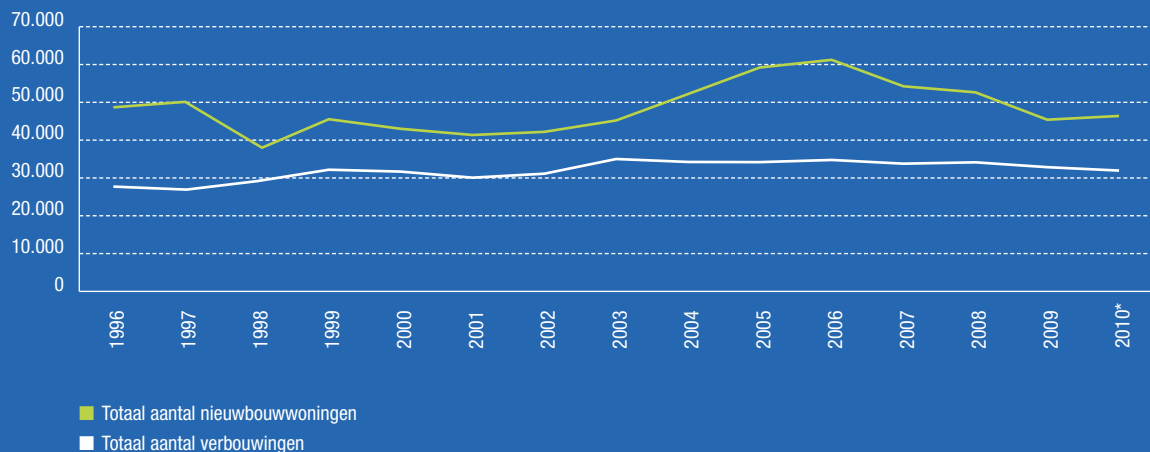
Bouwvergunningen uitgereikt voor residentiële renovaties in België (2010*)

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

* Data t/m november

Nieuwbouw t.o.v. renovaties in België

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

* Data t/m november

Niet voor alle renovatiewerkzaamheden is een vergunning vereist. Gezien de vele fiscale voordelen voor energiesparende verbouwingen, kunnen we ervan uit gaan dat de reële renovatiecijfers veel hoger liggen dan hier vermeld. Nieuw is bovendien dat sinds 1 december 2010 de vergunningsplicht in vele gevallen vervangen is door de meldingsplicht (meer informatie hierover vindt u op www.ruimtelijkeordering.be).

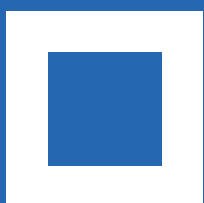
Aantal bouwvergunningen nieuwbouw t.o.v. renovaties in België

Nieuwbouw: woningen	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw ééngezinshuizen	18.712	20.689	22.597	27.086	31.608	34.559	30.082	28.323	23.747	23.788
Aantal bouwvergunningen voor nieuwbouw appartementen	22.565	21.467	22.498	25.144	27.776	26.596	23.840	24.280	21.619	22.574
Totaal aantal nieuwbouwwoningen	41.277	42.156	45.095	52.230	59.384	61.155	53.922	52.603	45.366	46.362
Renovatie	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*
Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van woongebouwen	24.355	25.159	28.717	27.977	28.014	28.734	27.792	28.499	27.673	26.945
Aantal bouwvergunningen voor verbouwingen van niet-woongebouwen	5.719	6.117	6.408	6.325	5.988	6.073	5.968	5.850	5.207	4.863
Totaal aantal verbouwingen	30.074	31.276	35.125	34.302	34.002	34.807	33.760	34.349	32.880	31.808

Bron: FOD Economie - Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (ADSEI)

* Data t/m november

Colofon

■ Vlaamse Raad en Vlaamse Raad fv

Koningsstraat 144
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 643 62 00
Fax +32 (0)2 643 62 19
E-mail vlaamse.raad@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige provinciale raden

- RAAD ANTWERPEN
Rucaplein 104
2610 Wilrijk
Tel. +32 (0)3 239 78 58
Fax +32 (0)3 218 62 67
E-mail raad.antwerpen@ordevanarchitecten.be
- RAAD LIMBURG
Gouverneur Roppesingel 51
3500 Hasselt
Tel. +32 (0)11 28 30 77
Fax +32 (0)11 28 30 76
E-mail raad.limburg@ordevanarchitecten.be
- RAAD VLAAMS-BRABANT
Akenkaai 51a
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 204 01 20
Fax +32 (0)2 204 01 29
E-mail raad.brabant@ordevanarchitecten.be
- RAAD WEST-VLAANDEREN
Oude Zak 35/1
8000 Brugge
Tel. +32 (0)50 33 47 66
Fax +32 (0)50 34 66 17
E-mail raad.west-vlaanderen@ordevanarchitecten.be
- RAAD OOST-VLAANDEREN
Huis van de Bouw, Tramstraat, 59
9052 Zwijnaarde
Tel. +32 (0)9 241 80 70
Fax +32 (0)9 241 80 79
E-mail raad.oost-vlaanderen@ordevanarchitecten.be

■ Nederlandstalige Raad van Beroep

Koophandelsplein 23
9000 Gent
Tel. +32 (0)9 267 41 11
Fax +32 (0)9 267 41 23

■ Conseil Francophone et Germanophone

Rue de Livourne 160 boîte 2
1000 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 643 61 08
Fax +32 (0)2 646 61 10
E-mail secretariat-cfgoa@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige provinciale raden

- CONSEIL DU BRABANT-WALLON
Rue du Livourne 158 boîte 10
1000 Bruxelles
Tel. +32 (0)2 626 10 40
Fax +32 (0)2 646 96 66
E-mail conseil.bcbw@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU HAINAUT
Résidence Le Lucidel
Rue P.J. Duménil 7 boîte 14 – 6e étage
7000 Mons
Tel. +32 (0)65 33 81 67
Fax +32 (0)65 33 46 18
E-mail conseil.hainaut@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LIÈGE
Quai des Ardennes 12
4020 Liège
Tel. +32 (0)4 342 27 60
Fax +32 (0)4 343 81 47
E-mail conseil.liege@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU LUXEMBOURG
Avenue Général Patton 148
6700 Arlon
Tel. +32 (0)63 22 10 01
Fax +32 (0)63 23 20 36
E-mail conseil.luxembourg@ordredesarchitectes.be
- CONSEIL DU NAMUR
Résidence Paola
Avenue Gouverneur Bovesse 117 boîte 31
5100 Jambes
Tel. +32 (0)81 30 25 01
Fax +32 2 (0)81 30 76 23
E-mail conseil.namur@ordredesarchitectes.be

■ Franstalige Raad van Beroep

Quai des Ardennes 12
4020 Liège

■ Nationale Raad

Livornostraat 160/2
1000 Brussel
Tel. +32 (0)2 627 88 10
Fax +32 (0)2 627 88 19
E-mail nationale.raad@ordevanarchitecten.be

■ Colofon

Eindredactie: Colette Demil & Staf Bellens

Opmaak: Altera - Druk: Zquadra Digital Printing

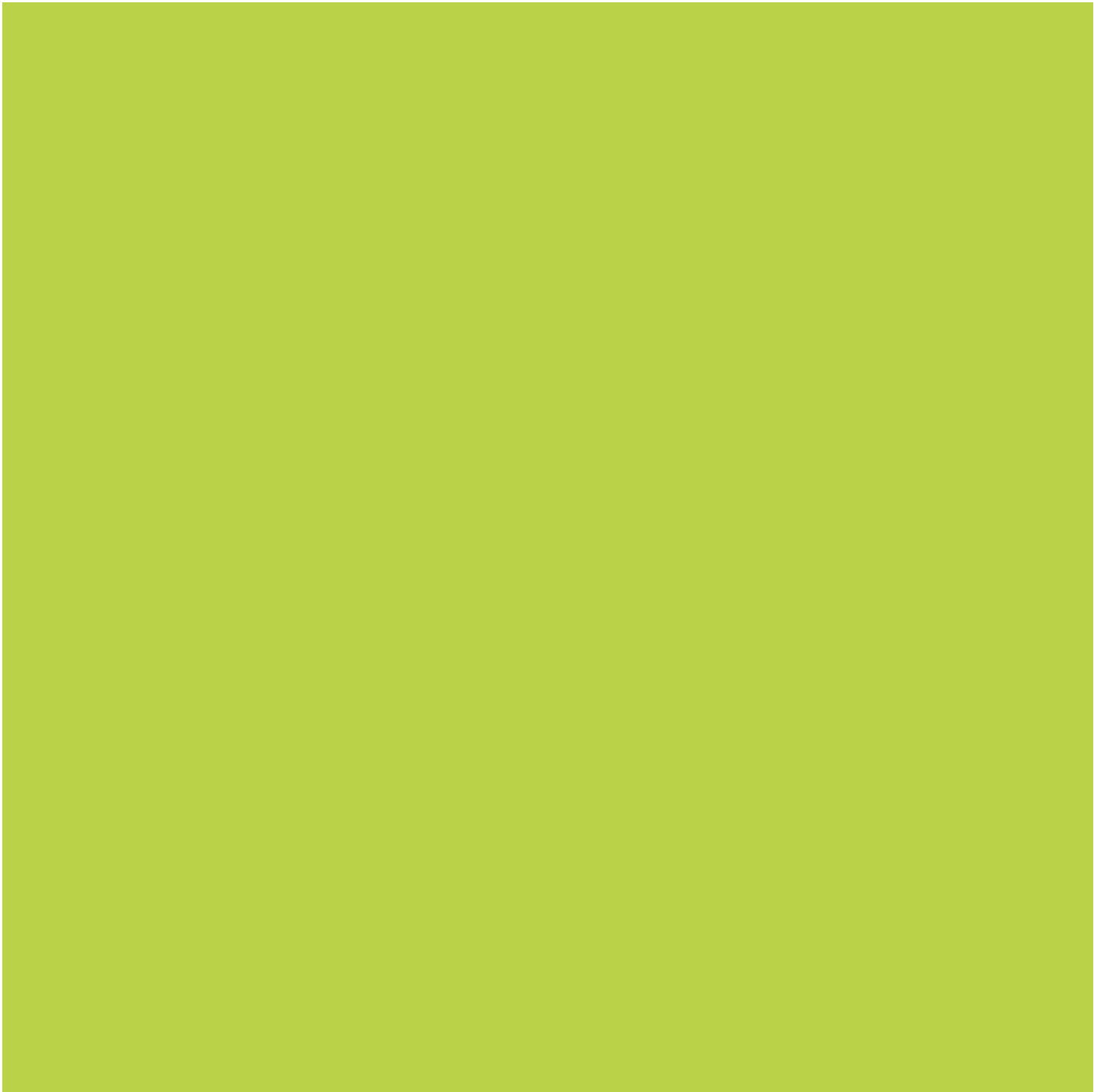
BEELDMATERIAAL

o.a. met dank aan:

Mijn Huis Mijn Architect

Fotograaf Marc Scheepers

- p. 21: architect Raf Van Hulle
- p. 24: architecten Bernard Declerck en Griet Daels
- p. 29: architect Peter Van Impe (fotograaf: Separate Reality Photography - Marc van Heel)
- p. 33: architect Mark Van Acker
- p. 37: architect Hugues Goffin
- p. 40: architect Thomas Coucke
- p. 49: architecten Steven Broekx en Kurt Mekers
- p. 80: architecten Karin Janssens en Hans Weemaes

ORDE VAN ARCHITECTEN
VLAAMSE RAAD

Koningsstraat 144, 1000 Brussel ■ Tel. 02 643 62 00 ■ Fax 02 643 62 19
info@ordevanarchitecten.be ■ www.architect.be

© Juli 2011 Orde van Architecten - Vlaamse Raad